

DE MILITAIRE SPECTATOR

OFFICIEEL ORGAAN VAN HET
MINISTERIE VAN OORLOG

MAANDBLAD

Directeur: J. MOORMAN, Reserve Luitenant-Kolonel b.d.
Hoofred.: M. R. H. CALMEYER, Luit.-Generaal v. d. Gen. Staf
Redactie: G. J. LE FEVRE DE MONTIGNY, Brig.-Gen. v/d Gen. Staf
J. J. DE WOLF, Kolonel der Genie
W. DEN TOOM, Kolonel-Waarnemer
B. KONING, Luit.-Kolonel van de Generale Staf
E. J. C. VAN HOOTEGEM, Majoor der Infanterie

121ste JAAR

Nr 7

Juli 1952

Nadruk
verboden

Abonnement f 3.- p. kwart, Overzeese Gewesten en Buitenland f 15.- p. jr. Losse ex. f 1.25

MOORMAN's PERIODIEKE PERS, Zwarteweg 1, Den Haag. Tel. 18.23.55, Postrek. 44.715

Inhoud

Officiële Mededelingen van het Ministerie van Oorlog

Uit de Legerorders	394
Mededelingen van de Chef van de Generale Staf	400

Redactioneel gedeelte

De tactiek in de moderne oorlog, door C. Koster, Majoor der Artillerie	401
Vuurwapenbestrijding, door W. A. Clumpkens, Eerste Luitenant der Infanterie	405
Gevechtinlichtingendienst IV, door S. D. Catalani, Kapitein der Infanterie	406
Het tactisch gebruik van de zware mortieren, door J. G. J. van der Hulst, Kapitein der Artillerie	412
Moderne strijd in polderland, door J. Sjoerds, Kapitein der Infanterie	417
De rol en het belang van luchtdoelartillerie, door A. J. W. Rommes, Kapitein der Artillerie	429
De militaire deelname aan de internationale vierdaagse afstandsmarsen, door T. J. van Zwol, Kapitein Sectie G4 IGDKL	433
Bescherming der burgerbevolking in Engeland, door A. Hendrikse, Res.-Eerste Luitenant	436
Korpsgeest, door A. Stapelkamp, Eerste Luitenant der A.A.T.	440
Nieuwe uitgaven	400, 443
Uit de buitenlandse vakpers	444

De Legerleiding stelt er prijs op vast te stellen, dat het adverteren in dit orgaan uiteraard het verkrijgen van voorkeur voor leveranties aan de Koninklijke Landmacht of aan de Luchtstrijdkrachten niet kan inhouden.

DE MILITAIRE SPECTATOR

OFFICIEEL ORGAAN VAN HET
MINISTERIE VAN OORLOG

MAANDBLAD

Directeur: J. MOORMAN, Reserve Luitenant-Kolonel b.d.
Hoofred.: M. R. H. CALMEYER, Luit.-Generaal v. d. Gen. Staf
Redactie: G. J. LE FEVRE DE MONTIGNY, Brig.-Gen. v/d Gen. Staf
J. J. DE WOLF, Kolonel der Genie
W. DEN TOOM, Kolonel-Waarnemer
B. KONING, Luit.-Kolonel van de Generale Staf
E. J. C. VAN HOOTEGEM, Majoor der Infanterie

121ste JAAR

Nr 7

Juli 1952

Nadruk
verboden

Abonnement f 3.- p. kwart, Overzeese Gewesten en Buitenland f 15.- p. jr. Losse ex. f 1.25

MOORMAN's PERIODIEKE PERS, Zwarteweg 1, Den Haag. Tel. 18.23.55, Postrek. 44.715

Inhoud

Officiële Mededelingen van het Ministerie van Oorlog

Uit de Legerorders	394
Mededelingen van de Chef van de Generale Staf	400

Redactioneel gedeelte

De tactiek in de moderne oorlog, door C. Koster, Majoor der Artillerie	401
Vuurwapenbestrijding, door W. A. Clumpkens, Eerste Luitenant der Infanterie	405
Gevechtinlichtingendienst IV, door S. D. Catalani, Kapitein der Infanterie	406
Het tactisch gebruik van de zware mortieren, door J. G. J. van der Hulst, Kapitein der Artillerie	412
Moderne strijd in polderland, door J. Sjoerds, Kapitein der Infanterie	417
De rol en het belang van luchtdoelartillerie, door A. J. W. Rommes, Kapitein der Artillerie	429
De militaire deelname aan de internationale vierdaagse afstandsmarsen, door T. J. van Zwol, Kapitein Sectie G4 IGDKL	433
Bescherming der burgerbevolking in Engeland, door A. Hendrikse, Res.-Eerste Luitenant	436
Korpsgeest, door A. Stapelkamp, Eerste Luitenant der A.A.T.	440
Nieuwe uitgaven	400, 443
Uit de buitenlandse vakpers	444

De Legerleiding stelt er prijs op vast te stellen, dat het adverteren in dit orgaan uiteraard het verkrijgen van voorkeur voor leveranties aan de Koninklijke Landmacht of aan de Luchtstrijdkrachten niet kan inhouden.

OFFICIELE MEDEDELINGEN

van het

Ministerie van Oorlog

UIT DE LEGERORDERS

Nr 108 L-LM — De eed (belofte).

De eed (belofte), bedoeld in artikel 6, tweede lid van het Reglement voor de militaire ambtenaren der Koninklijke Landmacht, wordt behoudens in geval van feitelijke onderbreking van het dienstverband, slechts eenmaal afgelegd, en dus bij verandering in de status, zoals bij overgang van het K.N.I.L. naar de K.L., of van het reservepersoneel naar het beroepspersoneel e.d., niet opnieuw gevorderd.

Nr 112 L-LM — Volgorde waarin onderscheidingen op de uniformen dienen te worden gedragen en bepalingen omtrent het dragen enz. van die onderscheidingen, alsmede van de bij die onderscheidingen behorende linten op de uniform.

Ten aanzien van het dragen van aan militairen van de Koninklijke landmacht en van het Wapen der militaire luchtvaart verleende ridderorden, kruisen, medailles, erepenningen en eretekenen, wordt het volgende bepaald.

I

De modelversierselen van ridderorden, kruisen, medailles, erepenningen en eretekenen, worden door het personeel van de Koninklijke landmacht en van het Wapen der militaire luchtvaart voor zover dat personeel tot het dragen daarvan is gerechtigd, op de uniform gedragen in de volgorde, zoals deze hieronder bij A (verkort) is aangegeven.

Ten aanzien van het dragen van onderscheidingen wordt het volgende voorgeschreven.

1. De ridderorden, enz. worden, behoudens afwijkende bepalingen, op het lint bevestigd, gedragen op de linkerborst in horizontale lijn aan een decoratiegesp. de bovenkant van het lint boven de linker borstzak ter hoogte van de okselholte.

2. Van de ridderorden, enz. wordt het in de onder A vermelde volgorde eerstgenoemde onderscheidingsteken, dat een militair gerechtigd is te dragen, het meest rechts, dus het verst van de linkerschouder gedragen.

3. De ridderorden, enz. mogen elkan-
der gedeeltelijk bedekken, doch het onder 2 bedoelde meest rechts gedragen ereteken dient steeds geheel onbedekt te blijven.

4. Op de uniform mag slechts één rij ridderorden, enz. gedragen worden, hoe groot het aantal eretekenen, tot het dragen waarvan een militair gerechtigd is, ook zij. Deze rij mag niet langer zijn dan de afstand tussen de linkerschouder naad en de uiterste rand van de linkeruniformpand groot is. Indien derhalve het aantal ridderorden, enz. te groot is om in één rij te worden gedragen, dient de drager zich tot een kleiner aantal te beperken. Dit kleinere aantal moet in elk geval de door of vanwege Hare Majesteit de Koningin verleende onderscheidingen bevatten en kan voorts bestaan uit de onderscheidingen, die voor de drager de meeste (hoogste) waarde vertegenwoordigen.

5. De modelversierselen van ridderorden, enz. worden niet gedragen bij geklede, dagelijkse of veldtenue, tenzij te dien aanzien bijzondere voorschriften zijn of worden gegeven.

Op de overkleding mogen nimmer decoraties, in welke vorm ook, worden gedragen, tenzij nadrukkelijk anders zal worden bepaald.

Een militair is verplicht tot het op de uniform dragen van de modelversierselen der ridderorden, enz., welke hem zijn verleend, in de volgende gevallen:

- a. bij de ceremoniële tenue;
- b. bij een presentatie ten hove, tenzij hiervan uitdrukkelijk vrijstelling is verleend;
- c. bij een militaire begrafenis, indien hij tot de rouwstoet of tot een deputatie behoort;
- d. wanneer hij ridder in de Militaire Willems-Orde zijnde in die hoedanigheid de plechtige uitreiking van een versiersel dezer Orde aan een derde bijwoont;
- e. bij een maaltijd of een andere bijeenkomst, bij welke een lid (of leden) van het Koninklijk Huis aanwezig is (zijn), tenzij voor de desbetreffende ge-

legenheid uitdrukkelijk andere aanwijzingen zijn gegeven.

6. Gedurende de rouw vanwege het overlijden van een lid van het Koninklijk Huis zijn de versierselen van de door Hare Majesteit de Koningin verleende ridderorden en de door Hare Majesteit de Koningin verleende eretekenen en draagmedailles in zwart krip gehuld.

7. Klein-model decoraties kunnen naar verkiezing bij bijzondere gelegenheden op de geklede of op de dagelijkse tenue worden gedragen. Zij worden nimmer gedragen bij de ceremoniële tenue, noch bij de veldtenue. Wanneer slechts één decoratie in klein-model wordt gedragen, dient deze gedragen te worden, hangende aan het lint vanuit het bovenste knoopsgat van de dagelijkse tenue of vanuit het tweede knoopsgat van de geklede tenue. Desgewenst kunnen twee klein-model decoraties op deze wijze worden gedragen, beide uit hetzelfde knoopsgat hangende. Overigens worden klein-model decoraties op dezelfde wijze opgemaakt en gedragen als model-decoraties.

8. Het is de militair verboden om op de militaire uniform gedeeltelijk draaglinten (batons), gedeeltelijk model- of klein-model decoraties te dragen, met uitzondering van de dag waarop hem bij een officiële plechtigheid een onderscheiding is uitgereikt. Indien hij bij die plechtige uitreiking batons draagt, is het hem, uitsluitend op die dag, toegestaan naast deze batons de nieuwuitgereikte decoratie(s) te dragen.

9. Het is verboden op de militaire uniform andere Nederlandse ridderorden, enz. te dragen dan die, welke onder A zijn vermeld.

10. Een militair, die een buitenlandse ridderorde ontvangt, dient, door middel van een verzoekschrift, gericht aan Hare Majesteit de Koningin en ingediend langs de hiërarchieke weg, vergunning te vragen voor het aannemen en voor het dragen van het aan die ridderorde verbonden ordeteken. Een buitenlandse onderscheiding (geen ridderorde, maar b.v. een medaille) kan door een militair worden aangenomen; wel moet hij, door middel van een soortgelijk verzoekschrift, vergunning vragen voor het dragen van het aan die onderscheiding verbonden ereteken.

Bij deze verzoekschriften dient het certificaat van toekenning te worden overgelegd.

Indien evenwel bij Koninklijk Besluit is vastgesteld, dat een bepaald buiten-

lands onderscheidingsteken door de in dit Koninklijk Besluit vermelde of bedoelde militairen mag worden gedragen, wordt door deze militairen geen request, als hiervoren bedoeld, ingediend.

11. De militair, die gerechtigd is tot het dragen van één of meer buitenlandse decoraties, behoort deze steeds te dragen bij gelegenheden, waar hij gast of (mede-) gastheer van een autoriteit van het betrokken land is, indien althans bij die gelegenheid model-decoraties worden gedragen. Deze verplichting geldt eveneens voor het geval men de gast van een derde is bij een maaltijd, receptie of anderszins ter ere van een buitenlandse autoriteit.

12. Indien de militair een onderscheiding draagt, bij welke hem meer dan één gesp is toegekend, dienen de gespen van beneden naar boven op het lint te zijn bevestigd in de volgorde waarin deze werden ontvangen.

13. De militair is verplicht er voor zorg te dragen, dat zijn decoraties, de bijbehorende linten en de batons in goede staat worden gehouden en dat versleten of vuil geworden linten (batons) door nieuwe worden vervangen.

A. Staat (verkort!) vermeldende ridderorden, kruisen, medailles, erepenningen en eretekenen, welke, — zulks met inachtneming van het hieryoren bepaalde — door militairen van de Koninklijke landmacht en van het Wapen der militaire luchtvaart, zowel in als buiten dienst, op de uniform mogen worden gedragen.

1. de Militaire Willems-Orde,
2. het Kruis voor Moed en Trouw,
3. de Eresabel¹⁾,
4. het Verzetskruis,
5. de Erepenning voor menslievend hulpbetoon (in goud),
6. de Orde van de Nederlandse Leeuw,
7. de Orde van Oranje-Nassau²⁾,
8. de Huisorde van de Gouden Leeuw van Nassau,
9. de Huisorde van Oranje,

¹⁾ Zij, die de eresabel hebben ontvangen, dragen op het lint van het Ereteken voor Belangrijke Krijgsbedrijven twee gekruiste zwaarden, op het kruispunt gedekt door een Koninklijke Kroon.

²⁾ Wordt de Orde toegekend wegens militaire verdiensten, dan wordt bij de toekenning vermeld „met de zwaarden”; in het ordeteken wordt alsdan de lauwerkrans tussen de armen van het kruis vervangen door twee gekruiste zwaarden.

10. de Eervolle vermelding³⁾,
11. de Bronzen Leeuw, eventueel met cijfer,
12. de Verzetster Oost-Azië 1942-1945,
13. het Bronzen Kruis, eventueel met cijfer,
14. het Kruis van Verdienste, eventueel met cijfer,
15. het Vliegerkruis, eventueel m. cijfer,
16. de Erepennig voor menslievend hulpbetoon (in zilver),
17. de Erepennig voor menslievend hulpbetoon (in brons),
18. de De Ruyter-medaille a) in goud, b) in zilver, c) in brons,
19. de grote gouden, kleine gouden of zilveren medaille voor verdienste jegens openbare verzamelingen (zogenoemde „Museum-medaille”),
20. het Onderscheidingsteken ter erkenning van uitstekende daden, bij watersnood verricht, a) in zilver, b) in brons,
22. de Erkentelijkheidsmedaille, a) in zilver, b) in brons,
23. het Ereteken voor Belangrijke Krijgsbedrijven, eventueel met gesp(en),
24. het Lombokkruis,
25. het Oorlogs-Herinneringskruis, evt. met gesp(en),
26. het Ereteken voor Orde en Vrede, eventueel met gesp(en),
27. het Mobilisatie-Oorlogskruis,
28. het Kruis voor Recht en Vrijheid, eventueel met gesp,
29. het Onderscheidingsteken voor langdurige dienst als Officier, met het cijfer XV, respectievelijk XX, XXV, enz.,
32. de Medaille van het Carnegie-Heldenfonds,
33. in de volgorde van de data waarop de onderscheidingen zijn toegekend, de bij Koninklijk Besluit ingestelde kruisen, medailles en erepenningen voor zover deze niet reeds hiervoor zijn vermeld:
  - a. de Huldigingsmedaille (inhuldiging van Koningin Wilhelmina op 6 September 1898),
  - b. de Huwelijksmedaille (huwelijk van Koningin Wilhelmina met Hertog Hendrik van Mecklenburg-Schwerin op 7 Februari 1901),
  - c. de Herinneringsmedaille (25-jarig huwelijk van Koningin Wilhelmina en Prins Hendrik der Nederlanden op 7 Februari 1926),
  - d. de Herinneringsmedaille van de Erewacht (ingesteld ter gelegenheid van de Nationale huldiging op 9 September 1933 te Amsterdam, ter ere van de 35ste herdenking van de inhuldiging van Koningin Wilhelmina),
  - e. de Huwelijksmedaille (huwelijk van Prinses Juliana met Prins Bernhard van Lippe-Biesterfeld op 7 Januari 1937),
  - f. de Inhuldigingsmedaille 1948 (inhuldiging van Koningin Juliana op 6 September 1948).
34. In de volgorde van de data waarop de onderscheidingen zijn toegekend, de bij Gouvernementsbesluit, Ministeriële beschikking of Order Legercommandant van het (voormalige) K.N.I.L. ingestelde kruisen, medailles en sterren:
  - a. de Vaardigheidsmedaille, dat is de medaille voor de met goed gevolg afgelegde zware vaardigheidsproef door leden van het (voormalig) K.N.I.L., ingesteld door de Legercommandant,
  - b. de Schietprijsster, toegekend aan de leden van het (voormalig) K.N.I.L., ingesteld door de Legercommandant,
35. In de volgorde van de data waarop de onderscheidingen zijn toegekend, de door een particuliere instelling verleende ridderorden, kruisen, medailles en erepenningen, voor zover deze niet reeds hiervoor zijn vermeld:
  - a. de Ridderlijke Duitse Orde, Balle van Utrecht,
  - b. de Nederlandse Orde van Sint-Jan,
  - c. het Kruis van Verdienste van het Nederlandse Rode Kruis,
  - d. de Medaille van Verdienste van het Nederlandse Rode Kruis, a) in zilver, b) in brons,
  - e. de Medaille voor trouwe dienst van het Nederlandse Rode Kruis, met het cijfer X, XX, enz.,
  - f. het Herinneringskruis 1939/1940 van het Nederlandse Rode Kruis, a) in zilver, b) in brons,
  - g. het Herinneringskruis 1940/1945 van het Nederlandse Rode Kruis, eventueel met gesp „Indonesië 1945/1950”,
  - h. het Kruis van de Nederlandse Bond voor Lichamelijke Opvoeding voor betoonde marsvaardigheid (zogenoemd „Vierdaagse Kruis”),
  - i. de Medaille van het Nederlands Olympisch Comité,

³⁾ Bestaat uit een gouden kroon te dragen, op het lint van het Ereteken voor Belangrijke Krijgsbedrijven (no 23).

- j. het Kruis van het Nederlands Olympisch Comité, (Militaire vijf-kamp),
- k. de Medaille der Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Luchtvaart, a) in goud, b) in zilver, c) in brons,
- l. de Medaille der Nederlands-Indische Vereniging voor Luchtvaart,
- m. het Kruis van Verdienste van de Nederlandse Bond van vrijwillige burgerwachten,
- n. de Medaille voor bijzondere toewijding van de Nederlandse Bond van vrijwillige burgerwachten,
- o. de Draagpenning van de Rijkscommissie voor graadmeting en waterpassing (1926 K XIII, 1935 K XVIII),
- p. het Kruis van de Algemene Vereniging van Nederlandse Reserve-officieren voor militaire prestatie-tocht,
- q. de Prins Maurits-medaille,
- r. het Mobilisatiekruis 1914—1918,
- s. het Witte Mobilisatiekruis '14-'18.
- t. het Kruis van Verdienste van de Nationale Bond „Het Mobilisatiekruis”,
- u. de Herinneringsmedaille Luchtbescherming 1940—1945, ingesteld door de Nederlandse Vereniging voor Luchtbescherming.

36. Medailles, eretekenen of onderscheidingstekenen, welke zijn of zullen worden ingesteld door de Verenigde Naties,

37. De buitenlandse ridderorden, kruisen, medailles en eretekenen te dragen, bij gelijke graad, in alfabetische volgorde volgens de Franse benaming der landen.

De volgende insignes worden op de uniform, in de aangegeven volgorde op de linkerborst gedragen:

- a. het herinneringsteken van de Nederlandse Binnenlandse Strijdkrachten;
- b. het herinneringsteken van de Staf van de Bevelhebber der Nederlandse Strijdkrachten;
- c. het onderscheidingsteken voor chauffeurs voor plichtsbetrachting;
- d. de draagspeld Militaire 24 uurs-rit.
- e. de draagspeld Militaire Lichamelijke Vaardigheid.

Bij de geklede en de ceremoniële tenue worden deze insignes naast elkander gedragen, onder de bij A bedoelde eretekenen.

Bij de dagelijkse en de veldtenue worden zij onder elkander gedragen op de plooi van de linker borstzak.

II

In aanmerking nemende dat gewenst is, dat, indien van de onderscheidingen de enkele linten (de batons) worden gedragen, deze een getrouwe afspiegeling zijn van die onderscheidingen, wordt ten aanzien van het dragen op de uniform — zowel in als buiten dienst — van het enkele lint (de baton) der onder A genoemde ridderorden, kruisen, medailles, eretekenen en erepenningen, zulks met inachtneming van het hiervoren bepaalde bij I, mede het volgende bepaald.

1. Het dragen van batons op de overkleding is verboden.

2. De batons zullen worden gedragen in dezelfde volgorde als hiervoor onder A voor de versierselen is aangegeven.

3. De batons moeten 27 mm breed en 11 mm hoog zijn. De batons behorende tot de versierselen in de hiervoren vermelde staat A aangegeven onder de nummers 23, 25 en 26, voor zover op die batons meer dan twee (2) sterren dienen te worden gedragen, hebben echter een breedte van 39 mm.

4. Waar hieronder wordt bepaald dat op de baton een of meer sterren dienen te worden gedragen, worden daarmee bedoeld acht (8) puntige sterren, met uitzondering nochtans van de sterren op de baton behorende bij versiersel Nr 26 van staat A, welke, ingevolge het desbetreffende Koninklijk Besluit zeven (7) puntig dienen te zijn.

5. Dient op de baton een verkleind model van het desbetreffende versiersel, een cijfer of enig ander teken te worden gedragen, dan zal de hoogte (middellijn) daarvan tenminste 5 en ten hoogste 9 mm bedragen.

6. Het onderscheidingsteken, bedoeld in het Koninklijk Besluit van 1 Augustus 1951, nr 24 (L.O. 1951 nr 202 L-LM, Mil. Spect. Dec. '51 blz. 702) wegens de strijd bij Hoengsong en Wonju wordt gedragen op de rechterborst.

Ten einde, zoals hierboven is uiteengezet, te bereiken dat de batons de getrouwe afspiegeling zijn van de decoraties waarop zij betrekking hebben, is in de hieronder volgende staat B aangegeven op welke wijze daaraan dient te worden voldaan. De nummers verwijzen naar de ridderorden, enz. genoemd in staat A.

B. Staat vermeldende de bijzondere tekens welke op de enkele linten (batons) behorende bij de in staat A genoemde ridderorden, kruisen, medailles, erepenningen en eretekenen, voor zover nodig, dienen te zijn aangebracht.

Voor de kleuren der linten wordt ver-

wezen naar de bij deze Legerorder gevoegde bijlage. Hier niet afgedrukt. Voor gegadigden bestaat echter de gelegenheid een of meer exemplaren van de Bijlage (in plano) te verkrijgen tegen f 0,75 per exemplaar. Toezending geschiedt na overschrijving of storting op postrekening Nr 425041 c.q. na overmaking per postwissel van het bedrag aan de Comptabel Ambtenaar van het Ministerie van Oorlog, zulks onder vermelding van naam en adres van betrokkene en de mededeling „bestemd voor Bijlage van L.O. 1952 nr 112”.

De rangen (klassen), voor zover zij bij de hier bedoelde ridderorden bestaan, worden op de baton aangeduid als volgt:

Ad 1, 6, 7, 8 en 9:

Ridder	de enkele baton,
Officier	de baton met op het midden daarvan een rozet,
Commandeur	de baton als voor Officier met direct onder de rozet een balkje van zilvergalon,
Groot Officier ..	de baton als voor Officier met direct onder de rozet en ter weerszijden daarvan, van de linkerschouder af gerekend een balkje, onderscheidenlijk van goud- en zilvergalon,
Grootkruis	als baton voor Commandeur, doch het balkje van goud galon.

Ad 5. Op het midden van de baton een verguld zilveren kroontje.

Ad 10. Op het midden van de baton behorende bij nr 23 in staat A, een verkleind model in verguld zilver van de kroon bedoeld in noot 3 behorende bij die staat.

Ad 11, 13, 14 en 15. Op het midden van de baton het arabische cijfer in verguld zilver aangevende dat de betrekkelijke onderscheiding voor de 2e, 3e en eventueel volgende maal is toegekend.

Ad 18. Op het midden van de baton een rond plaatje met de letter R, in verguld zilver, zilver of brons onderscheidenlijk voor dragers van de medaille bedoeld bij a, b of c van dit punt.

Ad 20. Op het midden van de baton een zilveren of bronzen ster onderscheidenlijk voor de dragers van het versiersel bedoeld bij a of b van dit punt.

Ad 25 en 26. Voor elke aan de drager van dit ereteken toegekende gesp, wordt

op de baton één bronzen ster gedragen, tot ten hoogste vier (4) sterren.

Ad 29. Op het midden, zijnde de witte baan, van de baton het getal, in romeinse cijfers, aangevende het cijfer van het aantal dienstjaren, hetwelk, ingevolge dezerzijds, bij Legerorder bekend gemaakte, beschikking in het desbetreffend versiersel mag worden gedragen.

De cijfers, van verguld metaal, hebben de afmeting van de cijfers als op het versiersel zelve aangebracht.

Ad 35a en b. Op het midden van de baton het verkleind model van het versiersel behorende tot de hierbedoelde Orde.

Ad 35c. Op het midden van de baton een verguld metalen kroon.

Ad 35d. Op het midden van de baton een verticaal geplaatst staafje van 9 mm lang en 2 mm breed, in zilver of brons, onderscheidenlijk voor de dragers van de medaille bedoeld bij a of b van dit punt.

Ad 35f. Zie het bepaalde ad 35d.

Ad 35g. Op het midden van de baton voor dragers van de gesp „Indonesië 1945/1950” een bronzen ster.

Ad 35h. Op het midden van de baton in arabische cijfers het aantal van 2 of meer vierdaagse afstandsmarsen waaraan, door de drager van het bij dit punt bedoelde versiersel, met goed gevolg is deelgenomen en waarvoor het desbetreffend kruis of versiersel op het lint van dat kruis is verstrekt. Het cijfer in verguld metaal.

Ad 35i. Als voor 35h vastgesteld. Het cijfer geeft aan het aantal malen dat aan de door het N.O.C. gestelde eisen is voldaan bij het afleggen van de vaardigheidsproef en waarvoor door het N.O.C. de desbetreffende medaille of het versiersel op het lint van die medaille is uitgereikt. Het cijfer in verguld metaal.

Ad 35j. Zie het bepaalde ad 35i.

Ad 35k. Op het midden van de baton een verguld zilveren, zilveren of bronzen ster onderscheidenlijk voor dragers van het versiersel bedoeld bij a, b of c van dit punt.

Ad 35o. Op het midden van de baton in zilver en voor zover nodig in romeinse cijfers de aanduiding K XIII of K XVIII. Is de drager gerechtigd tot het dragen van de beide aanduidingen, dan de eerstgenoemde te plaatsen op die helft van de baton die het verst van de linkerschouder verwijderd is.

Nr. 124 L-LM — Tijdelijke toekenning van de rang van brigade-generaal en van commodore.

Ter kennis van de Koninklijke Land-

macht en de Luchtmacht wordt gebracht, dat bij Koninklijk besluit van 26 Maart 1952, Staatsblad nr 163, het volgende is bepaald:

Artikel 1

„Wij behouden Ons voor aan een hoofdofficier van de Koninklijke Landmacht, die behoort tot het leger onderscheidenlijk de Luchtmacht, tijdelijk de rang van brigade-generaal onderscheidenlijk commodore toe te kennen.

Artikel 2

Het tijdelijk toekennen van de rang van brigade-generaal of commodore kan plaats hebben op grond van het vervullen van een functie, waaraan deze rang naar Ons oordeel verbonden kan zijn.

Artikel 3

De rang van brigade-generaal of commodore wordt uitsluitend bekleed voor de duur, dat de functie, waarvoor deze rang tijdelijk is verleend, wordt vervuld.

Artikel 4

Aan de brigade-generaal en de commodore worden de eerbewijzen gebracht, gelijk aan die, welke worden gebracht aan een opper-officier.

Artikel 5

1. Ten hoogste kunnen in totaal bij de Koninklijke Landmacht aanwezig zijn 32 officieren, die de rang van luitenant-generaal of generaal-majoor en tijdelijk de rang van brigade-generaal of commodore bekleden. Bij het leger kan dit aantal ten hoogste 25, bij de luchtmacht ten hoogste 7 bedragen.

2. Bij de bepaling van de in het eerste lid genoemde totalen blijven buiten beschouwing de functies van Chef van Ons Militaire Huis, Inspecteur-Generaal der Koninklijke Landmacht, Lid van het Hoog Militair Gerechtshof en betrekkingen, welke in het buitenland worden vervuld of zijn opgenomen in gezamenlijk met de strijdkrachten van andere landen gevormde staven”.

Nr. 133 L-LM — Dienstvak van officieren van fortificatiën.

Bij K.B. van 7 Maart 1952, nr. 34 is bepaald, dat op 1 Januari 1952 is opgericht het Dienstvak van officieren van fortificatiën, welk dienstvak — bestaande uit officieren met de rang van tweede-luitenant, eerste-luitenant of kapitein

— onder de bevelen staat van de Inspecteur der Genie.

Nr 134 L-LM — Opheffing en oprichting van opleidingsonderdelen van de K.L.

Bij K.B. van 11 April 1952, nr. 208 is o.m. bepaald:

1. Op 25 Maart 1952 worden opgeheven:

- a. het Vrijwilligersopleidingscentrum;
- b. de 1ste Kaderschool infanterie;
- c. de 2de Kaderschool infanterie.

2. Op 1 April 1952 worden de bij Ons Besluit van 1 Juli 1950, Nr 26 opgerichte Regimenten lichte luchtdoelartillerie Hoek van Holland en Kornwerderzand samengevoegd tot één regiment, aan welk regiment de naam wordt verbonden van: Kornwerderzand en welk regiment de traditie voortzet van het bij Ons Besluit van 1 Juli 1950, Nr 26 opgeheven 3e Regiment luchtdoelartillerie.

3. Op 1 April 1952 wordt de Kokschool als afzonderlijk onderdeel van het diestvak der intendance in de samenstelling van de Koninklijke landmacht op voet van vrede opgenomen.

4. Op 1 Mei 1952 wordt opgericht een regiment zware luchtdoelartillerie, welk regiment genaamd wordt: het Regiment zware luchtdoelartillerie Hoek van Holland.

5. Op 1 Juli 1952 wordt de Cavalerie-school, onder meer bevattende de School voor reserve-officieren der cavalerie, als afzonderlijk onderdeel van het wapen der cavalerie in de samenstelling van de Koninklijke landmacht op voet van vrede opgenomen.

Nr 135 L-LM — Cursus Hogere Krijgsschool.

Onder de aandacht van Commandanten en belanghebbenden wordt gebracht, dat het met betrekking tot de krijgskundige studiën in het voornemen ligt — zulks ter uitbreiding van de eerder gestelde aanwijzingsvoorwaarden — bij een te gelegener tijd verschijnende kennisgeving dienaangaande te bepalen, dat gegadigden voor de cursus 1954 en volgende cursussen ten minste twee jaar in de troep (d.w.z. in een organieke functie bij een compagnie, eskadron, batterij of overeenkomstige eenheid) moeten hebben gediend om voor eventuele aanwijzing in aanmerking te kunnen komen.

Als overgangsmaatregel zal voor de cursus 1953 deze eis op één jaar worden gesteld.

MEDEDELINGEN VAN DE CHEF VAN DE GENERALE STAF.

Verschenen voorschriften.

1110. *Het voeren van dienstcorrespondentie.*

(Komt ter vervanging van voorlopig voorschrift nr 2520, waarvan alle drukken hiermede zijn vervallen.)

1120-3. *Velddienst - Hoofdstuk 3. Inlichtingendienst en Contra-Inlichtingendienst.*

1120-9. *Velddienst - Hoofdstuk 9. Legering.*

1120-11. *Velddienst - Hoofdstuk 11. Het optreden tegen partijgangers enz.*

1450-2. *Eerste opgave van wijzigingen op Voorlopige Richtlijnen voor de Mortier van 60 mm, deel 2 - Schietopleiding.*

(Aan te vragen bij Inspecteur der Infanterie.)

1810. *Beladingslijst van een afdeling 105 mm hw of een afdeling 25 pr.*

1825. *Richtlijnen voor de opleiding van de onderdelen van de Veldartillerie, Artillerie Meediensten en Gemechaniseerde Artillerie.*

Instructiekaart 250. *Bevelvoering, Beoordeling van de toestand, Operatiebevel.*

Einde van de Officiële Mededelingen van het Ministerie van Oorlog.

NIEUWE UITGAVEN

ERINNERUNGEN EINES SOLDATEN, door Heinz Guderian. Uitg. Kurt Vowinkel Verlag, Heidelberg. Imp. Boekenimportdienst, Amsterdam, Koninkinneweg 177. Prijs f 19,—.

Dit boek van de beroemde Duitse pantsergeneraal moet, evenals zijn vroegere publicatiën, worden beschouwd als een positieve bijdrage tot de krijgsgeschiedenis. Het feit, dat de gebeurtenissen van militaire aard, bij tijd en wijle, op de achtergrond worden gedrongen door een bespreking van politieke verhoudingen, doet hieraan niets af. Het moge aan de lezer worden overgelaten uitingen op politiek terrein op hun juiste waarde te schatten.

Guderian vangt aan met een schets van de geboorte van het Duitse pantserwepentussen beide wereldoorlogen, het pantserwepent, dat hij zelf heeft opgebouwd. Na een kort intermezzo gaat hij voort met een zeer instructieve beschrijving van de Poolse en Franse veldtochten. Vele schetsen verluchten de tekst. Schr. doet vooral het verschil van opvatting tot uiting komen, dat Duitsers en Fransen ten aanzien van het juiste gebruik van het pantserwepent huldigen. Hij memoreert daarbij, dat de Duitse analyses reeds toentertijd waren gebaseerd op de Franse visie, welke niet geloofde in het snel doorstoten van grote pantsereenheden. Het kernpunt van dit hoofdstuk vormt Guderians eigen doorstoot met de 1e pantserdivisie van Maas tot Noordzee. Een operatie, welke door het uitblijven van verdere bevelen op eigen initiatief werd doorgezet.

Het grootste deel van dit boek speelt aan het Oostfront, waar de krijgsvverrichtingen in de winter van 1941 de stoot gaven tot het eerste ontslag van schr. als gevolg van ernstige meningsverschillen op het gebied van tactiek en strategie. Een kreet van alle eeuwen slaakt Guderian, waar hij zegt: „Unser Angriff auf Moskau war gescheitert... weil die Männer des OKW und OKH im fernen Ostpreuzen trotz aller Berichte sich keinen Begriff von der wahren Lage ihrer Truppen im Winterkrieg bildeten. Diese Unkenntnis führte zu immer neuen Ueberforderungen”.

20 Juli 1944 werd Guderian geroepen om op te treden als Chef van de Generale Staf, in welke functie hij de laatste stuip trekkingen van de Wehrmacht heeft meegemaakt. Het bekende Ardennen-offensief wordt daarbij slechts kort weergegeven.

Guderian moge in de gedaante van zijn politieke nevenbeschouwingen een rode draad door zijn beschouwingen hebben geweven, welke de militaire analyses af en toe, schijnbaar, hinderlijk doorkruist, men verlieze niet uit het oog, dat vooral in een absoluut geregeerde staat een ver doorgevoerde scheiding van beide aspecten moeilijk mogelijk is. De gehele ondergrond van het werk is een zeer objectieve, waarbij niet wordt geaarzeld ongelijk te bekennen, ook waar het het nemen van militaire beslissingen betref. De zakelijkheid van de beschrijving der krijgsvverrichtingen maakt het tot een oorlogsdocument van blijvende waarde.

v. H

DE TACTIEK IN DE MODERNE OORLOG

door C. KOSTER, *Majoor der Artillerie, leraar H.K.S.*

IX. DE TACTIEK DER VERBONDEN WAPENS

(*Vervolg van blz. 285, Mei 1952, nr 5*)

F. Bijzondere tactische operatiën.

1. Inleiding.

In deze cyclus zijn thans de hoofdonderwerpen van de tactiek der verbonden wapens behandeld, t.w. opmars, aanval, verdediging en achterwaartse verplaatsingen. Ten besluite van deze cyclus, zullen in het kort nog enkele bijzondere operatiën worden besproken en wel:

- aanval op een sterk bevestigde stelling.
- aanval op en verdediging van een rivierstelling.
- nachtgevecht.
- gevecht in steden, bossen, bergen, jungle, woestijn en de poolstreken.
- partisanen oorlog.
- amphibische operatiën.
- luchtlandings operatiën.

Enige van deze onderwerpen werden reeds behandeld onder de hoofdstukken aanval en verdediging, zoals de riviergevechten en de nachtaanval, andere onderwerpen zijn in dit tijdsbestek van weinig belang, zodat slechts nader zal worden ingegaan op de aanval op een sterk bevestigde stelling en de gevechten in steden en bossen.

Vooraf het gevecht in steden kan in W. Europa van groot belang zijn. Het ligt in de bedoeling om hierover een uitgewerkte studie van enige leerlingen H.K.S. in De Militaire Spectator op te nemen.

2. Aanval op een sterk bevestigde stelling.

a. Onder een sterk bevestigde stelling wordt in dit verband verstaan, een systeem van verdedigingswerken, uitgevoerd in beton en staal, als de Maginotlinie, Westwall en Siegfriedlinie.

Een dergelijke stelling bestaat uit een groot aantal werken, die over grote breedte en diepte zijn gegroepeerd en die zijn aangelegd op een wijze, dat de afzonderlijk werken elkaar zo volledig mogelijk kunnen steunen door waarneming en vuur. Voorts is gebruik gemaakt van de meest perfecte hindernissen tegen troepen en voertuigen, als mijnevelden, draadversperringen, tankgrachten, weg- en terreinversperringen, terwijl de mogelijkheid bestaat, dat bepaalde terreingedeelten door chemische middelen ontoegankelijk zijn gemaakt.

Een dergelijke stelling zal steeds door een uitgebreid voorposten systeem, eveneens in beton en staal, zijn beveiligd, waarbij de nadruk ligt op waarneming van het voorterrein, teneinde inlichtingen omtrent de aanvallende troepen te verkrijgen, en reeds zo spoedig mogelijk waargenomen vuren op deze troepen te kunnen brengen.

Mobiele reserve eenheden zijn in de diepte van de stelling, goed gecamoufleerd ondergebracht, terwijl een uitstekend verbindingsnet

het gehele verdedigings systeem zal omvatten, waardoor bij een aanval snel tegenmaatregelen kunnen worden genomen.

b. Indien mogelijk zal een aanvaller een dergelijke stelling op een of beide flanken omtrekken, om daarna het systeem te isoleren en uit de rug aan te vallen, waarbij luchtlandingstroepen de achterwaartse verbindingen kunnen verstoren of verbreken. Voorbeeld van een dergelijk omtrekken is wel het offensief der Duitsers in het Westen in Mei 1940, alsmede de geallieerde poging om in de Noord Duitse laagvlakte te komen via Brabant en Arnhem. Is echter de stelling ook op de flanken goed beveiligd en staan niet voldoende luchtlandingstroepen beschikbaar voor een verticale omvatting, dan moet een dergelijke stelling op een der meest geschikte plaatsen worden doorbroken. De huidige aanvalsmiddelen op de grond en in de lucht, alsmede de mogelijkheid om snel grote eenheden over grote afstanden te verplaatsen, biedt de zekerheid van slagen van zo'n onderneming.

De aanval op deze stelling is in vier fasen te onderscheiden:

- opruimen van de voorposten teneinde contact met de hoofdstelling over grote breedte te verkrijgen,
- doorbreken van de hoofdstelling op de meest geschikte plaats,
- verbreden van de doorbraak teneinde mobiele troepen de gelegenheid te geven het succes uit te buiten,
- opruimen van de bevestigde stelling uit de rug c.q. het tijdelijk isoleren van de resten van de stelling.

Luchtbombardementen en luchtlandingen kunnen aan de vier genoemde fasen voorafgaan, of daarmee samengaan.

Hoewel de principes voor de aanval ook bij deze operatie geheel van kracht zijn, kunnen toch de volgende verschillen worden onderscheiden:

- langdurige en nauwgezette voorbereiding,
- speciale training voor de aanval,
- speciale troepen en uitrusting voor deze aanval,
- smalle front bij het doorbreken van de stelling.

De voorbereiding voor de aanval omvat in de eerste plaats een uitgebreide verkenning van het verdedigingsstelsel en de beveiliging hiervan, waarbij speciaal de aandacht moet worden gewijd aan de juiste locatie van de verschillende werken, de wapenopstellingen hierin, vooral van alle soorten artillerie, plaats van waarnemingsposten en commandoposten, locatie en constructie van versperringen en mijnevelden. Betreft het een in Vredestijd aangelegde stelling, dan zal de aanvaller reeds in vredestijd alle ter beschikking staande middelen gebruiken, de bovengenoemde gegevens in zijn bezit te krijgen.

Gebaseerd op de verkregen inlichtingen dient de speciale training aangepakt te worden, waarbij reproductie van de stelling in verkleinde vorm uitstekende diensten kan verrichten.

Aan de hand van de verkregen inlichtingen zullen ook de gevechtsteams worden gevormd, die belast worden met de doorbraak van de stelling. Deze teams, welke kunnen bestaan uit een combinatie van infanterie, genie, gemechaniseerde artillerie, tanks, vlammenwerpers (gedragen en op tanks) en speciale genie-eenheden met mechanische middelen voor het opruimen van mijnevelden en versperringen, dienen vooraf volkomen op de hoogte te zijn, welke werken en versperringen door hen moeten worden opgeruimd en in welke volgorde.

De aanval op de voorposten van het stellingsysteem zal veelal op een breed front geschieden, waarna de detailverkenning van het hoofdverdedigingssysteem met alle beschikbare middelen wordt ingezet. De doorbraak van de hoofdstelling vindt dan op een smal front plaats door de gevormde teams, waarna door infanterie-eenheden eveneens versterkt met speciale genie-eenheden de doorbraak uit de flanken wordt verbreed, waarna de uitbraakphase onmiddellijk wordt ingezet. Is eenmaal de plaats van de doorbraak vastgesteld, dan dienen luchtbombardementen, artilleriebeschietingen en rookgordijnen deze plaats te isoleren.

Alhoewel sterk bevestigde stellingen zeer zeker nog enige waarde hebben behouden, tijdwinst levert een dergelijke stelling zeker op, heeft de praktijk bewezen, dat de aanvaller, in het voordeel van het initiatief om op elk gewenst punt een overmacht snel te concentreren (in de lucht en op de grond) in staat is ook deze stellingen te doorbreken.

Verticale omvatting is steeds mogelijk, doch hierbij dient rekening te worden gehouden met het feit, dat de verbinding met troepen op de grond binnen enige dagen tot stand moet worden gebracht, teneinde de logistieke ondersteuning te kunnen verzekeren.

3. *Gevechten in steden.*

Steden bieden uitstekende plaatsen voor het gedekt opstellen van troepen en wapens. Ze vormen een goede bescherming tegen luchtaanvallen en beschietingen van de grond, zodat een verdediger steden in zijn verdedigingssysteem zal opnemen. Een nadeel van de verdediging van steden is wel, dat de aanvaller veelal over nauwkeurige gegevens van ligging en inrichting van steden zal beschikken, terwijl een bombardement met brandbommen een stad tot een onhoudbare plaats kan maken.

Gevechten in steden hebben zowel voor de verdediger als aanvaller het grote nadeel, dat het nuttig effect van vele wapens wordt beperkt, door de geringe waarnemingsmogelijkheden en kleine schootsvelden. De verdediger kan hieraan echter tegemoet komen, door opstelling van zijn wapens op plaatsen, van waaruit vuur in de lengterichting van straten kan worden afgegeven.

Zowel aanvaller als verdediger dient de gevechtsvoering te decentraliseren. Een aanvaller zal steeds trachten een stad te omtrekken, daarna te isoleren en, is het bezit van de stad noodzakelijk in verband met aanvoer van troepen of logistieke ondersteuning, een aanval in te zetten uit de meest gunstige richting. Is een frontale aanval niet te vermijden, dan is eerste gevechtsdoel, de naar de aanvaller gekeerde stadsrand, waarbij waarnemingspunten in de stadsrand worden uitgeschakeld. De volgende phase is het systematisch opruimen van de weerstanden in de stad door kleine gevechtsteams in nauwkeurig vastgestelde vakken. Deze gevechtsteams, in hoofdzaak bestaande uit infanterie, ingesteld op een gevecht van man tegen man, moeten gesteund worden door speciale aanvalsmiddelen, als vlammenwerpers, vlakbaan geschut en tanks. Voorbereidende luchtbombardementen en artilleriebeschietingen hebben veelal weinig nuttig effect op een goed ter verdediging ingerichte vijand.

De puinhopen vormen extra hindernissen voor de aanvaller en bieden betere bescherming aan de verdediger.

Speciale aandacht dient te worden besteed aan de publieke werken van een stad, als watervoorziening, electriciteitswerken, spoorwegstation en telefooncentrales. De verdediger dient ze in eigen handen te houden, c.q. ze tijdig te vernielen, de aanvaller is er op uit deze werken onbeschadigd in handen te krijgen.

4. *Gevechten in bossen.*

In vele opzichten komen de gevechten in bossen overeen met de gevechten in steden. Waarneming en de controle over troepen zijn in vele gevallen nog moeilijker dan in steden.

Sommige bossen zijn uitstekend geschikt om in de verdediging te worden opgenomen, doch dan dient de ligging zodanig te zijn, dat deze niet kunnen worden omtrokken. Veelal zijn dit uitgestrekte bosoppervlakten met veel onderhout. Paden en wegen worden dan door beschikbare vuurorganen bestreken. Kleinere bospercelen hebben voor de verdediging weinig of geen waarde, omdat ze omtrokken worden, dan wel vuur aantrekken. De vele kleine bospercelen, die veelvuldig in ons land voorkomen, zijn dan ook gevaarlijke plaatsen voor verdedigende opstellingen, maar ook voor de inrichting van commandoposten en logistieke inrichtingen. De waarde uit een oogpunt van camouflage is meestal zeer betrekkelijk. (Een gehucht, buitenplaats of grote boerenhofstede is veelal beter geschikt).

Een aanvaller zal, door het tijdrovende element, veelal een bos trachten te omtrekken en indien nodig door brandbommen of rookgordijnen het boscomplex neutraliseren.

Kan een frontale aanval op een boscomplex niet worden vermeden, dan zal het eerste gevechtsdoel de bosrand zijn, teneinde waarneming uit de bosrand te voorkomen. De bosrand dient dan als startlijn voor de verdere zuivering van het bosperceel. Deze zuivering geschiedt systematisch over een breed front met gebruikmaking van phaselijnen om het verband in de aanvallende eenheid te onderhouden, terwijl de troepen zich voortbewegen door het bos en zo min mogelijk gebruik maken van de paden en wegen, omdat hierop de verdediger zijn vuren heeft voorbereid en geconcentreerd.

Bij het bereiken van het eind van het boscomplex mag de aanval niet gestopt worden in de bosrand, omdat ook hierop vuren zullen zijn voorbereid. Vóór het bereiken van het open terrein dienen dus de aanvallende troepen gereorganiseerd te worden en gereedgesteld om aanvalsdoelen te bereiken voorbij de bosrand. Deze aanvalsdoelen moeten zo worden gekozen, dat waarneming op de bosrand niet meer mogelijk is.

Verdediging van een boscomplex moet gevoerd worden op enige afstand van de bosrand, in het bos, slechts met waarnemingsposten in de bosrand. Als schootsveld dient zo veel mogelijk gebruik gemaakt te worden van de dwarswegen en paden in het bos. Goede verbindingen (telefoon) met mobiele reserves, plaatselijk uitstekend op de hoogte, bieden de mogelijkheid snel en verrassend tegenaanvallen te, doen op een doorgedrongen vijand. Het gebruik van mijnen t.t. kan een aanvaller grote verliezen toebrengen.

Zowel bossen als steden zijn bij uitstek geschikt om te worden opgenomen in stellingen voor het vertragend gevecht.

VUURWAPENBESTRIJDING

door W. A. CLUMPKENS, *Eerste Luitenant der Infanterie.*

In De Militaire Spectator van de laatste anderhalf jaar, zijn vele artikelen gewijd aan artillerie/infanterie samenwerking. De serie artikelen over artillerie, mortier en vuurwapenbestrijding van Kapitein J. G. van der Hulst in de nrs 1 en 2, 1952, zijn m.i. zeer belangrijk. De Amerikaan zegt „Intelligence is for Commanders”. En hier wordt meestal aan toegevoegd: „de hoofdbron van inlichtingen is de troep in de frontlijn”. i.c. *de tirailleur!* Grote aantallen ogen en oren, al of niet versterkt met kijkers, electronische, electricische of andere middelen zijn gericht op de vijand. Het grootste aantal ogen en oren echter komt van de tirailleurs, die dag en nacht proberen iets van de vijand te ontdekken.

Het is echter de tirailleur die het meest te lijden heeft van inkomend artillerie-, mortier- of ander vuur. De tirailleur is ook degene, die kankert wanneer hij een aanval moet doen en het blijkt dat de meeste vijandelijke wapens nog vrolijk hun deuntje mee blazen, ondanks de inleidende beschieting. Hij kankert dan op de lui van de mortieren, de artillerie en iedereen, die maar heerlijk enkele kilometers achterwaarts zit. Want de tirailleur zal wel de vijandelijke patrouilles of het eerste begin van een aanval opvangen. Hij kankert, omdat zij niet in staat zijn de schietende vij. artillerie afdoende de nek om te draaien.

Meestal is dit het enige wat de tirailleur er aan doet. Tenminste wanneer hij een groentje is.

Heel gauw heeft hij echter door, dat wanneer *hij* niet meldt van waar geschoten wordt, *de artillerie* weinig of niets doen kan. De inlichtingen, die hij kan verstrekken, zijn van groot belang en dragen er vaak toe bij om bepaalde gegevens te bevestigen zodat de juiste maatregelen genomen kunnen worden. Artraps en Mortraps moeten voornamelijk van de infanterie en vooral van de tirailleur komen.

Het is zeer belangrijk, dat de troepen weten, dat wanneer zij onmiddellijk rapporteren wat zij zien of horen er grote kans is dat die „pestilente” vij. batterij tot zwijgen kan worden gebracht. Dat wapens, die hij gelocaliseerd heeft, nauwkeurig kunnen worden bevuurd. Het is daarom zaak onze troepen te oefenen in het opstellen van Artraps, Bomraps etc. en het bepalen van de koers naar knal of vlam. Dat alle officieren en onderofficieren worden geoefend in het analyseren van kraters en het prompt doorgeven van rapporten. Deze oefeningen zijn zeer eenvoudig van aard en kunnen bij elk onderdeel worden gedaan. De middelen om knallen na te bootsen zijn legio. Het A.S.K. in *Oldebroek* kan met weinig moeite cursusjes krateranalyse geven. Zo'n cursus zou 2 à 3 uur nemen. Indien onze troepen op het nut van vuurwapenbestrijding worden gewezen, zullen vele onnodige slachtoffers kunnen worden voorkomen en de meeste menselijke wezens zijn nogal leergierig als het om hun eigen veiligheid gaat!

Bij inkomende vij. projectielen in *Korea* informeerden steeds vele soldaten bij hun groepscommandant of hij wel de kompaskoers op bv. het geluid genomen had en of het rapport was doorgegeven.

Door schade en schande wijs geworden waren zij de waarde van deze inlichtingen gaan waarderen.

GEVECHTSINLICHTINGENDIENST

door S. D. CATALANI, Kapitein der Infanterie

(IV. Vervolg van blz. 361, Juni, 1952, Nr 6)

INLICHTINGENORGANEN EN BRONNEN

Algemeen.

Bij de behandeling van bronnen, zoals krijgsgevangenen, deserteurs, burgers, documenten, etc. (zie blz. 36. pt. 2. Mil. Spect. Nr 1) is het gewenst tevens een summier overzicht te geven van de verschillende soorten inlichtingspecialisten, aangezien de werkzaamheden van deze specialisten nauw samenhangen met de eerder genoemde bronnen.

Op Legerkorps niveau treffen we de M.I.D.cie aan — een „pool” van inlichtingspecialisten — van waaruit naar behoefte en afhankelijk van de omstandigheden de specialisten bij de lagere onderdelen kunnen worden ingedeeld.

De Inlichtingspecialisten ploegen bestaan uit:

1. Taal- specialisten	a. Ondervragings- ploegen	- taak:	ondervraging krijgsgevangenen.
	b. Tolkenploegen	- taak:	contact met geallieerden, contact met burgerbevolking ten behoeve van inlichtingen.
	c. Vertaalploegen	- taak:	vertalen van documenten in het Nederlands.
	d. Documentenploegen	- taak:	onderzoeken van documenten op inlichtingen en analyseren van de inlichtingen.
2. Inlichtingen specialisten op ander gebied	e. Slagordeploegen	- taak:	bijhouden van de vijandelijke slagorde en het analyseren van inlichtingen hieruit.
	f. Luchtfoto onderzoekploegen	- taak:	interpreteren van luchtfoto's.
	g. Technische Inlichtingen coördinatie ploegen	- taak:	verzamelen, verspreiden en analyseren van technische en wetenschappelijke inlichtingen.
	h. Redactieploegen	- taak:	het samenstellen en vermenigvuldigen van inlichtingen verslagen en rapporten.
	i. Contra Inlichtingen ploegen	- taak:	onderkennen van vijandelijke inlichtingen, propaganda en sabotage activiteit.

De sterkte van deze ploegen varieert met het niveau waarop ze worden ingedeeld. Een veel voorkomende indeling is de volgende:

Taalspecialisten.

a. Ondervragingsploegen en krijgsgevangenen.

1. Algemeen.

Krijgsgevangenen vormen zeer belangrijke inlichtingsbronnen. Naar schatting werden in WO. II 35 % tot 55 % van de tactische inlichtingen van krijgsgevangenen verkregen, afhankelijk van de opleiding

in veldveiligheid die de vijand had gekregen. Bij de Japanners werd bv. aan het „security minded” maken van de soldaat geen aandacht besteed. De weinige Japanse krijgsgevangenen, die bij verschillende operaties werden gemaakt, gaven dan bij verhoren waardevolle inlichtingen prijs.

De ondervraging loopt ongeveer evenwijdig aan de afvoer van de krijgsgevangenen. Normaal zal het verhoor bij de troepen in voorste lijn geschieden door het Bataljons Inlichtingen personeel — indien dit de taal van de vijand machtig is — of door een ondervrager(s) van de ondervragingsploeg van het Regiment bij het Bataljon ingedeeld. In principe moeten zich echter de verhoren op dit niveau tot een minimum beperken en bepalen tot het verzamelen van die tactische inlichtingen, welke van onmiddellijk operationeel belang zijn.

Snelheid van afvoer van krijgsgevangenen naar de ondervragingsploegen — die zich in het algemeen in de nabijheid van de Regiments verzamelplaats van krijgsgevangenen bevinden — is een eerste vereiste om te voorkomen, dat de inlichtingen die de krijgsgevangenen eventueel loslaten reeds verouderd zijn. De beste resultaten worden uiteindelijk verkregen door de krijgsgevangenen niet door ondeskundig verhoor te laten „verknoeien”, doch de verhoren door de ondervragingsploegen — die de ondervragingstechniek, de taal van de vijand beheersen en op de hoogte van 's vijands organisatie en tactiek zijn etc. — te laten geschieden. Bij dit verhoor zal door de ondervragingsploegen rekening moeten worden gehouden met het niveau waarop zij ingedeeld zijn. In W.O. II werd veelvuldig de fout gemaakt dat de ondervragingsploegen op laag niveau zich te veel bezig hielden met „high level thinking”. Een Bataljons Commandant evenals een Regiments Commandant is weinig geïnteresseerd in gegevens van strategische aard. Zij wensen nauwkeurige tactische inlichtingen over de vijand in hun eigen sector. Gegevens zoals gedetailleerde inlichtingen betreffende de sterkte van de vijand, zijn ondersteuningswapens, de vijandelijke tanks, etc.

De afvoer van de vijandelijke gewonden geschiedt met uitzondering van lichtgewonden via de kanalen van de Geneeskundige Dienst. Op Regimentsniveau kunnen gewonde krijgsgevangenen gehoord worden door een ondervragingsploeg. Bij de Divisie verzamelplaats gewonden geschiedt door een ondervragingsploeg, of door de S2 van het Geneeskundig Bataljon.

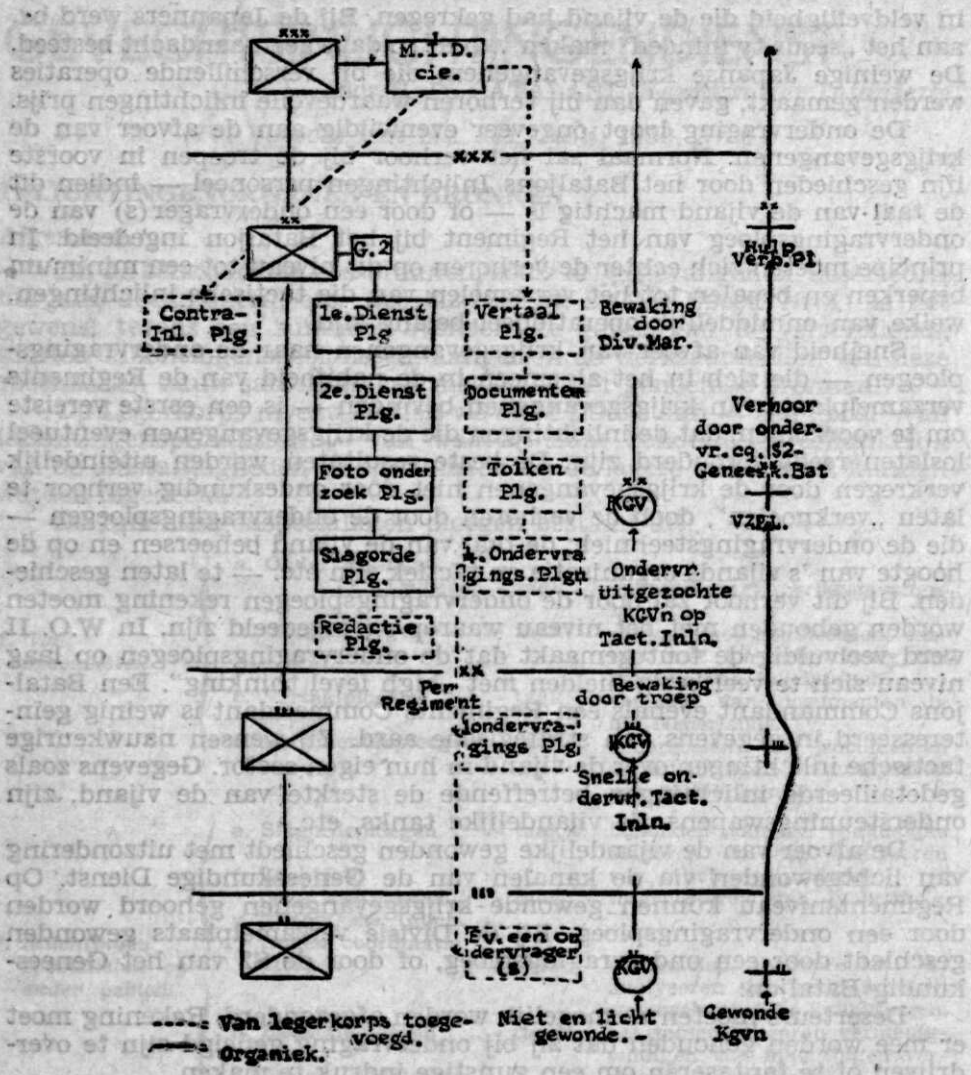
Deserteurs moeten zo mogelijk worden afgezonderd. Rekening moet er mee worden gehouden dat zij bij ondervraging geneigd zijn te overdrijven of te fantaseren om een gunstige indruk te maken.

2. Behandeling.

De wijze waarop de behandeling van de krijgsgevangenen dient plaats te vinden wordt normaal in de Vaste Inlichtingen orders cq. Inlichtingsbevelen vastgelegd. Opgenomen worden punten als:

- maatregelen bij vangennamen;
- splitsing in groepen van officieren, onderofficieren, minderen, vrouwelijke krijgsgevangenen en deserteurs;
- ontwapening, fouillering, het onmiddellijk verwijderen van documenten en andere papieren;
- verbod tot onderlinge gesprekken.

Tijdens de afvoer geschiedt de bewaking tot de Divisie verzamel-

plaats door de troep en daarna door de Divisie Marechaussee cq. door de zorg Commandant Marechaussee Legerkorps.

De registratie dient zo snel mogelijk na de gevangennamen, zo mogelijk op Bataljons niveau plaats te vinden. In de regel zal dit tijdens het gevecht niet goed mogelijk zijn en gebeurt dit eerst op Regiments niveau.

3. Verantwoordelijkheid.

De S2 (G2) is verantwoordelijk voor de ondervraging, terwijl de regeling behandeling der gevangenen tot de taak van de S1 (G1) behoort. S4 (G4) verzorgt de bevoorrading; S3 (G3) bepaalt in overleg met voorgaande functionarissen de plaats van de verzamelplaats.

b. Tolkenploegen en burgers.

Tolkenploegen — die de taal van de bevolking in het operatiegebied

- mchtig zijn — hebben tot taak inlichtingen in te winnen door:
- contact met en ondervraging van bevriende burgers („line crossers” in het bijzonder);
- contact met bevriende verzetsorganisaties en partizanen;
- burgers in te schakelen met opdracht inlichtingen te verzamelen.

Daarnaast zullen tolkenploegen door Commandanten en Staven gebruikt worden voor het contact met geallieerden. De tolkenploegen werken in voorste lijn nauw samen met de bij de Divisie ingedeelde C.I. ploeg. Dit om de betrouwbaarheid van de bronnen uit veiligheidsoogpunt na te gaan. In WO. II werden bv. waardevolle inlichtingen verkregen door tolkenploegen welke in Limburg, door middel van voor de Duitsers onbekende telefoonverbindingen van de kolenmijnen, in contact stonden met Hollandse agenten, die zich in het nog door de Duitsers bezette gebied bevonden. Deze inlichtingen waren van groot belang voor de Engelse eenheden van het IIe Britse Leger, welke in September 1944 de aanval in de richting Nijmegen en Arnhem deden. De tolkenploegen moeten eerder gezien worden als contact personen dan als ondervragers. De beste resultaten worden door hen verkregen, wanneer zij zo dicht mogelijk aan de frontlijn, in samenwerking met Bataljons S2. cq. Regiments S2, recente inlichtingen trachten te verkrijgen van burgers, die uit vijandelijk gebied afkomstig zijn.

Bij de evaluatie van inlichtingen door burgers verstrekt, moet er rekening mee worden gehouden, dat deze dikwijls onnauwkeurig en overdreven zijn en dat de betrouwbaarheid van de berichten sterk afhankelijk is van politieke sympathieën e.d.

c. Documenten- en vertaalploegen — Documenten.

Documenten dienen zo snel mogelijk onder vermelding van gegevens betreffende de plaats en tijdstip waarop zij zijn buitgemaakt, te worden doorgezonden. Tegen souvenirjagen door de troep dient te worden gewaakt. De behandeling van documenten wordt vastgelegd in de vaste Inlichtingen orders cq. Inlichtingen bevelen.

Doorgaans zullen de Bataljons en Regiments S2. buitgemaakte situatiekaarten en operatiebevelen op tactische inlichtingen onderzoeken. Uitgebreid onderzoek van documenten vindt plaats door de documentenploegen op Divisie niveau, die tevens de inlichtingen analyseren. Bij het schiften van documenten is de volgende volgorde van prioriteit ten aanzien van de behandeling vastgesteld.

- Stafkaarten voorzien van aantekeningen.
- Gegevens betreffende vijandelijke verbindingen en code's.
- Operatiebevelen.
- Inlichtingenrapporten.
- Notitieboekjes, dagboeken, foto's, etc.

Vertaalploegen zijn belast met de vertaling van documenten.

II. Andere inlichtingen specialisten.

a. Slagordeploegen.

Deze zijn organiek bij de Divisie ingedeeld of kunnen uit de M.I.D.-cie van het Legerkorps worden toegevoegd. De slagordeploeg houdt systematisch de gegevens betreffende de vijandelijke slagorde bij. Zij is geïnteresseerd in:

- De sterkte van de vijand.
- Zijn organisatie.
- Welke wapens, uitrusting en kleding de vijand gebruikt.
- De karakteristieke eigenschappen van Commandant en zijn bevelvoering.
- De geoefendheid van de vijandelijke troepen.
- De plaats en opstelling van de vijandelijke onderdelen.

In zekere zin vormt de slagordeploeg de encyclopaedie van de G2, de Regiments- en de Bataljons S2. Wanneer een vijandelijk onderdeel bv. door een Bataljons S2 wordt geïdentificeerd, zal de slagordeploeg aan de hand van eerder verkregen gegevens, die onder andere verwerkt zijn in onderdeel- en personeelskaarten, verschillende inlichtingen kunnen verstrekken omtrent de eerder genoemde punten en een analyse ten aanzien van het mogelijk optreden van de vijand kunnen maken. Nieuwe identificaties door troepen in voorste lijn dienen dan ook met de hoogste prioriteit te worden doorgezonden. Zo werd bv. in WO. II in Frankrijk door waarnemingsposten op een betrekkelijk rustig frontgedeelte verhoogde activiteit van Duitsers in een bepaald soort uniformen geconstateerd. Deze uniformen werden door de slagordeploeg als die van elite storm (aanvals) troepen geïdentificeerd. De conclusie, die naar aanleiding van het plotseling verschijnen van deze elitetroepen kon worden getrokken, ligt voor de hand.

b. Luchtfoto onderzoekploegen — Luchtfoto's.

Luchtverkenningen, zowel visueel als fotografisch, zijn in een moderne oorlog onontbeerlijk. De voordelen van luchtfoto's boven visuele verkenningen zijn, dat zij van het terrein een zeer nauwkeurig beeld geven, waarin alle details kunnen worden terug gevonden. Afhankelijk van meerdere factoren zoals weersomstandigheden, beschikbare vliegtuigen, afstand vliegveld-fotogebied, etc. kunnen binnen 36 uur afdrucken aan de troepen in voorste lijn worden geleverd. Voordat luchtfoto's worden aangevraagd — hetgeen in het algemeen zal gebeuren door of via de Bataljons en Regiments S2n — zal nagegaan moeten worden of aan de aanvraag voldaan kan worden door reeds bestaande foto's. Hiertoe zal de dichtstbijzijnde luchtfoto-onderzoeker — normaal op Divisieniveau — geraadpleegd worden. De volgende gegevens zullen in een aanvraag moeten voorkomen:

- coördinaten van het „pinpoint” of grenzen van het gebied waarvan de luchtfoto's moeten worden genomen.
- of overboord (oblique) of verticaal foto's cq. stereoparen, mozaïeken gewenst zijn.
- de gewenste grootte (schaal) — alleen bij verticaal foto's.
- bij overboord foto's, uit welke richting de foto's genomen moeten worden en of dit laag of hoog overboord foto's moeten zijn.
- tijdstip waarop foto's genomen moeten worden.
- aantal afdrucken en plaats van aflevering.
- tijdstip waarop zij gereed moeten zijn.
- tijdstip waarna de foto's niet meer nodig zijn.
- speciale instructies betreffende de graad van voorrang der verschillende foto's of ten aanzien van de aflevering.

Het verkrijgen van inlichtingen over de vijandelijke versterkingen,

opstellingen, sterkte etc. uit de luchtfoto's en het interpreteren van inlichtingen geschiedt door de specialisten op dit gebied, de luchtfoto-onderzoekploegen. Daarnaast zal elke officier (en onderofficier) in staat moeten zijn om luchtfoto's stereoscopisch te lezen, dat wil zeggen te gebruiken als hulpmiddel bij het lezen van of ter vervanging van kaarten. Zij worden hiertoe tevens in staat gesteld bij eventuele verstrekking van rapporten der luchtfoto onderzoekploegen, deze te begrijpen en de gegevens ten behoeve van de gevechtshandelingen aan te wenden.

c. Technische inlichtingen coördinatieploegen; Redactieploegen.

Technische inlichtingen coördinatieploegen, bestaande uit personeel der verschillende technische diensten, hebben tot taak 's vijands materieel, uitrusting etc. dan wel inlichtingen hierover te verzamelen. In het algemeen worden deze ploegen niet aan de Divisie toegevoegd, doch aan Legerkorps of Leger.

Het buitgemaakte vijandelijke materieel wordt via de logistieke kanalen afgevoerd en eerst op Legerkorps of hoger niveau door technici onderzocht met het doel naar aanleiding van de verkregen technische inlichtingen:

- Eigen wapens te verbeteren.
- Bestrijdingswapens tegen het vijandelijke materieel te ontwerpen.
- De nodige gegevens aan eigen troepen te kunnen verstrekken betreffende vijandelijke wapens o.a., wanneer dit buitgemaakte materieel door eigen troepen in gebruik wordt genomen.

Zie voor wat betreft taak Redactieploegen: Algemeen

Literatuur:

Intelligence is for Commanders, Lt. Col. Robert R. Glass and Lt. Col. Philip B. Davidson.

Front Line Intelligence, Lt. Col. S. Chandler and Col. Robert W. Robb.

Field Manual 30-5 (Combat Intelligence), d.d. Febr. 1951.

Reserve Officers Training Corps III, (Senior Division).

DE PLAATS VAN DE COMMANDANT

Maj. Gen. Maurice Rose was een van onze grote pantserdivisiecommandanten; een van die geboren leiders, die men altijd in de voorste lijn kan terugvinden.....

*General J. Lawton Collins.
(U.S. Chief of Staff)*

I am convinced, that if war comes again, airborne operations will play a far more vital part than ever before.

Therefore, we in the Army must place increasing emphasis upon transportation by air and more of our personnel and equipment must be prepared to move by that means.

GENERAL COLLINS

HET TACTISCH GEBRUIK VAN DE ZWARE MORTIEREN

door J. G. J. VAN DER HULST, *Kapitein der Artillerie,*
Leraar HKS

Inleiding.

Een regiment infanterie bevat organiek een compagnie zware mortieren. De regimentscommandant heeft hierdoor een belangrijk en machtig wapen onder zijn rechtstreeks bevel. Hij kan met deze zware mortieren de gevechtshandelingen van zijn regiment steunen en zijn invloed op het gevechtveld uitoefenen op elk gewenst ogenblik en op elke gewenste plaats binnen het bereik van deze zware mortieren. Zij vormen dan ook een belangrijk deel van de vuurkracht waarover de regimentscommandant beschikt.

Daarnaast kan het regiment altijd rekenen op de rechtstreekse steun van een afdeling lichte artillerie (de afd r/s). (Het kort geleden uitgekomen voorschrift nr 2761 geeft in grote lijn de samenwerking tussen het regiment infanterie en de artillerie).

Voor een doeltreffende steun aan het regiment is het uiteraard noodzakelijk, dat de steun dier beide wapens wordt gecoördineerd.

Voor het tot haar recht komen van bedoelde coördinatie is het in de eerste plaats noodzakelijk, de hier en daar aanwezige niet geheel juiste dan wel verwarde ideeën over het tactisch gebruik van de zware mortieren te doen verdwijnen.

Organisatie, vuurleiding en vuurregeling.

Organisatie.

In grote lijn bestaat de compagnie zware mortieren uit:

- een compagniestaf;
- drie pelotons, elk à een commandogroep en vier zware mortieren.¹⁾

De compagnie beschikt over voldoende verbindingsmaterieel voor het onderhouden van de nodige lijn- en radioverbindingen.²⁾

Vuurleiding.

In elk peloton is organiek een waarnemer opgenomen. Vooral in terrein met weinig goede waarnemingsmogelijkheden, zoals in het grootste deel van ons land, is drie waarnemers per compagnie zeker niet te veel.

De thans gevolgde methode van vuurleiding, welke zowel door de mortieren als de artillerie wordt gebruikt, is echter zo eenvoudig, dat iedereen vuur kan aanvragen en dit vuur ook kan leiden indien zulks niet door een waarnemer van de zware mortieren of van de artillerie zou kunnen geschieden. Ik moge verder volstaan met hiervoor te verwijzen naar het voorschrift nr 2760 „Aanvragen en leiden van artillerie- en mortiervuur door personeel van alle wapens”.

1) Zie verder de voorlopige oorlogsorganisatie.

2) Zie o.a. Ontwerp-Voorschrift A 1885 „Verbindingen in de Infanteriedivisie”.

Vuurregeling.

De vuurregeling geschiedt in beginsel centraal in het compagniesvuurregelingscentrum. Door elk der pelotons kan echter een vuurregelingscentrum worden gevormd, waar zonedig het vuur van het peloton kan worden geregeld.

Tactische opdrachten.

Een doeltreffende mortiersteun aan het regiment hangt voor een groot deel af van een juiste groepering van de compagnie.

Bij het maken van zijn plan, stelt de regimentscommandant tevens in grote lijn vast hoe hij de beschikbare vuurkracht wil gebruiken, o.a. hoe hij de zware mortieren wil groeperen om hiermede zijn regiment, gecoördineerd met de steun van zijn afd r/s, zo doeltreffend mogelijk te kunnen steunen.

Voor het verkrijgen van de groepering geeft hij tactische opdrachten aan de compagnie zware mortieren.

De meest voorkomende tactische opdrachten zijn:

- algemene steun (a/s);
- rechtstreekse steun (r/s).

Algemene steun.

Met de opdracht a/s steunt de compagnie het gehele regiment en moet zij vuur kunnen brengen in het gehele regimentsvak tenzij uitdrukkelijk anders wordt bepaald.

De vuurregeling geschiedt centraal. Alle vuuraanvragen van waarnemers, liaisonpersoneel en onderdelen van het regiment gaan naar het compagniesvuurregelingscentrum en de pelotons ontvangen hun vuuropdrachten van dit vuurregelingscentrum.

De compagniescommandant regelt de liaison en de waarneming van de compagnie, zodat zij haar taak naar behoren kan vervullen en geeft bevelen voor het van opstelling veranderen, aangepast aan het plan van de regimentscommandant en overeenkomstig eventueel van deze ontvangende aanwijzingen.

De regimentscommandant heeft de volledige beschikking over de vuurkracht van de compagnie. Hij kan echter bepalen, dat aan een bepaald bataljon, bij het voldoen aan vuuraanvragen, voorrang moet worden gegeven boven andere onderdelen van het regiment op het vuur van een of meer pelotons.

Rechtstreekse steun.

Een peloton dat de opdracht r/s heeft gekregen (de rest van de compagnie a/s), steunt in het bijzonder een bepaald onderdeel van het regiment (meestal een bataljon). Het peloton blijft onder rechtstreeks bevel van de compagniescommandant doch het moet vuur kunnen brengen in het vak van het rechtstreeks te steunen bataljon en de betreffende bataljonscommandant heeft de volledige beschikking over het vuur van dit peloton.

Het peloton vormt een vuurregelingscentrum, waar de vuren van het peloton worden geregeld. De vuuraanvragen van waarnemers en liaisonpersoneel van het peloton en vuuraanvragen van het bataljon of

onderdelen daarvan komen binnen bij het pelotonsvuurregelingscentrum, eventueel via het compagniesvuurregelingscentrum.

De pelotonscommandant onderhoudt liaison met het rechtstreeks te steunen bataljon en pleegt veelvuldig persoonlijk overleg met de bataljonscommandant. Voorts regelt hij de waarneming van het peloton en neemt hij het initiatief om van opstelling te veranderen zodra zulks nodig is om het bataljon te kunnen (blijven) steunen overeenkomstig het plan van de bataljonscommandant. Hij coördineert dit doorgaans met het van opstelling veranderen van het organieke mortierpeloton van het bataljon. Alvorens het peloton van opstelling verandert licht de pelotons-compagniecommandant hieromtrent in.

Indien de regimentscommandant de door een bepaald bataljon uit te voeren opdracht zeer belangrijk vindt, dan wel dit bataljon feitelijk het enige vechtende bataljon van het regiment is, kan hij dit bataljon rechtstreeks doen steunen door de gehele compagnie.

De regimentscommandant kan een bepaald bataljon door een bepaald peloton doen *ondersteunen* of hiermede *versterken*.

In het eerste geval komt het peloton onder bevel van de bataljonscommandant met dien verstande dat de commandant van de compagnie zware mortieren de bevoorrading, afvoer, onderhoud e.d. van dit peloton blijft verzorgen en hiervoor verantwoordelijk blijft.

In het tweede geval komt het peloton onder volledig bevel van de bataljonscommandant, zodat de bataljonscommandant tevens de zorg en verantwoordelijkheid heeft voor de bevoorrading, afvoer, onderhoud e.d. van het peloton. In beide gevallen steunt het peloton het bataljon volgens de bevelen en aanwijzingen van de bataljonscommandant.

De regimentscommandant zal een bepaald bataljon echter alleen door een peloton doen ondersteunen of hiermede versterken indien het bataljon zelfstandig een opdracht moet uitvoeren, welke de regimentscommandant met de zware mortieren centraal niet kan steunen. Zodra het mogelijk is brengt de regimentscommandant dit peloton weer onder volledig bevel van de commandant van de compagnie.

Wanneer de steun aan het eigen regiment hierdoor niet nadelig wordt beïnvloed, kan de compagnie zware mortieren opdracht krijgen het vuur van een andere compagnie te versterken b.v. bij een aanval kan de compagnie van een regiment in divisiereserve, opdracht krijgen tijdelijk het vuur te versterken van de compagnie van een voorregiment.

Een compagnie met opdracht *vuurversterking (v/v)*, moet vuur kunnen brengen in het schootsvak van de met vuur te versterken compagnie. Zij komt niet onder bevel van deze compagnie doch onderhoudt hiermede liaison, helpt desgewenst met waarnemers en voldoet aan vuuraanvragen van deze compagnie.

Welke groepering de regimentscommandant zal kiezen en welke tactische opdrachten hij hiertoe aan de zware mortieren zal geven, hangt vooral af van:

- de opdracht welke het regiment moet uitvoeren;
- de munitiebevoorrading;
- de groepering van het regiment;

- de terreinsomstandigheden;
- de weersinvloeden.

Ook de vuurkracht, welke de commandant van de afd r/s in handen heeft (alleen de afd r/s dan wel deze afdeling met één of meer afdn v/v daarachter) is mede van invloed.

Maakt het plan van de regimentscommandant het noodzakelijk om de groepering van de compagnie tijdens de gevechtshandelingen te wijzigen, dan moet zulks duidelijk in de te geven tactische opdrachten tot uiting komen.

De groepering tijdens verschillende gevechtshandelingen.

Opmars.

Gewoonlijk wordt de voorhoede rechtstreeks gesteund door een peloton zware mortieren. De compagnie (min een peloton) blijft a/s. Moet de voorhoede een aanval gaan uitvoeren met het gehele bataljon dan kan de regimentscommandant de voorhoede voor deze aanval rechtstreeks doen steunen door de gehele compagnie. (Dit is een van de weinige gevallen waarin de gehele compagnie een onderdeel van het regiment rechtstreeks zal steunen). Een verkenningsgroep van de compagnie marcheert daartoe doorgaans reeds van de aanvang af bij de voorhoede.

Ook een eventuele flankdekking kan door een peloton zware mortieren rechtstreeks worden gesteund.

Aanval.

In beginsel wordt de gehele compagnie gebruikt voor a/s. Zonodig krijgt een bepaald bataljon bij het voldoen aan vuuraanvragen voorrang op het vuur van een of meer pelotons.

Acht de regimentscommandant het nodig een bepaald bataljon volledig de beschikking te geven over het vuur van een peloton en houdt hij met de compagnie (min een peloton) voldoende a/s in eigen hand, dan kan hij dit bataljon door een peloton rechtstreeks doen steunen.

De divisiecommandant kan het vuur van de zware mortieren van een voorregiment tijdelijk doen versterken door de compagnie van een regiment dat (nog) niet aan de gevechtshandelingen deelneemt, mits deze compagnie in staat zal zijn haar eigen regiment te steunen zodra zulks nodig is.

Verdediging.

In beginsel wordt ook hier de gehele compagnie gebruikt voor a/s. Is het regimentsvak te breed om in het gehele vak op elke plaats het vuur van de gehele compagnie te kunnen concentreren, dan zal het vak onder de pelotons moeten worden verdeeld. Hierbij moet worden gezorgd, dat het vuur van zoveel mogelijk pelotons kan worden geconcentreerd op het (de) belangrijkste terreingedeelte(n) in het vak. Het eventueel bepalen van voorrang zal zelden tevoren kunnen geschieden.

Bij uitzondering wordt een bataljon rechtstreeks gesteund door een peloton. Wel kan het voorkomen, dat tijdens 's vijands aanval de toestand zich zodanig wijzigt (b.v. de regimentscommandant onvoldoende overzicht houdt of het uitvallen van vitale verbindingen), dat alsnog een peloton opdracht krijgt een bepaald bataljon verder rechtstreeks te steu-

nen of zelfs dit bataljon verder te ondersteunen dan wel te versterken. Zodra het mogelijk is wordt echter de gehele compagnie weer voor a/s gebruikt.

Indien dit nodig is kunnen voorposten rechtstreeks worden gesteund of worden ondersteund door een peloton zware mortieren dan wel hiermede worden versterkt.

Achterwaartse verplaatsingen.

Bij het afbreken van het gevecht worden bij het scherm enkele zware mortieren — tenminste twee in elke opstelling — achtergelaten.

Tijdens een terugtocht wordt de achterhoede rechtstreeks gesteund of ondersteund door een peloton dan wel hiermede versterkt. Hetzelfde geldt voor een eventuele flankdekking.

Bij het vertragend gevecht wordt in beginsel de gehele compagnie voor a/s gebruikt. Indien dit door omstandigheden (b.v. de regimentcommandant kan het geheel onvoldoende overzien) niet uitvoerbaar is kunnen vertragende onderdelen van het regiment rechtstreeks worden gesteund of worden ondersteund door een peloton dan wel hiermede worden versterkt.

Welke van de hierboven gegeven mogelijkheden in een bepaald geval de beste is, zal afhangen van de toestand. De regimentcommandant moet dan ook weten, waartoe zijn compagnie in staat is. Daar ook dit voor een deel afhangt van wijzigende omstandigheden zal hij zich door de compagniescommandant doen voorlichten.

Slotbeschouwing.

Een juiste groepering van de compagnie is de basis voor een soepele en zo doeltreffend mogelijke steun. De tactische opdrachten a/s en r/s alsmede in voorkomend geval v/v, bieden de mogelijkheid voor een soepel gebruik van de zware mortieren, terwijl het eventueel doen ondersteunen van een bataljon door of het versterken van een bataljon met een peloton, in de gevallen waarin zulks beslist noodzakelijk is, het bataljon de mortiersteun geeft welke het anders zou moeten missen.

Nadat de regimentcommandant zijn besluit heeft genomen, moet een uitgewerkt plan voor de mortiersteun worden gemaakt. Dit plan alsmede de verdere coördinatie van de mortiersteun en de steun van de afd r/s worden in een volgend artikel behandeld.

TEKENINGEN EN SCHETSEN

Wij verzoeken inzenders van artikelen tekeningen en schetsen niet tussen de tekst te tekenen, daar reproductie dan zeer bezwaarlijk of dikwijls niet mogelijk is. Men voege tekeningen en schetsen afzonderlijk bij in O.I. inkt op tekenpapier of calqueerpapier. Men houde er rekening mee, dat tekeningen en schetsen als regel bij reproductie worden verkleind tot ten hoogste kolom-breedte. Letters en cijfers moeten dus zo groot getekend worden, dat ze bij verkleining duidelijk leesbaar blijven. Daartoe moeten ze na verkleining nog ten minste 1 mm hoog zijn.

MODERNE STRIJD IN POLDERLAND

door J. SJOERDS, Kapitein der Infanterie, Leraar K.M.A.

De oorlogvoering in polderland was voor 1940 een onderwerp van studie in Nederlandse militaire kringen. De resultaten van deze studiën zijn neergelegd in een reeks artikelen in De Militaire Spectator en enige boekwerkjes. In onze voor-oorlogse reglementen was een hoofdstuk aan dit onderwerp gewijd. Voor zover mij bekend is er echter na 1940 geen nieuw feitenmateriaal gepubliceerd.

Hoewel dit eensdeels verwondering moge wekken, aangezien juist de recente oorlogsjaren ons een schat aan praktijk-ervaring gaven, anderdeels is het verklaarbaar, aangezien het gevecht in het polderland behoort tot de z.g. gevechten in bijzondere omstandigheden, waarvoor de eerste jaren na de oorlog het militair wetenschappelijk onderzoek zich niet direct kon interesseren, omdat eigenlijk de gehele Wereldoorlog II voor ons een onderwerp van studie uitmaakte. Het gebrek aan eigen oorlogservaring is een grote „draw back”, zowel voor de opleiding van lagere als van hogere commandanten. Deze leemte moet worden aangevuld en dit kan alleen maar door ons zo goed mogelijk te laten voorlichten door hen, die wel uit praktijk-ervaring spreken en door het bestuderen van het gevecht zoals het is beschreven in de talrijke uitmuntende werken waarmee de vakliteratuur na 1940 is verrijkt. Het bestuderen van deze verslagen is, aldus Montgomery, een waardevoller benadering van de problemen op het gevechtveld dan het bestuderen van een reeks officiële voorschriften. Zo zijn dan ook onderstaande gegevens betreffende de moderne oorlogvoering in polderland geput uit talrijke buitenlandse militaire werken. Deze gegevens zijn door mij verzameld, gerangschikt, hier en daar bewerkt of van commentaar voorzien.

Dit artikel beoogt niet meer dan: 1e ons op de hoogte te brengen van de laatste oorlogservaringen in dit specifiek Nederlands terrein; 2e een stimulans te zijn voor het opnieuw bestuderen van dit onderwerp uit zuiver militair wetenschappelijk oogpunt met als doel het uitgeven van een officieel voorschrift op dit gebied; 3e een aantal richtlijnen te geven, waarmee commandanten, die oefeningen in dit soort terrein houden of laten houden, rekening kunnen houden.

„The worst battle-ground of the Western campaign,” werd van geallieerde zijde het Nederlandse polderterrein genoemd. Waar ligt dit bizarre terrein in Nederland?

Nederland vormt een deel van de z.g. Germaanse laagvlakte en wordt door de hoogtelijn van 1 m plus NAP in twee geografisch scherp te scheiden delen verdeeld. Deze hoogtelijn loopt van Bergen op Zoom—Oudensch Bosch—N. Oosterhout W. v. Heusden—Woudrichem—Beesd—W. v. Utrecht—O. v. Naarden—Zuiderzeekust—Zwolle—Dalfsen—Meppel—Steenwijk—Wolvega—O. v. Gorredijk—Drachten—de Leek—Groningen—Hogezand naar Winschoten. Het gebied West van deze lijn is het eigenlijke polderland. Speciaal met het oog op dit eigenaardig polderland is door de Algemene Dienst van de Rijkswaterstaat de z.g. waterstaatskaart van Nederland (schaal 1 : 50.000) uitgegeven. Daarop is alles aangegeven wat op de waterstaatkundige toestand van ons land betrekking heeft. Hoewel het Oost van bovengenoemde lijn gelegen gebied eer

ander karakter heeft, treft men ook hier uitgebreide gedeelten vlak terrein aan, doorsneden door talloze riviertjes en kanalen, al of niet begrensd door dijken.

Van Geallieerde zijde werd dan ook — indien men de aard van de gevechten in Nederland omschreef — de uitdrukking gebruikt: „dyke and polder fighting”, hiermede doelende op beide genoemde gebieden. Kennis van de militair-aardrijkskundige gegevens betreffende polderland, alsmede kennis van de waterstaatskaart is voor elke officier vanzelfsprekend. Hierop zal door mij dus niet verder worden ingegaan. Opmerkelijk is echter, dat de Geallieerden (met name het Canadese Eerste Leger onder Generaal Crerar) zich bij de verovering van de Scheldemonding voor een terrein zagen gesteld, waaromtrent men geen enkele inlichting bezat. Het Nederlandse polderland was een volkomen onbekende factor in de analyse van de betrokken commandanten. Normaliter zullen de legerleiding en de staven ook voor wat betreft het terrein trachten vooruit te zien. Maar — in dit geval was geen enkel gegeven voorhanden.

Na afloop van de oorlog heeft het Britse Ministerie van Oorlog een Commissie ingesteld om rapport uit te brengen over de oorlogvoering in polderland, zodat dit rapport als standaardwerk kon dienen bij het Britse leger.

De troepen, die bij de „Dyke and polder fighting” in Nederland waren betrokken hadden een zeer verschillende trainingsstandaard. Enkele onderdelen van de „First Canadian Army” hadden reeds een lange weg afgelegd, nl. van N. Afrika via Sicilië—Italië naar het Westfront. De 104e Amerikaanse Divisie kwam met recruten kersvers uit Amerika aan en kreeg zijn vuurdoop aan de Schelde. De 52e Engelse Divisie, de zg. „Mountain Division” was getraind voor de strijd in het bergterrein, maar werd door het lot bestemd om te worden ingezet in 't meest vlakke terrein van Europa. Onderdelen van het Duitse 15e Leger o.a. de 64e en 70e Divisie hadden de verdediging in het polderland voor hun rekening. Het waren geharde, oorlogservaren troepen, die het bevel van hun Legercommandant, generaal Von Zangen, om hier tot het einde toe stand te houden en desnoods hier te sterven, ook zouden uitvoeren.

En het terrein? Een Canadees oorlogscorrespondent beschreef het als volgt: „De vijand had alle voordelen van het terrein. Om in de Schelde-zak te komen moesten de Canadezen het Leopold-kanaal oversteken, verdedigd door zware mitrailleurs, artillerie en mortieren. Om in Z. Beveland en Walcheren te komen moesten ze de vijand eerst 15 mijl van Antwerpen naar het Noorden dringen en dan een aanval doen van Oost naar West langs de nauwe verbindingsweg tussen Z. Beveland en Brabant.

Over dit hele terrein waren de Canadezen gedwongen te vechten in het meest vlakke terrein, dat Europa kent: „dead flat, soggy, and flooded. Largely reclaimed from the sea, this Dutch poldercountry is criss-crossed with dykes about 15 feet high. Each dyke was a formidable barricade which the enemy could easily defend by digging trenches along it or through it. To aid their defensive system the Germans could flood hundreds of acres they wished.”

The weather too was abominable, far the worst of the whole cam-

paign. Cold, sleeky rain beat down on the troops who went for days soaked to the skin and slimy with mud. Many times they had to wade knee deep through water and mud as they advanced. Along the dyke was the only place they could dig their slit-trenches; when they started to dig them in the fields, they struck water a foot or two down.

Polderfighting was entirely new and the Canadians had to make their own tactical rules.

By ingenious innovation and adaption they mastered the problem of dykefighting."

Aard van het terrein.

Om de mogelijkheden van het polderland te leren kennen moet men o.a. inzicht hebben in:

- a. de eigenschappen van de streek voor aanvallende en verdedigende operaties;
- b. de bodemgesteldheid (de begaanbaarheid van de terreinen in de verschillende seizoenen);
- c. de aard van de grond (de mogelijkheid om graafwerk uit te voeren);
- d. gebruik der wapens (infanterie, artillerie, vechtwagens, enz.).

De militaire aardrijkskunde en geologie verschaffen ons v.w.b. de punten a, b, en c voldoende gegevens. Slechts een enkele opmerking hierover, aangezien de details door ieder zelf bij het betrokken studievak zijn te vinden.

Van oudsher is men de mening toegedaan, dat polderterrein de verdediging begunstigt. Reeds in de verslagen van oorlogshandelingen gedurende de 80-jarige oorlog vindt men deze mening uitgesproken door Spaanse commandanten. Deze stelling is heden ten dage nog onaangetast. Het gevecht is weliswaar veel veranderd, maar het terrein en zijn invloed op de bewegingen van troepen zijn gebleven. De recente gevechten in polderland zijn dan ook een bevestiging van hetgeen hieromtrent in het verleden in algemene zin werd geleerd. In algemene zin! Want de techniek heeft in de loop der eeuwen gezocht naar middelen om moeilijkheden voortspruitend uit aard en gesteldheid van het terrein te overwinnen.

Zo is het oerwoud van Burma bedwongen door het vliegtuig; zo zijn ontoegankelijke bergplateau's op Nieuw-Guinea en de Philippijnen bedwongen door parachutisten; zo werden waterhindernissen van het polderland (sloten, tochten, kanalen, inundaties) bedwongen door de amphibie-voertuigen.

Ondanks de moderne hulpmiddelen zal echter een nauwkeurige analyse moeten uitmaken wat in polderland mogelijk en wat onuitvoerbaar is. En hiermede raken wij aan het gebruik der wapens.

Evenmin als de tactiek neergelegd in buitenlandse voorschriften klakkeloos kan worden overgebracht op het Nederlandse terrein in het algemeen, evenzeer is het onmogelijk de bij ons vastgestelde tactische richtlijnen voor het gevecht zonder meer toe te passen op het polderland.

Na deze summiere beschouwing over het polderland en dit soort terrein met betrekking tot het gevecht vindt U hieronder een opsomming van de tactische richtlijnen zoals zij door Geallieerde commandanten in de afgelopen oorlog proefondervindelijk werden vastgesteld. Ter orientatie zijn tevens opgenomen de in onze voor-oorlogse voor-

schriften neergelegde beginselen. Een vergelijking is alleszins de moeite waard.

Ter illustratie van enkele punten uit deze beschouwing is hier en daar uit de zeer rijke en uitgebreide stof een greep gedaan en een citaat tussen de tekst geplaatst.

ALGEMEEN

RICHTLIJNEN NEERGELEGD IN ONZE VOORSCHRIFTEN

1. Het karakter van het polderland brengt met zich, dat dit weinig natuurlijke dekkingen biedt. Grondwater laat slechts zeer beperkte ingraving toe zodat kunstmatige dekkingen zeer veel tijd, arbeid en materialen vereisen.

2. Alhoewel, door het open karakter van het terrein in vele gevallen goed gezichtsverband is te verkrijgen, is de doorsnedenheid van polderterrein oorzaak, dat het rechtstreeks verband en de rechtstreekse samenwerking tussen verschillende onderdelen veelal op ernstige bezwaren zal stuiten, te meer daar een deugdelijk stelsel van telefonische verbindingen slechts langzaam en moeilijk tot stand te brengen is. Vandaar, dat ook regimenten en bataljons in vele omstandigheden in gescheiden groepen moeten optreden, welke elk een bepaalde taak min of meer zelfstandig hebben te vervullen.

3. Vooral open polders bieden goede schootsvelden met gunstige gelegenheid voor het afgeven van flankerende en echarperende vuren.

4. De schootsvelden worden in vele gevallen, zowel in de diepte als in de breedte beperkt door dijken, kaden en met hout omzoomde wegen.

5. In verband met de vlakheid van het terrein zullen ten behoeve van de uitkijkdienst veelal bijzondere voorzieningen moeten worden getroffen.

6. Aan het gebrek aan dekking moet in de eerste plaats tegemoet gekomen worden door bijzondere aandacht te besteden aan de maskering.

ERVARINGEN UIT DE PERIODE 1940/1945

1. De verdediger was hierdoor in het voordeel, daar hij zijn opstellingen (en dus dekkingen) kon uitzoeken in de weinige hogere terreindelen, in de bebouwde oorden en in de dijken.

2. De gevechten in polderland ontwikkelden zich meestal tot gevechten van kleinere onderdelen. De oorzaak lag meer bij het gecompartmenteerde terrein en de beperkte operatieruimte, dan bij de moeilijkheden van verband en verbindingen, daar deze met de moderne verbindingsmiddelen in de regel gewaarborgd bleven.

3. Het belangrijkste infanteriewapen in polderland is de zware mitrailleur.

Een grotere veiligheidsgrens dan 3 graden voor eigen troepen is niet nodig.

5. Waarnemingsposten zijn in polderterrein zeer moeilijk te vinden. Kerktorens en huizen werden door vriend en vijand evenveel gebruikt. Het vernielen van dergelijke waarnemingsposten had tot gevolg, dat men zijn eigen toekomstige waarnemingsposten vernielde. Daarnaast werd veelvuldig gebruik gemaakt van bomen en telegraafpalen.

Met name door de Duitsers werd als waarnemingspost gebruik gemaakt van zelf-geconstrueerde boomstompen, die door de onderdelen werden meegevoerd en als zodanig opgesteld en ingericht.

6. In polderterrein is maskering van het hoogste belang.

7. Onder water gezet polderland kan alleen langs de droogblijvende gedeelten worden betreden. Het onder water staande gedeelte kan worden bevaren met vaartuigen van geringe diepgang.

8. Een onderwaterzetting vormt een hindernis van zeer grote betekenis.

9. De hogere bevelvoering bij de strijd in polderland is zeer moeilijk.

10. Reserves moeten veelal van de aanvang af worden gesplitst.

11. Normaal kan een volledige Div de verdediging voeren over een frontbreedte van 3000-4000 m. In zeer gunstige omstandigheden (polderterrein) kan deze frontbreedte aanzienlijk groter zijn.

„The Infantry slogged north and west through the bleak, flat desolate Scheldepocket under terrible conditions and in frightful weather. Mist and fog rolling in from the North. Sea reduced the support from the Tactical Air Force (TAF) and the artillery had difficulty finding its targets because in this flat district there was little observation. *The Auster planes, which are flying observationposts, did a fine job for the gunners and for the infantry, hovering over the battle-area for hours at a time to correct the artillery-fire.*”

12. Indien een aanval van vijf vews kan worden verwacht, moet de stelling zo enigszins mogelijk zo worden gekozen, dat of het voorterrein niet voor de verplaatsing van genoemde aanvalsmiddelen geschikt is of zich voor de stelling een hindernis bevindt, die door hen niet kan worden overschreden; de aanwezigheid van een brede, natuurlijke hindernis of een onderwaterzetting biedt ook in dit opzicht groot voordeel.

7. De ontwikkeling van het amphibievoertuig was oorzaak, dat dit nadeel niet meer zo zeer sprak voor de aanvallers.

8. Inundaties vormen een ernstige hindernis voor aanvallende operaties.

9. Bij gevechten in polderland is het meer dan ooit noodzakelijk, dat GrCn, FCn en CCn hun inlichtingen onverwijld doorgeven naar boven, aangezien het Staffen van hogere onderdelen anders onmogelijk is een beeld van de situatie te verkrijgen en plannen te maken of te wijzigen.

10. Cn moeten ook in dit terrein door inzet van hun reserve hun invloed op het gevecht kunnen laten gelden. Dit brengt mee: 1e: dat stafkwartieren zich op grotere afstand dan normaal van hun voorste onderdelen bevinden en 2e: dat de reserve verder achteruit gereed moet worden gehouden.

11. Gevechten in polderterrein zijn te beschouwen als gevechten op brede fronten.

12. Gebleken is, dat het polderland in geen dele tank-proof is.

Ook geïnundeerd terrein is niet tank-proof.

Onbegaanbaar voor tanks wordt geïnundeerd terrein eerst, indien de bovenlaag van de grond is verwijderd en voldoende sloten het hierdoor ontstane polderterrein doorsnijden. Slechts bepaalde typen tanks voldeden in polderterrein.

13. Aangezien de patrouillegang „gekanaliseerd” was tot enkele naderingswegen moet ter vermijding van misverstand en verliezen de patrouillegang nauwkeurig worden vastgelegd op hoger niveau.

14. Het ontbreken van waarnemingsposten was oorzaak, dat door de lagere onderdelen periscopen werden meegevoerd om achter een dijk op deze wijze nog een waarnemingspost te kunnen improviseren.

15. Bunkers met een enkel schietgat (zoals door ons gebouwd voor 1940) werden door beide partijen zorgvuldig vermeden. Betonnen doodkisten!

18. Voor het gevecht in polderland zijn goed geoefende troepen nodig.

16. De verzorging van wapens en uitrusting eist meer aandacht dan normaal.

17. De verzorging van de man eist ook meer aandacht dan normaal.

18. De strijd in polderland kan alleen gevoerd worden met zeer goede troepen (goed getraind in het algemeen en met een goede gevechtdiscipline).

19. Lagere Cn moeten volledig op de hoogte zijn van de opdracht van het hogere onderdeel en de door haar gedachte uitvoering. Dit impliceert dat tot op zeer laag niveau stafkaarten beschikbaar moeten zijn. De schaal van deze kaarten moet bij voorkeur niet groter zijn dan 1:25000. Dit laatste i.v.m. het vele detailwerk. Behalve voor stafkaarten geldt dit ook voor luchtfoto's.

Deze moeten bij voorkeur worden uitgereikt tot en met GrCn.

MARSEN

20. Troepenbewegingen zijn in polderland in algemene zin zeer beperkt.

20. De opmars te voet van onderdelen tijdens de aanval had uitsluitend plaats langs de dijken en wegen.

21. In polderland zal de ontplooiing meestal geheel tot de enkele bruikbare wegen beperkt blijven, door het vergroten van de afstanden tussen de onderdelen onderling moet dan de kwetsbaarheid van het geheel verminderd worden.

22. Infanterie zonder voertuigen kan zich in vele gevallen dwars door het terrein verplaatsen, doch de snelheid van beweging is gering omdat voor het overtrekken van brede sloten en boezems bijzondere hulpmiddelen nodig zijn.

22. Het betreden van het door sloten doorsneden terrein tussen de wegen en (of) dijken was geen bezwaar, indien over amphibie-voertuigen werd beschikt.

23. Marsen zullen in polderland meestal in duisternis moeten worden uitgevoerd.

24. Hergroeperen in polderland is bijzonder moeilijk, omdat de wegen meestal over de dijken lopen, slechts 1-richtingverkeer toestaan en slecht zijn nadat zware voertuigen erover hebben gereden.

Alleen gevechtsvoertuigen mogen daarom naar voren. Zoveel mogelijk transport in treinbivaks achterlaten.

Dezelfde moeilijkheden doen zich voor bij aflossing van troepen.

25. Er moet een strenge verkeersdiscipline bestaan in polderland met zijn weinige, smalle en vaak slechte wegen voor het intensieve verkeer in een moderne oorlog. Veel routeborden. Veel verkeersposten.

„The 2 Div pushed out along the causeway leading to S. Beveland, fighting their way along the open highway and over the flooded marshes to win a foothold. The German 70 Div was defending every line of dykes across the peninsula and it was

sticky going over country that was even more terrible for attack than in the Scheldepocket. The battleground was gogged in and the mud was Saskatchewan gumbo.

The infantry slithered and sled from dike to dike, and the only way progress could be kept up was to keep jumping fresh brigades through tired ones."

AANVAL EN VERDEDIGING.

26. De aanval moet sprongsgewijze van lijn tot lijn worden voortgezet.

26. De gevechten in polderland werden gevoerd van dijk tot dijk.

27. Het gebruik van amphibie-voertuigen heeft een der grootste zorgen van de aanvaller in polderterrein weggenomen.

28. Verrassing en misleiding bleken ook in het vlakke polderland tot op laag niveau nog te kunnen worden bewerkstelligd.

29. Intensieve patrouillegang moet het ontbreken van waarnemingsposten aanvullen om de nodige inlichtingen te kunnen verkrijgen. Bovendien is meer patrouillegang nodig i.v.m. het zelfstandig optreden van kleinere eenheden en het beperkt inzicht in het terrein. De bewegelijkheid van de patrouille was beperkt tot dijken en greppels. De sterkte bedroeg 2-3 man. Aangezien de vijand echter dezelfde naderingswegen voor zijn patrouilles gebruikte was een hoge trainingsstandaard inzake patrouillegang noodzakelijk.

30. De bestrijding van vijandelijke artillerie kon niet effectief zijn, omdat de waarneming zeer slecht was en zich in polderterrein moeilijkheden voordeden bij het vaststellen van vijandelijke artillerieopstellingen door middel van licht- en geluidmeetdienst.

Hetzelfde geldt voor het bestrijden van vijandelijke mortieren.

31. In polderterrein moet de nadruk worden gelegd op goede verbindingen.

32. De aanval in polderland gaat met grote moeilijkheden gepaard en in het algemeen heeft zij slechts kans van slagen indien de aanvalstroepen worden gesteund door een zeer krachtige artillerie.

32. De aanvallende gevechten vertoonden alle een beeld van zeer intensieve samenwerking tussen infanterie, artillerie en tanks.

„The period spent in Holland was one of a series of small fights, small moves and very close cooperation between infantry, tanks and artillery. The country was flat and drab, studded with cosy little farms and „klosters" intersected by innumerable streams and canals.

The teamwork between the various arms was excellent, the integration nearly perfect.

There was nevertheless a constant trickle of casualties."

33. Het is noodzakelijk voor infanterie vechtend in polderland om zelf roadblocks te kunnen opruimen, pionier-technische gegevens juist en snel te kunnen doorgeven, vlammenwerpers te kunnen gebruiken, aanvalsboten te kunnen

34. Het karakter van het polderland brengt mede, dat door vernieling van oordeelkundig gekozen punten (wegen, bruggen enz.) of het in brand steken van op accessen gelegen oorden, meer dan in hoog terrein de opmars van de vijand aanzienlijk kan worden vertraagd.

35. In polderland, waar het aantal artillerieopstellingen meer beperkt is en geschikte opmarswegen voor de artillerie zeldzaam zijn, zal de voorhoede niet op onafgebroken ondersteuning door artillerie van de hoofdmacht kunnen rekenen. Daarom zal in polderland de bij haar ingedeelde artillerie sterker moeten zijn dan normaal.

38. Wegen en aard van het terrein zijn niet geschikt om op elk gewenst ogenblik de naderingsvorm te kunnen aannemen, daarom zal men de troepen reeds op groter afstand ontplooiën, zodra de gelegenheid daartoe gunstig is.

39. In polderland zullen nachtgevechten in de regel slechts langs de wegen kunnen geschieden en op zeer beperkte schaal.

opzetten en bedienen. Zij moeten dus al het werk van infanterie-pioniers kunnen doen.

34. In polderterrein is het noodzakelijk gebleken, dat minstens een Cie Pns is ingedeeld per Brigade.

De pioniers hebben in dit soort terrein veel meer werk dan in normale omstandigheden.

De infanterie moet zelfs voor het onderhoud van de wegen zorgen, aangezien er nooit genoeg genie is op dergelijke brede en vaak uit elkaar lopende frontgedeelten.

35. Van de artilleriesteun aan de infanterie kon een intensief gebruik worden gemaakt. De samenwerking was uitstekend. Zij berustte op een groot aantal concentraties, die op codewoord konden worden afgegeven. VWO's en PCn in voorste lijn waren in staat om de nodige correcties te geven.

Het verdient aanbeveling om elke BC een artillerievuurplan op schets te geven.

36. De vernietigende of vernielende werking van de 9 veld is tengevolge van de zeer zachte bodem niet groot. De eerste laag heeft het grootste effect op de vijand. Daarna behoeft het vuur alleen maar onderhouden te worden om de vijand in zijn opstellingen in de dijken te houden, totdat de infanterie voldoende is opgerukt. De duur van een artillerieconcentratie behoeft niet langer te zijn dan de tijd nodig voor de infanterie om het open terrein over te steken.

37. Tanks werden gebruikt in „close support” van de infanterie. Zij werden veelal gebruikt in „penny-packets”, aangezien er geen andere mogelijkheid overbleef i.v.m. het terrein en de ruimte op de wegen.

37. I.v.m. geringe kennis van het polderterrein bij onderCn is het aan te bevelen z.g. „soiltrafficability maps” of „going maps” (kaarten waarop in kleur de mate van berijdbaarheid van het terrein voor tanks staat aangegeven) te laten vervaardigen en te distribueren indien het gebruik van tanks of door de eigen troepen of door de vijand verwacht kan worden.

40. Naderingsmars en het gereedstellen van de aanvalstroepen zullen in de regel slechts bij duisternis uitvoerbaar zijn.

41. Het opruimen van plaatselijke weerstanden door omvatting biedt vele bezwaren.

42. Het polderland verschaft veelal goede gelegenheid voor het doen bieden van krachtige weerstand door betrekkelijk zwakke voorposten. De afstand van voorpostenstrook tot hoofdweerstandslijn zal in polderterrein in vele gevallen groter zijn dan in hoog terrein.

43. In polderland is het niet mogelijk een groot deel van de vuurkracht van troepen in de diepte gegroepeerd voor de frontlijn te brengen. In verband hiermede moet de verdediging van de hoofdweerstandstrook worden gevoerd door vuur te brengen voor achtereenvolgende weerstandslijnen. Het streven om de vijand voor de frontlijn tot staan te brengen komt op de achtergrond. Hij moet in de diepte worden opgevangen en opgesloten.

44. De verdediging moet actief worden gevoerd d.w.z. zolang de vijand niet aanvalt of wanneer zijn aanval tot staan is gekomen, alsmede gedurende de nacht, moet door kleine aanvallende ondernemingen over de accessen en ook over de in de richting van de vijand voerende waterwegen de vijand zoveel mogelijk afbreuk worden gedaan.

45. De verdediging in een weerstandslijn is ingericht in een strook van betrekkelijk geringe diepte. Dergelijke stroken te kiezen aan 's vijands zijde van een dijk, kade of weg; de achtergrens wordt gevormd door de bedoelde dijk of weg waarop de zware mitrailleurs worden opgesteld, die over eigen troepen vuren.

46. De in de richting van de stelling voerende wegen, dijken enz. moeten krachtig worden verdedigd met vuur, afgegeven door organen opgesteld in het zijterrein. Flankerend vuur van zware mitrailleurs moet van hier zowel voor als achter de weerstandstrook kunnen worden gebracht. Oorden, die zich hier ter plaatse op de accessen bevinden moeten ter verdediging naar alle zijden worden ingericht.

48. Tegenstoten en tegenaanvallen zijn in polderland in algemene zin moeilijk uitvoerbaar en beloven minder resultaat dan in andere terreinen.

40. Rook werd niet gebruikt. Het gebruik van rook wordt mogelijk geacht op hoger niveau (Divisie).

41. De infanterie moet weten, dat een hindernis in polderterrein niet omtrokken kan worden.

43. Zie punt 26.

44. Zie punt 29.

47. Verbindingsloopgraven waren de enige gedekte naderingswegen in het terrein tussen de dijken. Zij werden dan ook dadelijk gegraven.

48. Tegenaanvallen werden ook in polderland herhaaldelijk uitgevoerd. Het succes was niet groot.

Zij konden meestal door het artillerievuur voldoende worden bestreden.

Met een komisch maar tevens leerzaam tafereel uit de gevechten in Zeeland in 1944 moge ik deze opsomming besluiten.

De Schelde operatie naderde zijn climax. Goes, de voornaamste stad op het eiland werd bevrijd en op 3 October was heel Z. Beveland in Geallieerde handen. Op 31 October vielen de Black Watch aan over de bijna 2 km lange dam tussen Z. Beveland en Walcheren. Een stroom van Duitse artilleriegranaten en mortierprojectielen viel op en langs de dam gedurende de gehele opmars. Maar de troepen wisten een punt te bereiken 25 yards vanaf het andere eind. Hier doorschreden de Calgary Highlanders het voorste Bataljon en veroverden een klein bruggenhoofd op het eiland.

De „8th Recce” werd op dit ogenblik niet gebruikt en een squadron onder commando van majoor Dick Portious uit Montreal maakte enkele patrouilles langs de Noordkust van Z. Beveland. Aan de overzijde van het water zagen ze N. Beveland liggen.

De traditionele taak van de „Recce” is om uit te zoeken wat er gaande is en om inlichtingen te verzamelen voor het front uit.

Welnu, deze jongens presteerden het om op hun eigen houtje in een schuit te stappen en een „invasie” te doen op N. Beveland. Deze landing werd door het Regiment gevolgd: een expeditie, die niet in het schema voorkwam en dan ook de goedkeuring van het Legerstafkwartier niet kreeg. Aan de RC werd gevraagd wat of deze zelfstandige landing had te betekenen en zijn antwoord was: „O, ik ben bezig aan een privéoorlog op N. Beveland”.

Het bleek echter een zeer succesvolle privé-oorlog te zijn. Omdat het eiland lag op de terugtochtsweg voor de Duitsers komende van Walcheren werd het nog niet verdedigd en kon de „8th Recce” het eiland bij verrassing nemen en maakte honderden krijgsgevangenen.

Het onderwerp: „De strijd in polderland”, is hiermede nog niet uitgeput. Een aantal opmerkingen zou te maken zijn bij de hierboven opgesomde richtlijnen, waarop ik in een kaartoefening in polderterrein nader zal terugkomen.

Maar voldoende werd m.i. vermeld om de gedachte te wettigen, dat aan het driedelig doel van dit artikel werd voldaan.

Verschillende vraagstukken staan nog open voor onderzoek of discussie. Daarenboven is het zeer verleidelijk om conclusies te gaan trekken uit de voorgaande beschouwing. Dit lijkt mij voorlopig nog te voorbarig en dient te wachten tot alle zijden afdoende zijn belicht.

In het boekwerkje „Oorlogvoering in polderland”, door de gep. Luit-Generaal F. H. A. Sabron, uitgegeven in 1910(!) komt de volgende belangwekkende alinea voor: „De vraag is gewettigd of het wel mogelijk is, door theoretische studiën en door de practijk der oefeningen, in tijd van vrede, in het wezen van de polderoorlogvoering ver genoeg door te dringen om daaruit gevolgtrekkingen te kunnen maken, welke voor de werkelijkheid nut zullen afwerpen. Het antwoord op die vraag moet o.i. bevestigend luiden. De ervaring van de oorlog in polderland moge ontbreken, de waarde en het gewicht der factoren, welke invloed uitoefenen op de oorlogshandelingen in zulk een terrein kunnen meerendeels in tijd van vrede worden beoordeeld, indien daaraan slechts de nodige aandacht wordt gewijd. Wanneer men van te voren bezwaren heeft leren kennen, welke met de leiding en aan de beweging van troepen in polder-

land gepaard gaan — hetgeen althans ten deele in tijd van vrede kan geschieden — dan wordt men er als vanzelf toe gedwongen te zoeken naar de hulpmiddelen, waarmede men die bezwaren kan overwinnen of verminderen. Daardoor zal men die middelen in de werkelijke oorlog spoediger kunnen vinden en gebruiken, en zal men meer vertrouwd raken met de bijzonderheden welke de oorlog in polderterrein kenmerken. Tevens zullen wij daardoor te weten komen welke de zwakke en welke de sterke kanten zijn van het polderterrein; we zullen de sterke leren benutten en de zwakke vermijden. Zulk een ervaring kan de vijand eerst tijdens de oorlog opdoen, en dan nog slechts onvolkomen en ten koste van verlies aan tijd of aan personeel. Wij kunnen hem dan ook in de oorlogvoering op onze terreinen ver vooruit zijn."

Na het lezen en bestuderen van de in dit artikel gegeven vergelijking tussen de in onze voorschriften neergelegde richtlijnen omtrent de oorlogvoering in polderland, gebaseerd op studie en oefeningen en de gegevens zoals wij die leerden kennen, gebaseerd op de praktijk, zullen wij tot de erkenning moeten komen, dat de in onze voorschriften voorkomende richtlijnen in algemene zin zeer juist waren en nog zijn.

De aard, strekking en eisen van de oorlog in polderland zijn in wezen niet veranderd. In onze voorschriften werd reeds gewezen op de buitengewone bezwaren aan de hogere bevelvoering verboden, op de moeilijkheden waarmee verkenningen en verplaatsingen van sterke afdelingen gepaard gaan en het tijdrovende van alle bewegingen.

Helaas zijn onze voorschriften achtergebleven bij de ontwikkelingsgang van het moderne gevecht. Bovendien waren zij v.w.b. dit onderwerp te eenzijdig. Dankbaar kunnen wij dus thans onze tactiek in polderland aanvullen met een groot aantal gegevens ons verschaft door de praktijk.

Het verwerken van deze gegevens en het uitgeven van de nieuwe richtlijnen mag geen uitstel lijden. Bovendien moet gezorgd worden, dat wij nu „up to date" blijven op dit terrein, opdat voorkomen wordt, dat wij in de toekomst bij het voeren van een polderoorlog dillettant zouden blijken te zijn in ons eigen terrein.

Bovendien zullen wij niet mogen volstaan met ons voornamelijk bezig te houden met de verdediging in polderland, maar wij zullen evenveel aandacht dienen te besteden aan de aanval in dit soort terrein.

De gang van zaken in de afgelopen oorlog is ook in dit opzicht leerzaam geweest. Zij toch plaatste ons voor de onverwachte omstandigheid, dat wij een aanval moesten doen op dit terrein.

Wellicht ten overvloede moet ook gewaarschuwd worden tegen overdrijving van het belang van oefeningen in polderland.

Een grondige kennis van zaken op dit gebied is m.i. nodig bij alle officieren. Ook oefeningen in dit terrein zijn nodig en nuttig.

Maar het optreden in de toekomst van de Nederlandse strijdkrachten in West-Europees verband noopt ons tevens ons te bezinnen op oefeningen in terreinen waar mogelijk onze strijdkrachten bij een volgende oorlog moeten optreden, met name in zeer golvend terrein.

In verband hiermede is het misschien niet ondienstig op te merken, dat, mede gegrond op uitspraken van Geallieerde Commandanten, die in ons „dyke and polder" land hebben gevochten, het Ardennenterrein moet gezien worden als de tegenhanger van ons eigen terrein.

Oorlogservaringen worden meestal duur betaald. Maar wel zeer duur

zijn betaald de ervaringen van de strijd in polderland.

Generaal Eisenhower merkte over de operaties in het Nederlandse polderland op:

„De operaties in het polderland stelden ons van het begin tot het einde voor ongewone moeilijkheden. Bij de gehele reeks operaties in dit gebied bedroegen onze verliezen 27.633 man. Ter vergelijking zij vermeld, dat bij de verovering van Sicilie 25.000 man werden verloren, terwijl daar een vijandelijke strijdmacht van 350.000 man werd verslagen.”

En wie zal zeggen of wij in de toekomst al of niet in polderterrein zullen moeten optreden?

Het zou dan zeer betreurenswaardig zijn als wederom troepen en commandanten een gebied zouden worden ingezonden, waar zij, zoals nu gebeurd is, een eigen tactisch optreden moesten zoeken en vaststellen.

Literatuur:

- Oorlogvoering in polderland door luit.-gen. F. H. A. Sabron.
Verslagen van de Ver. ter beoefening v. d. Krijgswetenschappen.
Jaargangen Militaire Spectator.
Nederlandse voorschriften van voor 1940.
Guntlet to Overlord door Ross Munro.
The Canadian Army (niet verkrijgbaar in Nederland).
The Green Beret door H. G. Saunders.
The Black Watch door B. Fergusson.
The Grenadier Guards in the War 1939-1945, door N. Nicolson.
Is het Ned. terrein tank-proof? door J. H. de Man (kapt.) en H. Th. J. M. Lohmeijer (1e luit.).
6th Guards Tank Brigade door P. Forbes.
Kruistocht door Europa door Eisenhower.
Militaire aardrijkskunde van Nederland (KMA).
Die Wehrmacht (niet verkrijgbaar in Nederland).
Nederlandse Krijgsgeschiedenis.
N.B. Voor **aanvullende** gegevens houdt schr. zich zeer aanbevolen.

Naschrift van de Inspecteur der Infanterie.

Het is zeer juist gezien van schrijver om de bijzondere terreinsomstandigheden in een groot deel van Nederland weer eens onder de aandacht te brengen van militaire deskundigen, waar deze omstandigheden toch in belangrijke mate het tactisch optreden zullen bepalen.

Hopelijk zal een en ander op den duur leiden tot de samenstelling van een voorschrift, hetwelk het tactisch optreden in ons specifieke terrein vastlegt.

Of alle ervaringen, die de geallieerden opdeden juist zijn, kan betwijfeld worden, daar deze wel zeer eenzijdig waren (t.w. uitsluitend de eilanden betreffend) en het eigenlijke polderland van Holland—Utrecht verscheidene gebieden omvat, die in hoge mate afwijken van het strijdtoneel in Zeeland, terwijl de invloed van duurzame versterkingen, zoals die door de Duitsers aangelegd zijn, op de gevolgde tactiek niet ter sprake is gekomen, nog afgezien van de bijzondere inundaties in Zeeland, die beter „verdrinkingen” genoemd kunnen worden.

DE ROL EN HET BELANG VAN LUCHTDOELARTILLERIE

door A. J. W. ROMMES, Kapitein der Artillerie.

De luchtdoelartillerie ziet zich geplaatst voor de taak de strijd aan te binden met luchtvaartuigen. Deze luchtvaartuigen kunnen velerlei zijn, nl. bemande en onbemande vliegtuigen, raketten en geleide projectielen. Hun snelheid en de uitgestrektheid van operatiegebied maken het mogelijk de vuurkracht aan het element verrassing te paren. Tegen deze geduchte dreiging dienen alle mogelijke strijdmiddelen te worden ingezet. Men onderscheidt *actieve middelen*, zoals jachtvliegtuigen en luchtdoelartillerie en *passieve middelen*, zoals versperringballons, camouflage, rook, verspreiding etc.

De luchtdoelartillerie staat dus niet alleen in haar strijd tegen de vijandelijke luchtmacht, maar strijdt in nauwe samenwerking met de eigen luchtstrijdkrachten. Door de aanwezigheid van radar is de luchtdoelartillerie voortdurend, zowel overdag als des nachts, gereed om handelend op te treden. Het lichte, middelbare en zware LuA geschut schept de mogelijkheid vuur te openen op alle hoogten gelegen tussen nul en de maximale verticale dracht der zware vuurmonden. Men zou kunnen spreken van „vuur in verdiepingen”.

Daar het doel van het LuA-vuur de vernietiging van de vijandelijke vliegtuigen is, zal het tijdig en in voldoende dichtheid dienen te worden afgegeven. Teneinde nu tijdige vuuropening te verzekeren dient een waarschuwingssysteem aanwezig te zijn, dat meldingen doorgeeft van naderende vijandelijke vliegtuigen op een zodanig vroeg tijdstip, dat voldoende tijd aanwezig is tot doelkeuze, vuurvoorbereiding en vuuropening op de maximale afstand.

Strategische en tactische mobiliteit is voor de LuA een vereiste teneinde de Commandant, onder wie deze LuA eenheden zijn gesteld, de mogelijkheid te geven met zijn vuurmiddelen te manoeuvreren. De activiteit van de luchtdoelartillerie wordt in grote mate bepaald door het hulpmaterieel, zoals radar en instrumenten voor vuurvoorbereiding, wier beperkingen invloed uitoefenen op het uiteindelijk vuur dat door de vuurmonden wordt afgegeven.

In het algemeen kunnen de taken van de luchtdoelartillerie als volgt worden verdeeld:

- a. *Territoriale luchtverdediging*: Het mogelijk maken van de algemene oorlogsinspanning door het beschermen van vitale objecten.
- b. *Veldleger*: Het mogelijk maken aan de Commandant gebruik te maken van al zijn troepen ondanks vijandelijke luchtactie.

Bij de uitvoering van zijn taken is de luchtdoelartillerie onderworpen aan de grondbeginselen der tactiek:

1. Het opleggen van zijn wil aan de vijand en hem vernietigen (de offensieve idee).
2. Economisch gebruik van middelen.
3. Concentratie der krachten;
4. Veiligheid.

De relatieve beslissingen omtrent het tactisch gebruik zijn weer gebaseerd op de elementen: opdracht, middelen, terrein en vijand.

De beslissing omtrent de inzet van de beschikbare middelen wordt

bepaald door de punten en gebieden, die moeten worden verdedigd. De voorbereidingen worden gecompleteerd door maatregelen, die de veiligheid van de eigen vliegtuigen in de lucht verzekeren. Hieruit vloeit voort dat een innige samenwerking met de luchtmacht en een uitgebreide kennis van elkaars mogelijkheden en beperkingen een dwingende eis is. Een oordeelkundig opgesteld plan zal de vijand zodanige verliezen toebrengen, dat hij genoodzaakt zal zijn zijn krachten te verspreiden en in te zetten tegen secundaire doelen. In het algemeen zal de luchtdoelartillerie worden ingezet daar waar de meeste vijandelijke luchtactie kan worden verwacht, zodat hem de meeste verliezen kunnen worden toegebracht. Teneinde vóór te zijn op de vijandelijke actie dient bij de inzet rekening gehouden te worden met het belang dat de vijand bij de vernietiging van verschillende objecten kan hebben. Wanneer de objecten bepaald zijn zal de inzet zodanig dienen te zijn dat een verspreiding van krachten wordt voorkomen: „Wie alles wil verdedigen, verdedigt niets.” Voor de bepaling van de juiste inzet van LuA is nodig:

1. Een studie van het probleem, een nauwkeurige appreciatie van de relatieve belangrijkheid van de te verdedigen objecten.
2. Een zo uitgebreid mogelijke kennis van de vijand, van zijn middelen en tactiek.
3. Persoonlijk beleid.

De economische inzet van krachten vereist een nauwe coördinatie van de middelen. Deze coördinatie kan slechts verkregen worden door een gecentraliseerde bevelvoering, voor zover de tactische situatie dit toelaat. Het centrale bevelvoerende orgaan staat in nauw contact met de luchtsrijdkrachten.

Het gevechtsterrein van de luchtdoelartillerie is het luchtruim, dat eveneens het domein der luchtsrijdkrachten is. Het principe van concentratie van krachten vereist een coördinatie van beide. Deze coördinatie resulteert in:

1. Liaison.
2. Het vaststellen van gebieden waar eigen vliegtuigen mogen vliegen of waar het verboden is te vliegen.
3. Beperkingen ten aanzien van vuuropening.

Deze maatregelen delen het luchtruim, afhankelijk van de effectiviteit op dat ogenblik, ten aanzien van tijd en afmetingen, aan luchtsrijdkrachten of luchtdoelartillerie toe. In het algemeen kan worden gezegd dat de coördinatie een functie is van de situatie in de lucht.

In de Franse Instructie aangaande het tactisch gebruik van Grote Eenheden van 1936 staat de taak van de LuA als volgt omschreven:

„De LuA heeft tot taak in samenwerking met de luchtsrijdkrachten zich te weer te stellen tegen binnenvliegende vijandelijke vliegtuigen.” Een volkomen defensieve taak was aan de LuA toegewezen, die overigens de algemene defensieve geest, welke in die jaren heerste, wel zeer goed tot uiting brengt. In deze tijd ontkenden velen de aanwezigheid van gevaar uit de lucht en hingen de idee aan, dat de enige tegenstander van het vliegtuig, het vliegtuig zelf was. Maar sedertdien heeft de LuA zich met rasse schreden ontwikkeld en ondanks de toename van de snelheid der vliegtuigen heeft de destructieve vuurkracht, en dientengevolge de doeltreffendheid, zich in zeer grote mate ontwikkeld. In de loop van de laatste oorlog hebben eigen, zowel als vijandelijke, vliegtuigen moeten

ervaren, dat de effectiviteit van de LuA steeds toenam. Van de geallieerden zijn in deze periode zesmaal meer bommenwerpers door de luchtdoelartillerie neergeschoten c.q. beschadigd, dan door de jachtvliegtuigen.

Aan de LuA werd o.a. de opdracht gegeven om alleen de strijd aan te binden tegen de aanvallen van de V-1, op Antwerpen, in 1944-'45.

Was vroeger het neerschieten van een vliegtuig slechts problematisch, nu valt de LuA aan, niet alleen ter verdediging, maar met het doel de vijand te vernietigen. De oorspronkelijke defensieve taak is hierdoor geheel offensief geworden. Door aanneming van dit idee heeft de LuA zich ten nauwste met de luchtstrijdkrachten geliëerd.

De taak van de luchtstrijdkrachten is o.a. het veroveren van het luchtoverwicht door aanvallen in de lucht en op de grond op vijandelijke vliegtuigen met de bedoeling de vijand daardoor zulke verliezen toe te brengen, dat hij van elk offensief afziet. Door aan te vallen met het opzet de vijand te vernietigen neemt de luchtdoelartillerie deel aan het verwerven van het luchtoverwicht, daardoor tegelijkertijd het invliegen van vijandelijke vliegtuigen belettend.

De LuA werkt in de strijd tegen de vijandelijke vliegtuigen dus in combinatie met de luchtstrijdkrachten en de strijd tegen de vijandelijke bommenwerpers wordt in het bijzonder met behulp van de jachtvliegtuigen en de luchtdoelartillerie gevoerd. Maar jachtvliegtuigen en LuA hebben nu te enenmale geheel verschillende karaktereigenschappen t.a.v. tactisch gebruik. Wanneer vijandelijke vliegtuigen door de radar zijn ontdekt en op de overzichtstafel van b.v. het „Sector Operation Center” verschijnen, wordt door de Commandant ter plaatse een aantal jachtvliegtuigen ingezet met de opdracht deze vliegtuigen te onderscheppen. De jagers worden naar het doel geleid en trachten de vijand te vernietigen. De luchtdoelartillerie daarentegen is gebonden aan de aarde en haar actiegebied is daardoor zeer beperkt, terwijl de tactische mobiliteit in vergelijking met die der jagers zeer gering is. Dat wil zeggen dat er, in de loop van een langdurige luchtslag, geen sprake van kan zijn het dispositief van de luchtdoelartillerie te wijzigen. Van tevoren worden dan ook stellingen betrokken rond kwetsbare punten of gebieden, die het doelwit van de vijandelijke aanvallen vormen. Deze objecten kunnen zijn:

- a. In het kader van de Territoriale luchtverdediging: industriegebieden, belangrijke spoorwegknooppunten, havengebieden, enz.
- b. In het kader van het Veldleger, Verzamelplaatsen van troepen, artillerie-stellingen, bruggen, défilé's etc.

Jagers en luchtdoelartillerie vormen luchtverdedigingsorganen, wier acties, zowel in tijd als in ruimte worden gecombineerd. Zover mogelijk buiten de gebieden verdedigd door LuA, worden de jagers ingezet met de opdracht de vijand uiteen te slaan en te vernietigen vóórdat het doel wordt bereikt. De LuA daarentegen, geconcentreerd rond de objecten, heeft opdracht de vijand te vernietigen vóórdat hij zijn bommen heeft kunnen afwerpen dan wel indien hij er in slaagt zijn bommen af te werpen, zodanige condities te scheppen, dat deze hun doel missen. Maar daarmee houden de verschillen tussen jagers en LuA niet op. De vuurkracht van de jagers, hoewel zeer effectief, is niet altijd ter beschikking. De jager is slechts in staat aan te vallen op discontinuë wijze en gedu-

rende zeer korte ogenblikken, die vergelijkenderwijs geruime tijd uit elkaar liggen. Doordat een beperkte hoeveelheid munitie kan worden meegenomen (een munitievoorraad voor een totale vuurduur van plm. 20 seconden) zal in het algemeen één interceptie kunnen worden uitgevoerd, waarna geland, brandstof en munitie moeten worden ingenomen, teneinde voor een nieuwe interceptie disponibel te zijn.

Het LuAvuur daarentegen is steeds ter beschikking, bij dag zowel als des nachts, en in zeker opzicht vormt het de permanente component der luchtverdediging. Deze continuë actiemogelijkheid is een der karakteristieken van de LuA. De combinatie LuA-jagers is niet altijd eenvoudig. Teneinde de interceptie van een vijandelijke aanval te realiseren heeft de luchtmacht een zekere tijd nodig.

De dracht van de grote radars der luchtstrijdkrachten, de tijd nodig om de meldingen door te geven, de snelheid en hoogte van de vijandelijke doelen, de snelheid van de eigen jagers en de tijd nodig om deze hoogte te bereiken, leiden tot de conclusie, dat in het algemeen een interceptie kan worden verwezenlijkt, indien de doelen in een orde van grootte van minstens 100 km van de kust, grens of frontlijn zijn verwijderd. Deze beschouwing onderlijnt dan opnieuw het belang van luchtdoelartillerie in deze tussenliggende zone.

De statistieken tonen een grote toename van de doeltreffendheid der LuA aan, van de eerste wereldoorlog tot het einde van de tweede. Maar sedert 1945 heeft het vliegtuig enorme vooruitgang gemaakt. De overgang van de conventionele motor op de reactiemotor heeft een aanzienlijke sprong betekend in het domein van de snelheid en hoogte. Doordat snelheid en hoogte dermate revolutionnair toenemen vraagt men zich met recht af of het bestaansrecht van de luchtdoelartillerie hierdoor verloren is gegaan. Inderdaad is de klassieke luchtdoelvuurmond vooralsnog niet opgewassen tegen op zeer grote hoogten opererende en met supersonische snelheid vliegende vliegtuigen. De bestrijding van dit soort doelen dient te geschieden met soortgelijke machines en reeds wordt in de Verenigde Staten het geleide projectiel operationeel gebruikt tegen luchtdoelen. De proefnemingen hiermee zijn nog niet beëindigd.

Echter moet voor het ogenblik rekening worden gehouden met een veelvuldig optreden van vliegtuigen opererend op hoogten en met snelheden, die met het klassieke materieel bestreden kunnen worden, terwijl voor het precisiebombardement de vliegtuigen, die met supersonische snelheden en op zeer grote hoogte vliegen, de hoogte aanzienlijk dienen te verminderen en de snelheid moeten terugbrengen tot de subsonische.

Ten aanzien van de laagvliegende vliegtuigen gelden dezelfde omstandigheden. De snelheden, waarmede aanvallen op doelen op de grond met enig succes op uitwerking kunnen worden uitgevoerd liggen zodanig, dat de lichte LuA hier het hoofd aan kan bieden. De wijze waarop de zware zowel als de lichte LuA optreedt zal in een volgend artikel nader worden toegelicht. Hoe het ook zij, de luchtdoelartillerie, gebaseerd op het klassieke vuurmondmaterieel of geleide projectiel of op beide, houdt dezelfde taak, die tenslotte als volgt zou kunnen worden gedefinieerd:

Het, in samenwerking met de luchtstrijdkrachten, bevechten van het luchtoverwicht, door met haar vuur, een maximum aantal vliegtuigen te vernietigen van die, welke binnen haar bereik komen, dan wel het punt of object aanvallen met welker verdediging zij is belast.

DE MILITAIRE DEELNAME AAN DE INTERNATIONALE VIERDAAGSE AFSTANDSMARSEN

door T. J. VAN ZWOL, Kapitein Sectie G 4 IGDKL.

Het artikel van de RDOvG III, dokter M. B. Bloch, in De Militaire Spectator van Juni 1951 bevat vele wenken voor de medicus-Vierdaagse-enthousiast, maar weinig voor de wandelaar.

Dat bij een Vierdaagse zo'n staf van medici nodig is en dat het aantal uitvallers ieder jaar groot is doet blijken dat „ergens" fouten gemaakt worden, die m.i. kunnen worden uitgeschakeld.

Welke factoren zijn vooral bepalend voor het door een militair detachement succesvol lopen van een Vierdaagse?

Deze vraag leidt tot beschouwing van:

a. De Onderdeelscommandant.

De C. moet voorkomen, dat te grote deelname aan de Vierdaagse tot verstoring der werkzaamheden van het Onderdeel leidt en er voor zorgen dat training en verzorging zodanig zijn dat de gezondheid van de deelnemers niet wordt geschaad. Dit noopt tot zorgvuldige samenstelling van het detachement; de detachements C, verzorger(s) en aantal en geaardheid van de lopers. Soms worden voor of in het begin van de training enige snelheidsmarsen gehouden, hetgeen verkeerd is. Beter is het, de eerste trainingsmarsen in vrije tijd, bij voorkeur op Zaterdagmiddagen te houden. Omtrent de geaardheid en lichamelijke capaciteiten van de lopers moet advies worden gevraagd aan de Cn en Sportinstructeurs. Het werkt bepaald stimulerend als de Onderdeelscommandant zich tijdens de training eens laat zien, doch zeker op de Vierdaagse en dan ook in de legeringsplaats.

Het opleidingsprogramma moet geheel worden nagekomen zonder faciliteiten voor deelnemers aan de training voor de Vierdaagse, maar een trainingsmars van 50 km kan niet onmiddellijk worden gevolgd door een nachtelijke velddiensttoef. De velddiensttoef. gaat voor en de deelnemer kan door daarbij zijn uiterste best te doen compensatie vinden voor de gemiste oefenmars.

b. De deelnemer.

Velen geven zich op, omdat zij hun uniform gaarne met een lintje willen sieren of in de trainingsmarsen een welkome afwisseling zien van het opleidingsprogramma en, het „Nijmegense avontuur" lokt.

Dit is niet de juiste instelling van de Vierdaagse loper. Hij moet weten dat het deelnemen aan de Vierdaagse als vertegenwoordiger van zijn Onderdeel een gunst is; hij moet de ware sportieve instelling hebben. Hier ligt een belangrijke taak voor de detachements C.

c. De verzorger.

Ook de beste verpleger- of gewondenverzorger zal eerst door deelname als verzorger aan de Vierdaagse de nodige ervaring daarvoor kunnen verkrijgen omdat de aard van de „defecten" en de algemene sfeer geheel anders zijn dan in zijn dagelijkse werkkring. Hij moet de det. ct op de

hoogte houden van alles wat deze niet blijkt waar te nemen. Ook voor hem is training nodig.

Daartoe moet hij de trainingmarsen meemaken, waardoor hij ook de mannen van de troep leert kennen. Hij moet met vaste hand, rustig en opwekkend zijn patiënten behandelen. Hij zij de rechterhand van de det.ct, die de verantwoording draagt en dus beslist over de wijze van verzorging.

d. De detachementscommandant.

De det.ct moet zelf een goed loper zijn, de lichamelijke capaciteiten en geardheid van een ieder van zijn detachement kennen en elke trainingmars meelopen.

De trainingsperiode moet hij aanwenden om zijn detachement lichamelijk en moreel fit te maken, een goede verstandhouding te scheppen tussen de lopers, de verzorger(s) en hemzelf, waarbij tijdens de Vierdaagse nog komen kok(s) en chauffeur(s).

Hij moet de lopers het juiste begrip van de Vierdaagse bijbrengen en van hun verplichtingen. Door zijn, in de trainingsperiode, langdurig en nauw contact met de troep, kan de det.ct belangrijk bijdragen tot de algemene vorming van de jonge soldaat. Als det.ct mag slechts optreden de aangewezen ct, die de Vierdaagse zelf loopt, ook al is dit een onderofficier. Het boven hem stellen van een meerdere, die vanuit een (verzorgings)auto het detachement leidt, acht ik uit den boze. Hoogstens kan deze functionaris adviezen aan een nog niet ervaren det.ct geven.

De training.

De training moet in April rustig worden begonnen en geleidelijk opklimmen volgens een schema. Gewaakt moet worden tegen overtraining. Voor 50 km detn geen zwaardere marsen dan 55 km. Als top der training deelname aan de Amersfoortse Tweedaagse, einde Juni. In Juli dan nog twee marsen van $\pm$ 45 en 25 km en een dag of 10 voor de Vierdaagse een excursie naar een mooi punt. Tijdens de excursie, legering, gedrag enz. te Nijmegen bespreken.

De training moet gericht zijn op de algemene versterking van lichaam en geest en een doelmatige, soepele wijze van voortbewegen in een marstempo van 6 km per uur, met weinig, niet lange rusten onderweg; voor een 50 km mars: 20 à 23 km marcheren, rust van 10 à 15 min, marcheren tot de 35 km dan 30 à 45 min. rust en de resterende 15 km lopen in een tempo van 5.5 km per uur, waarin zo nodig nog een rust. Tijdens de Vierdaagse moet zoveel mogelijk energie voor de volgende marsdag worden bespaard, zonder belangrijk af te wijken van het tempo aan het einde van de trainingsperiode.

De det.ct.

De det.ct moet voortdurend aandacht schenken aan de loopwijze van zijn mannen. De Jodiumkwast is beter dan mercurochroom. Vermoeidheid uit zich door „terugvallen” in stemming, verslappen van houding en onvoldoende longventilatie. Dan moet de det.ct het tempo wat drukken, een opwekkend woord plaatsen en wijzen op de noodzaak van bewuste regulatie der ademhaling. (Dit is vooral van belang voor de

lopers met 10 kg bepakking.) De armbeweging blijft hierbij zoals tijdens het marcheren — dus geen zijwaarts- of omhoog heffen — maar iedere rustige inademingsbeweging moet worden gevolgd door een flinke uitademingsbeweging.

De marsdiscipline eist eenheid in tenue en het dragen van de bepakking, het handhaven van de aangegeven pas, de afstand en tussenruimte en het in geen geval verlaten van de troep zonder voorkennis van de C. Het detachementsverband moet gehandhaafd blijven; daartoe moet de C. voldoende overwicht hebben en ook hierom is het te betreuren dat zo weinig officieren als det.ct aan de Vierdaagse deelnemen.

Van groot belang zijn sokken en schoeisel. Ik heb goede ervaring met de militaire sokken mits ze met zorg worden gewassen. Ze moeten heel zijn, zonder stoppen en mogen niet kunnen „rimpelen”. Sokophouders zijn soms gewenst. Pluizen van wollen sokken moeten worden verwijderd. De Militaire „Kistjes” zijn de beste wandelschoenen liefst zonder ijzeren zool- en hakbeslag. Rubber haktips zijn goed, verder geen rubber onder de zolen.

Naast de harding van de voetzolen op verharde wegen moet gestreefd worden naar afwisseling bij de keuze der routes om de soldaat met een landstreek goed bekend te maken, hem te wijzen op kunstmatige- en natuurlijke verdedigingswerken (militaire vorming) en hem liefde voor ons mooie land bij te brengen.

Voor het lopen in detachementsverband is naast sterke benen, hart en longen nog vereist een uitstekende teamgeest te verkrijgen door het opwekken van saamhorigheid, hulpvaardigheid en opofferingsgezindheid. Een belangrijk vraagstuk is dat van vocht- en zoutverlies.

Tijdens de training weinig drinken en geen sterk gekoelde en koolzuurhoudende dranken. Tegen het zoutverlies een zoute haring na de mars.

Ik ben bereid belangstellenden uitvoeriger te adviseren op Sectie G4 van IGDKL, Nassauplein 2, Den Haag.

The first point in a future airborne policy is that neither the operation of airborne forces nor supply by air on a serious scale will be practicable except in conditions of virtually complete air superiority.

Luchtmaarschalk John Slessor

To state that military strategy is dependent upon transportation is almost a platitude. One of the main objectives of any commander in Chief is to cut the communications off, and deny the use of bases to, his opponent; and conversely to secure and develop adequate communications for his own armies.

Veldmaarschalk Sir John Dill.

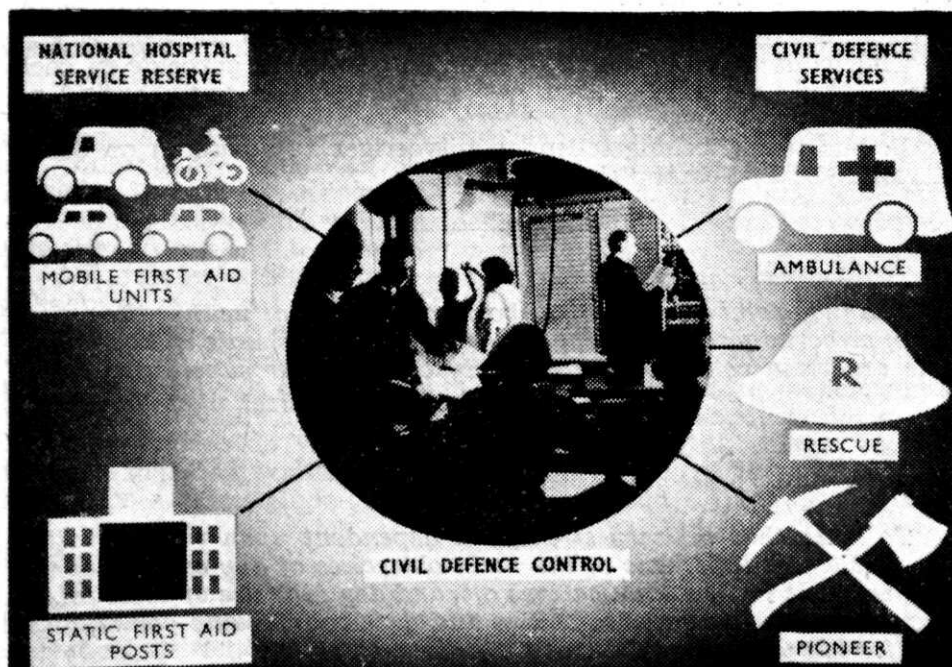
BESCHERMING DER BURGERBEVOLKING IN ENGELAND

door A. HENDRIKSE, Reserve Eerste Luitenant A.D.

In de kelders van een huis in een van de zelfstandige delen van de mammoethstad Londen, vindt men de commandokamer van de Civil Defence-officier, Sir Parker Morris. Er staan nette bordjes op de tafels, die aangeven welke functionaris daar behoort te zitten. De telefoontoe- stellen zien grijs van het stof en aan de wanden hangen enorme kaarten van het stadsdeel en een meldingsbord, waarop men precies kan aflezen welke hulpploegen zijn uitgerukt om te assisteren bij een bominslag.

Een bezienswaardigheid uit de vorige wereldoorlog meent U? Een soort museum, dat de herinnering levendig moet houden aan de jaren 1940—'42, toen de Luftwaffe lading na lading van bommen op Londen afwierp? De veronderstelling ligt voor de hand, doch de werkelijkheid is anders. Hoezeer de Engelsen ook verknocht zijn aan tradities, men heeft in Londen maar bitter weinig behoefte aan zulk een museum. Neen, die kelder is de nieuwste aanwinst en een direct gevolg van de Civil Defence wet, die in 1948 door het Parlement werd aangenomen.

Nauwelijks drie jaar na de Duitse capitulatie achtte Engeland al weer de tijd gekomen om naast de uitbreiding van de defensie ook

Dit diagram toont hoe het plaatselijk hoofdkwartier van de burgerlijke verdediging niet alleen de beschikking heeft over haar eigen secties (rechts), doch ook over die van de hospitaalreserve, zoals mobiele colonnes en verbandplaatsen. Voor de brandweer geldt eenzelfde gezagsverhouding.

opnieuw een apparaat voor de burgerlijke verdediging in het leven te roepen. En nu ook de Nederlandse regering maatregelen heeft aangekondigd op het gebied van de „bescherming burgerbevolking”, zoals de burgerlijke verdediging hier tenslotte gaat heten, verdient het aanbeveling nader kennis te nemen van de organisatie, die Engeland als eerste van de Westelijke mogendheden na de oorlog weer heeft opgebouwd.

Burgerlijke verdediging is in het kort gezegd het harnas van de burger. Het is het gehele complex van maatregelen, dat het thuisfront zo veel mogelijk moet beschermen tegen elke vijandelijke aanval, die niet door de strijdkrachten kan worden afgeweerd. Wanneer bijvoorbeeld een eskader bommenwerpers Londen nadert, dan is de verdediging van die stad in de eerste plaats opgedragen aan de jachtvliegtuigen en de luchtdoelartillerie. Zodra echter de eerste bom gevallen is komt de burgerlijke verdediging in actie. Of eigenlijk al eerder. Want ook de waarschuwing van de bevolking, het onderbrengen in schuilkelders en andere voorbereidingen liggen op burgerlijk gebied.

Dit voorbeeld wil echter geenszins zeggen, dat burgerlijke verdediging zich beperkt tot de voormalige luchtbescherming. Integendeel, het is een veel uitvoeriger complex van maatregelen. Naast luchtbescherming valt hier bijv. onder het opslaan van voedselvoorraden, de evacuatie van steden, de verzorging van daklozen na een bombardement, het openhouden van aanvoerhavens. De Engelsen omschrijven de taak van de burgerlijke verdediging kort en bondig: het redden van levens, van bezit en het behoud van de wil om te winnen.

Alle drie factoren zijn ook uit militair oogpunt van het hoogste belang, zo zelfs, dat men gerust kan spreken van een vierde macht in het defensieschema naast leger, vloot en luchtmacht.

Om met het laatste te beginnen: de wil om te winnen. Wat moet een strijdend leger beginnen wanneer het thuisfront geen ruggegraat heeft? Het is ten dode opgeschreven. Aan de andere kant kan men moeilijk veel van een soldaat aan het front verwachten, die weet dat zijn familie thuis aan elke beproeving is blootgesteld zonder ook maar in de verste verte beschermd te zijn. Dat de Engelsen het moreel van het thuisfront buitengewoon belangrijk achten, blijkt wel uit het feit, dat de „welfare-section” in elke stedelijke organisatie de sterkste personeelsbezetting heeft. Deze sectie zorgt namelijk voor de voorlopige nazorg van daklozen en vluchtelingen, voor het opsporen van vermisten na een bomaanval, kortom voor elke vorm van welzijnsverzorging en informatie.

Het redden van bezit heeft ook al een morele kant. Men gaat daarbij in Engeland zover, dat elk onbeschadigd meubelstuk of gebruiksvoorwerp, dat na een raid wordt teruggevonden, meegenomen wordt in de hoop, dat de eigenaar het op die manier terugkrijgt. De vorige oorlog leerde namelijk, dat het terugkrijgen van „eigen spulletjes” in vele gevallen een heel belangrijke psychologische uitwerking heeft op mensen, die uiteraard door de aanval een ernstige schok kregen. Daarnaast slaat het redden van bezit op het tegengaan van verlies van woonruimte, doch het belangrijkste is vanzelfsprekend het redden van de industrieën, die in oorlogstijd bijna zonder uitzondering van vitaal belang zijn voor de strijdkrachten en de oorlogseconomie. Aangezien vele industrieën naar de mening van de Britse Generale Staf de voornaamste trekpleisters zullen zijn voor vijandelijke toestellen heeft men naast de gewone

De opleiding van vrijwilligers geschiedt in Engeland aan de hand van zeer realistische oefeningen. Op de kaderscholen bijv. heeft men talrijke ruïnes van huizen, fabrieken e.d. „gebouwd”, waarin de cursisten leren hoe zij slachtoffers moeten uitgraven, hoe branden blussen, radio-activiteit opsporen etc.

Civil Defence een afzonderlijke regeling getroffen voor fabrieken en grote kantoorgebouwen.

Hiermee zijn wij dan gekomen op de uitvoering van de plannen voor de burgerlijke verdediging, zoals die momenteel in Engeland in volle gang is, ondanks het feit, dat men van de 500.000 vrijwilligers, die in volle vreedstijd reeds nodig zijn, er nog pas een goede 170.000 heeft.

Voorop dient te worden gesteld, dat de Civil Defence een volkomen zelfstandige organisatie vormt naast de strijdkrachten. Zij hebben ieder hun eigen taak en op laag niveau niets met elkaar te maken. Slechts wanneer een bepaalde ramp niet bestreden kan worden met het plaatselijk apparaat en de mobiele regeringscolonne samen kan men assistentie van de territoriale troepen krijgen.

Op hoog niveau is de samenwerking echter constant en zeer hecht. Dit kan ook moeilijk anders. In de praktijk bijv. heeft men voortdurend contact met de militaire instanties nodig om tijdig het waarschuwings-signaal te kunnen geven. Daarnaast krijgt de Civil Defence nu reeds van militaire zijde opgaven over de vermoedelijke doelen voor atombommen, grote luchtaanvallen en brandbommen. Voorts worden de burgerlijke autoriteiten van maand tot maand op de hoogte gehouden van de ontwikkeling van het atoomwapen, de biologische en chemische oorlogvoering, de wijziging van vijandelijke aanvalsmethoden enz. Ten slotte treft men zowel op de stafschool benoorden Londen als op de kader-

scholen officieren van leger, vloot en luchtmacht aan, die daar instructie geven. Het grondbeginsel van Engelslands burgerlijke verdediging is decentralisatie. In oorlogstijd wordt het eiland verdeeld in twaalf districten, elk onder een commissaris des Konings, die in noodgevallen geheel zelfstandig kan optreden en de regering vertegenwoordigen. Deze decentralisatie zet zich verder voort tot in de steden, in de stadswijken en zelfs tot in de straten van een stad. Op die manier meent men een uiterst bewegelijk apparaat te hebben verkregen, dat een precies omlijnde taak heeft in een nauwkeurig aangegeven gebied. Iedereen probeert zijn eigen boontjes te doppen als de nood aan de man komt en pas wanneer men het niet meer plaatselijk afkan komen de mobiele colonnes te hulp, die direct onder de Civil Defence Staff ressorteren en waarbij zich sterke brandweer- en ambulance-afdelingen bevinden.

Ook de opleiding is sterk gedecentraliseerd. Het strategische gedeelte wordt centraal gedoceerd op de stafschool. Daarnaast bestaan er drie kaderscholen voor de opleiding van instructeurs en deze keren na beëindiging van hun training terug naar hun standplaats en beginnen daar met het organiseren van avondcursussen voor de vrijwilligers.

Op de stafschool (die tot voorbeeld heeft gediend voor onze Stafschool te Barneveld) benadert men het probleem ook van de wetenschappelijke kant en hier houdt men zich bijv. intens bezig met de bestrijding van atoombommen.

Elke plaatselijke burgerlijke verdediging is onderverdeeld in zes secties, onder leiding van beroepskader en verder bemand met vrijwilligers en vrijwilligsters. De secties zijn: hoofdkwartier, waar de centrale melding en waarschuwing zetelt, de ambulance, de reddingsbrigade, de pioniers, de welfare en de noodwachters. Deze vormen tezamen het Civil Defence Corps en daarnaast bestaan de vrijwillige brandweer, de hulppolitie en de hospitaalreserve.

Het spreekt wel vanzelf, dat het Engelse systeem niet zonder meer door onze „bescherming burgerbevolking” kan worden overgenomen. Daarvoor zijn er te veel verschillen in volkskarakter, geografische omstandigheden en militaire factoren.

Opmerkelijk bijvoorbeeld is de blijdschap, die Engelsen bij gesprekken tonen over het feit, dat het Kanaal en de Noordzee tussen hun land en het continent liggen. Begrijpelijk is het, dat men van Britse zijde met gulle hand West Europa van advies dient inzake de burgerlijke verdediging. Weerbare voorposten betekenen immers extra winst voor het Britse eiland!

Each military Chief must possess knowledge and character.

Generaal Eisenhower.

As for maintaining or regaining the offensive, it was armor, almost without exception in World War II, which gave our commanders this capacity, and prevented costly repetition of the static combat of World War I. Armor is equally preeminent in the practice of the allied principles of mass, movement, surprise and simplicity.

General Jacob Devers

KORPSGEEST

door A. STAPELKAMP Jr., *Eerste Luitenant der A.A.T.*

„La garde meurt, mais ne se rend pas...!” Aldus de fiere woorden van de Franse generaal Cambronne, toen hij in de slag bij Waterloo gesommeerd werd zich over te geven. De beroemde strijdkreet der dapperen van Napoleons lijfwacht blijft voortleven als een uiting van de korpsgeest dezer garde.

„Come on, you bastards, do you want to live forever...?” Het kernachtige commando van een sergeant der Amerikaanse Mariniers in de eerste wereldoorlog, toen zijn groep, onder moordend vuur, aarzelde ten stormaanval te gaan. Nu staat deze kreet op de muren van een barak in Camp Lejeune, het opleidingskamp der U.S. Marines in North Carolina. Wij hebben onze Van Speyk gehad, wiens „Dan liever de lucht in...!” een tot spreekwoord geworden bewijs is van zijn trouw aan de korpsgeest van de Koninklijke Marine.

In het boek „The Red Berets”, dat de geschiedenis van de Engelse Paratroops verhaalt, lezen we dat deze kerels slechts één straf kenden, die werkelijk indruk op hen maakte: „Return to unit...” „Terug naar het onderdeel”. Als het zó is, dán pas kunnen we spreken van Korpsgeest in een onderdeel, met een hoofdletter K.

Dit begrip is helaas nog niet in alle korpsen van onze Koninklijke Landmacht voldoende doorgedrongen. Het is noch in wapens, noch in mankracht of geld uit te drukken; toch zal het alle drie gedeeltelijk kunnen vervangen. Driehonderd man, door een hechte korpsgeest tot één blok gesmeed, zullen soms meer gewicht in de schaal kunnen leggen dan drieduizend man die nauwelijks weten bij welk onderdeel zij behoren. Dat heeft de historie vaak genoeg overtuigend bewezen.

Het was door een allesbeheersende korpsgeest, dat de Engelse parachutisten bij Arnhem stand hielden tegen een overmachtige vijand, óók toen standhouden militair gezien geen zin meer had. Zij hielden stand omdat zij parachutisten waren, en niet zo maar soldaten van het Engelse leger.

De soldaat, beziel met de ware korpsgeest, vecht niet alléén voor zijn vaderland, zijn vrijheid of zijn leven. Zeker, al deze factoren spelen een grote rol, en het zal wel nimmer vastgelegd kunnen worden welke factor de hoofdrol speelt, doch ik ben er van overtuigd dat, in vele gevallen, de korpsgeest de machtigste stimulans kan zijn voor een moedige houding op het gevechtveld. Ik ben er van overtuigd, dat het de korpsgeest was, die de Amerikaanse en Engelse Paratroopers tot zulke uitstekende vechters maakte; die de Commando's en de SAS-eenheden tot hun ongelooflijke daden inspireerde, en die, om nu eens dicht bij huis te blijven, onze eigen Mariniers Brigade en onze Stoottroepen tot eenheden smeedde met een eigen karakter en een eigen stijl.

Het resultaat in al deze gevallen was: Een troep geharde, fanatieke soldaten, wier erencode hun niet toestaat, onder welke omstandigheden dan ook, de eer van hun korps schade te doen. Zij allen zullen wel eens, meer of minder hartgrondig, gekankerd hebben op de dienst en op hun wapen, maar, als het er op aan kwam, kenden zij slechts één gedachte: Wij zijn tenminste evenveel waard als de vijand; wij behoeven voor hem

niet onder te doen. Dát is volgens mij de eigenlijke kern van het begrip korpsgeest. Een kern die uit vele zeer verschillende factoren is samengesteld.

Daar is in de eerste plaats de factor: *Eergevoel*. Persoonlijk eergevoel allereerst, daarna dienstbaar gemaakt aan het korpseergevoel. Dit gevoel kan wel degelijk aangekweekt worden; móét dat vaak wel, omdat bij vele jonge mensen het eergevoel sluimerende is. Het kan aangekweekt worden door een voortdurend herinneren aan een vaste erecode, die o.m. aan het gevoel voor sportiviteit appelleert.

Dan de factor: *Trouw*. Trouw aan de tradities van het onderdeel, waarbij dus vooropgesteld dient te worden dat het onderdeel zoiets als traditie bezit en waardeert. Trouw ook aan de stilzwijgende belofte, de eer van het korps, het dienstvak of het wapen steeds gelijk, ja zelfs hoger te stellen dan eigen eer. Trouw tenslotte jegens de korpsgenoten, ondanks mogelijke verschillen in karakter of opvattingen; hen, als het er op aan komt, toch in de eerste plaats ziende als vertegenwoordigers van het korps.

Verder de factor: *Zelfbewustzijn*, vooral gezien als collectief zelfbewustzijn. De man moet groeien in de overtuiging dat zijn onderdeel, of het nu een korps, een wapen of een dienstvak is, in geen enkel opzicht behoeft onder te doen voor een ander onderdeel. Het spreekt vanzelf dat deze overtuiging op feiten gebaseerd moet kunnen worden; korpsgeest kent geen surrogaten! Dit zelfbewustzijn dient met alle middelen aangekweekt te worden. Vooral hier ligt een taak voor Commandant en Officieren! Zij moeten door hun optreden en houding tonen dat zij er trots op zijn tot hun onderdeel te behoren. Zij dienen de man bij te brengen dat hij, door zich persoonlijk te blameren, ook een blaam op hén, en op het onderdeel als geheel werpt.

Tenslotte de factor: *Zelfverloochening*. Het moeilijkste punt. Want, als resultante van de drie vorengenoemde factoren komt tenslotte automatisch de zelfverloochening naar voren. Maar dan ook alléén als resultante van álle drie deze factoren. Het is de zelfverloochening die soldaten er toe heeft gebracht zich voor hun kameraden op te offeren; zich, om de eer van hun wapen te redden, letterlijk dood te vechten; eigen belang weg te cijferen als het er om ging het belang van hun Regiment, hún Bataljon te dienen.

Ik zie dit als de hoofdfactoren, ongetwijfeld komen daar nog vele andere bij. Deze andere zou ik echter meer de voedingsbodem willen noemen, zoals b.v.:

Het bezit van een *gewortelde traditie*, zie b.v. de Black-Watch; de Mariniers, de Cavalerie, de Grenadiers en Jagers. Noodzakelijk is deze factor echter in het geheel niet, getuige de Commando's, de Parachutisten en dergelijke uit de tweede wereldoorlog voortgekomen onderdelen.

Het opgeleid worden voor een *speciale taak*. Dit lijkt mij wel een der meest gunstige voorwaarden voor het ontstaan van een gezonde korpsgeest, zoals ook wel uit de bovengenoemde voorbeelden blijkt. Het begrip niet maar een gewóne soldaat te zijn is, meer dan iets anders in staat een onderdeel te maken tot een „verbond van wapenbroeders”.

Het onderscheiden zijn door een *apart uniformteken*. Dit getuige de rode, groene en zwarte baretten; de witte mantel der Spahi's; de

blauwe uniformen der Kon. Marechaussée. Onze troepen in Indië rustten niet voordat elke Brigade, ja, elk Bataljon welhaast, kon prijken met een eigen mouwbadge. Het is in deze ogenschijnlijk kleine dingen dat de korpsgeest tot uiting komt; juist deze kleinigheden zullen van bovenaf eer aangemoedigd dan tegengewerkt moeten worden. Daarom was het ook zo goed gezien de Commando's een groene baret te geven, en daarom ook wordt deze baret met enige plechtigheid uitgereikt.

Het bezit van een *eigen naam*. Ongetwijfeld was het in erkenning hiervan, dat de meeste van onze korpsen thans namen hebben gekregen, veelal terugwijzende naar een roemrijk verleden of een groot voorganger, dan wel aanknopende bij een regionale traditie.¹⁾

Tenslotte het antwoord op de vraag: „Wat hebben wij de man aan te bieden in ons onderdeel?” Is het zo maar een Bataljon, een Brigade, een Divisie? Of is het een zeer speciaal onderdeel, met een eigen geest en een eigen karakter? Dat kán, ook al is het een „gewoon” Infanterie-Bataljon. Denk aan de Woestijnratten, het 8e Leger; een „gewoon” Engels leger, maar met welk een korpsgeest! Wij kunnen lezingen houden over korpstraditie; wij kunnen de man een eigen uniform en een aparte taak geven, maar, als dit alles niet gedragen wordt door een sfeer van besloten zijn in en bezeten zijn dóór het korps, dan zal de man nimmer komen tot de zelfverloochening die de uiting is van de wáre korpsgeest.

De ware korpsgeest is als een vonk, die op de man overspringt, zodra hij voor het eerst de kazerne betreedt. Een vonk, die tot een vuur aangloeit dat niet meer dooft zolang hij tot het onderdeel behoort, en soms nog lang daarna blijft branden, getuige de vele reunie-bijeenkomsten na een oorlog.

Niet in de laatste plaats hangt de mate van korpsgeest af van de *Commandant*. Ook dit blijkt uit de praktijk. De Woestijnratten hadden Montgomery; het Amerikaanse 3e Leger had Patton; Brereton maakte zijn Amerikaanse Paratroops tot een éénheid en, het allerbeste voorbeeld wellicht: Popski, de vreemde figuur, die een eigen leger oprichtte, Popski's Private Army, dat volkomen zijn persoonlijk stempel droeg.

Een Commandant kan zijn eenheid trainen en samensmeden tot een geharde en goed geoefende troep; hij kan een voorbeeldige discipline handhaven en de verzorging zo hoog mogelijk opvoeren, maar het moeilijkste is: zijn onderdeel een *ziel* te geven, de Korpsgeest! Dat leert die Commandant niet uit voorschriften, dat bereikt hij niet langs disciplinaire weg. Dat is een gave, en gelukkig de Commandant die deze gave bezit. Gelukkig de troepen met zulk een Commandant!

Het „Recuperare aut Mori”, „Herwinnen of Sterven”, dat als motto op de vaandels geschreven stond onder welke Lodewijk van Nassau in 1568 bij Heillierlee ten strijde trok, is, bewust of onbewust, steeds het motto geweest van alle korpsen die met de wáre korpsgeest bezielde waren.

In de aanhef heb ik gezegd, dat dit begrip helaas nog niet in alle korpsen van onze Koninklijke Landmacht voldoende is doorgedrongen. Wellicht zal menigeen dat niet beamen. Maar toch meen ik, dat in vele

¹⁾ Zonder anderen te kort te doen, willen wij hier vermelden dat deze naam bij de Limburgse Jagers is geworden tot het uitgangspunt van een korpsgeest zoals schr. en ook wij die gaarne zien. Red.

gevallen die korpsgeest óf wel een overblijfsel is van een roemrijk korpsverleden, óf wel verworpen is tot een soort clubgeest. Bij de Commando-troepen wordt speciaal op de korpsgeest bijzondere nadruk gelegd; zodanig, dat, als een soldaat aan vrijwel alle vereisten voldoet, doch naar de mening van de Commandant niet de ware „Commandogeest” bezit, hij als ongeschikt voor het korps wordt afgewezen. Nu zal het ongetwijfeld moeilijk zijn een dergelijke strenge maatstaf voor alle onderdelen te handhaven, en dat is ook niet noodzakelijk, maar bij hoeveel eenheden is dit punt zelfs maar een punt van overweging?

Wij, Nederlanders, bezitten ook op krijgskundig gebied een oude en roemrijke traditie. Bronnen genoeg om uit te putten! De Prinses Irene Brigade, de Stoottroepen, de Mariniers-Brigade, de 7 December Divisie en nu weer ons Detachement Verenigde Naties hebben bewezen dat de huidige generatie met dezelfde geest beziel kan zijn als De Ruyter, Prins Maurits en Van Speyk.

Thans, nu recruten onder de wapenen zijn die nimmer in werkelijkheid acties hebben meegemaakt, dreigt het gevaar dat de specifieke korpsgeest óf verloren gaat óf niet voldoende krachtig blijft. Dat kan voorkomen worden indien Officieren en Onderofficieren ook hierin een deel van hun taak zien. Hun voorbeeld en hun toewijding kan hun onderdeel een *ziel* schenken: de Korpsgeest!

NIEUWE UITGAVEN

VERSLAG OVER DE OPENBARE WERKEN OP HET GEBIED VAN DE WATERSTAAT IN DE JAREN 1944 EN 1945. Staatsdrukkerij. 's-Gravenhage 1951.

Dit jaarverslag, dat over 1850 het eerst verscheen, trekt in het algemeen weinig aandacht. De dubbele jaargang 1944/1945 verdient evenwel te worden gesignaleerd, omdat deze een goed overzicht geeft van de vernielingen van uiteenlopende aard, welke in die jaren in ons land werden teweeggebracht.

Grote uitgestrektheden cultuurland werden geïnundeerd, veelal met zout of brak water, hetzij opzettelijk, hetzij doordat de bemaling stagneerde. De belangrijkste zeehavens werden versperd, hun havenoutillage vernield enz. De meeste grote bruggen en een zeer groot aantal kleinere bruggen over rivieren en kanalen werden vernield, zomede alle spoorbruggen over de grote rivieren. Vele vaarwegen waren geheel gestremd tengevolge van gezonken vaartuigen, vernielde bruggen, sluizen en stuwen of van mijnengevaar. Andere waren moeilijk bevaarbaar.

Het verslag is voorzien van overzichtskaartjes van Nederland, welke een beeld geven van een en ander, voorts van een

aantal foto's, en tekst, waarin worden besproken de aard en de omvang der schaden, de wijze waarop het herstel heeft plaats gehad.

Waardevol is de literatuurlijst van 47 nrs. betreffende de door het oorlogsgeweld veroorzaakte schade en het herstel daarvan. Aan deze lijst zouden nog kunnen worden toegevoegd:

J. Boomsma en Dr. J. Verseput. **Verdrinkend Land.** (Middelharnis 1946), betreffende Goeree en Overflakkee, met ook reproducties van de Duitse Sperrenkarte en van de kaart van het Festungs-Kabelnetz van dit eiland, en

Technische voorzieningen in bezettingstijd (overdruk uit de notulen van de zittingen van 1946 van de staten der Provincie Zuid-Holland).

S.

CATALOGUS ANIMEX

De Animex Filmosoundlibrary (Nieuwe Gracht 7, Haarlem) zond een geïllustreerde catalogus van 16-mm geluidfilms. In de categorie B treft men opgaven aan van historische gebeurtenissen op krijgskundig gebied, zowel uit de burgeroorlog in Spanje, als uit de tweede wereldoorlog. De huurprijs van deze films is f 3.-. Conditie zijn in de catalogus vermeld.

N.

UIT DE BUITENLANDSE VAKPERS

De burger voelt niet veel voor het leger.

De Aalmoezenier van de Belgische Kon. Militaire School (De Belgische K.M.A.), Abbé Jean Jadot verklaart de tegenzin van de burger voor het militaire en geeft daarbij tevens de mogelijkheden aan om dit te verbeteren, want, zo zegt hij, niet het leger, maar het gehele volk is verantwoordelijk voor 't lot van de natie. Het volk heeft een afschuw van de oorlog en ziet het leger als een noodzakelijk kwaad. Deze afschuw heeft altijd bestaan. De kerk heeft hem altijd als een plaag beschouwd van dezelfde soort als pest en honger. Vroeger vóór de tijd der militielegers, was het karakter van het leger geheel anders dan nu, nu het gehele volk er bij betrokken is. Ook het karakter van de oorlog zelf is veranderd. Vroeger kon men zich achter dat leger veilig voelen, maar in onze tijd is de oorlog voor de burger misschien erger dan voor de soldaat. Velen in het leger weten maar heel weinig van wat in de burgermaatschappij leeft en soldaten menen, dat hun aanvoerders niet allen hun vak geheel beheersen. Deze klachten zijn overdreven, maar niet helemaal onwaar. De zo gewenste doeltreffendheid wordt nog vaak niet bereikt. Als een groot particulier bedrijf — en het leger is ook een bedrijf — zo zou werken als het leger, zou het spoedig failliet zijn. In de eerste plaats moet bij volk en leger het bewustzijn van de Europese solidariteit worden ontwikkeld, waarin de vaderlandse zin van elke nationale groep een nieuwe waarde vindt. Op de dag, dat de burger constateert, dat het leger meewerkt aan het vestigen van een nieuwe internationale rechtsorde, anders gezegd, dat het leger helpt om de vrede te winnen zonder oorlog te voeren, is de grote reden voor de waardering van het leger door de burger geboren. Schrijver wijst op de veranderde opvattingen over het begrip van de nationale souvereiniteit. (Wijlen oud-minister Fiévez bracht deze opvatting reeds in 1948 met grote klaarheid tot uiting met de woorden, dat zelfstandige landsverdediging tot het verleden behoort. B. K.) Alleen die een commando voeren, moeten dit zo goed mogelijk doen en wat onjuist is verbeteren. Dan zal de burger in het leger een waardevol instituut gaan zien. (Inderdaad. Veel hangt af van het optreden en het voorbeeld van officieren en onderofficieren, die tezamen het hoofd, het

hart en de ruggegraat van het leger zijn. Een diep doordracht artikel, waarvan wij de grondige bestudering aanbevelen, omdat vrijwel alles wat aalmoezenier Jadot zegt, óók voor ons volk en ons leger geldt.

Maj. Aalmoezenier Jadot: „Le Civil n'aime pas le militaire”.

L'ARMÉE LA NATION, Oct. 1951.

B. K.

Luchtoorlog in Korea.

Kolonel Waibel wijst er op, dat van het moment dat China ingreep, vast stond, dat achter de Chinese legermassa's, de Sovjet luchtmacht in Mandsjoerije tal van bases had, doch ingrijpen deed die luchtmacht niet. De luchtmacht voor V. Naties respecteerde de Jalye als grens, zodat daar van Chinees-Sovjet Unie standpunt gezien een soort „phoney war” of „drôle de guerre” heerste, zoals dat in 1939 tot Mei 1940 op het westfront ook het geval was. Langzaam bouwden Sovjetjagers echter een luchtscherm op, dat door Mig 15 werd verdedigd. Rondom dit scherm nemen de luchtgevechten in aantal en omvang toe. Van de absolute luchtheerschappij der geallieerden op Korea is de laatste maanden veel verloren gegaan. Aan de wens van de geallieerde luchtmacht om de bases in Mandsjoerije te kunnen bombarderen is om politieke redenen geen gevolg gegeven.

De activiteit van de Rode luchtmacht beperkte zich tot verdediging. Van de drie hoofdtaken van een tactische luchtmacht — het bevechten van het luchtoverwicht boven het gevechtveld, de afgrenzing van het gevechtveld door bombardementen en het samenwerken met grondtroepen — is nog niets te bespeuren. De redenen daarvan kan schrijver slechts vermoeden. Zeker zou het mogelijk geweest zijn voor de Sovjet luchtmacht om de Noord Koreanen en Chinezen van de nodige vliegtuigen te voorzien. Maar het pilotenvraagstuk was een bezwaar, vooral bij de straaljagers. Op dit punt zijn de resultaten van de luchtgevechten voor de Roden weinig bemoedigend. Veel neiging tot aanvallen vertonen de Rode Mig 15 niet en het is niet bekend wie de piloten zijn. Ze blijven angstvallig achter de Rode linie. Toch staat het vast, dat de Russen een Chinees-Koreaanse luchtmacht opbouwen, nu de tactiek van de massalegers op de grond niet gelukt is.

Het probleem van de versterking van de Rode luchtmacht op Korea komt steeds

meer op de voorgrond en werpt zijn schaduw over de eindeloze wapenstilstandsbesprekingen. Op 20 November 1951 hebben Geallieerde bommenwerpers voor het eerst een vliegbase in Noord Korea aangevallen waar Mig 15 gestationneerd waren. Andere vliegvelden werden onophoudelijk onder vuur genomen. Het aantal vliegtuigen der Sovjet Unie wordt op 1400 geschat, waarvan 700 Mig 15. Dat aantal is aanzienlijk groter dan de geallieerde luchtmacht.

Geconstateerd werd dat de Mig 15 technisch beter is dan de F 86, de Sabre. In de 11-daagse luchtslag van 26 November tot 6 December verloren de Sovjets 32 vliegtuigen, waarvan 21 Migs 15, terwijl de geallieerden er 7 verloren waarvan 1 Sabre F 86. Hierin ziet schrijver het bewijs, dat de geallieerde piloten beter voor hun taak berekend zijn en een betere strijdgeest hebben. Deze ervaring acht hij in hoge mate bemoedigend.

De afgrenzing van het slagveld is in Korea niet bereikt. Ondanks de operaties „strangle” en „wurging”, waarbij het doel was het slagveld te isoleren en waarbij op 20 November 1000 vluchten werden uitgevoerd. Het spoorwegennet werd onbruikbaar, maar de verplaatsingen over de weg bleven doorgaan, ook vernielden de geallieerden 40.000 voertuigen. Maar elke operatie werd verlengd, vanwege de goede resultaten.

Van 25 Juni 1950 tot October 1951 verloren de geallieerden 1203 vliegtuigen, waarvan 667 door ongelukken en 536 door de vijand. De Roden verloren in diezelfde tijd 324 vliegtuigen. Het grotere verlies aan geallieerde vliegtuigen spruit eensdeels voort uit de grotere inzet en het offensieve optreden, waarbij deze zeer veel grondsteun verleenden en dus blootgesteld waren aan afweervuur, dat sterk verbeterde. Het grote aantal ongelukken werd veroorzaakt door de slechte staat van de Koreaanse vliegvelden en het kleine aantal daarvan.

B. K.

Kolonel Waibel: Allg. Schweiz. Militär Zeitsch. Jan. 1952. „Kriegslehren aus dem Feldzug in Korea”.

De schotvrije luchtband

De bewegelijkheid is een van de meest beslissende factoren in de strijd. In de eerste plaats de soepelheid der gedachten, maar daarnaast ook van de middelen waarover men beschikt. De motorisatie en mechanisatie geeft daarvoor welhaast ideale mogelijkheden. Bij het wegvervoer kan niets de luchtband vervan-

gen. De z.g. „volle band” is geen oplossing. Dergelijke banden hebben een zeer grote weerstand, maar vernielen de wegen, zijn ruineus voor de voertuigen zelf en hun slijtage is zeer groot. Het grote nadeel van de luchtband is dat hij lek kan worden. Men heeft binnenbanden met een speciale rubberlaag, die zich om het voorwerp dat de band heeft doorboord, sluit. Een andere methode is om de binnenband uit verschillende kamers te doen bestaan, zodat bij lekworden slechts een deel van de band leegloopt, welke ruimte dan wordt opgevuld, door de uitzetting der andere kamers. Maar tegen kogels en granaatscherven is dat niet afdoende. De Amerikanen hebben getracht dit probleem op te lossen met de z.g. „Run-flat” of „Combat” band, met stijve zijwanden van dikke lagen canvas en rubber en een extra rubberlaag aan de gehele binnenzijde. Bij weglopen van de lucht wordt de band slechts gedeeltelijk slap. Bij proeven bleek men met een lekke band nog 50 tot 80 km te kunnen rijden. De banden moeten onwrikbaar op de velg gemonteerd zijn, om te beletten dat zij gaan draaien wanneer zij lek worden. Tijdens de oorlog werd de R.F.E., de Run For Ever band gebruikt, die gebaseerd was op het principe van de combat band, zonder binnenband.

Dit bandenprobleem geldt ook voor de vliegtuigen. De enorme banden der zware bommenwerpers moeten zeer zware schokken kunnen opvangen bij het landen.

Banden in dienst van het leger (redactioneel).

HET LEGER, DE NATIE, Jan. 1952,

bladzijde 27.

B. K.

Clausewitz en de koude oorlog

Het beroemde boek van Karl von Clausewitz „Vom Kriege” is na 120 jaar nog steeds actueel. Hitler, Lenin, Stalin en het Politbureau vonden er de basis in voor hun bloedige oorlogen en ook voor hun „zenuwen”- of „koude” oorlog. Hitler kon het intellectueel goed ontwikkelde Duitse volk tot een hysterisch oorlogs-enthousiasme opzweepen. De veel minder ontwikkelde volkeren van de Sovjet Unie zouden niet enthousiast zijn om tot een agressieve oorlog over te gaan, maar zij zijn passief en gehoorzaam. Hitler bracht door plotselinge uitbarstingen grote spanningen teweeg; de Russen hebben de lange adem en trekken zich van tegenslagen niets aan: de Krim hebben zij na eeuwen wachten gekregen. De Russificatie van Siberië en Centraal Azië was eveneens een kwestie van eeuwen. Het

ging alles zeer langzaam en had niets van een vernielende storm. Clausewitz, die vele jaren in Russische dienst was, kreeg daar een goede kijk op de Russische methoden en wat hij 130 jaar geleden gadesloeg, wordt thans nog even sterk door de Russen toegepast. Zo stelde Clausewitz vast, dat Polen vóórdat het verdeeld werd reeds lang zodanig door de Russen was geïnfiltreerd, dat de deling zich vrijwel geruisloos kon voltrekken. Ook nu zien wij de voortdurende pogingen tot infiltratie door „vijfde colonnes”. Hoewel Clausewitz nooit de koude oorlog als zodanig heeft genoemd, zijn de door hem verkondigde stellingen er vrijwel volledig op van toepassing en wel:

1. *De meeste geruchten zijn vals en bevriende mensen dikken ze aan. Bijna iedereen is geneigd om in gevaarvolle tijden alles van de zwarte kant te bezien.*

Het ijzeren gordijn belet een juist inzicht in wat zich in de Sovjet Unie afspeelt. De z.g. „fog of war” wordt door de Sovjet Unie in de koude oorlog volledig uitgebuit. Hoewel vast staat dat de militaire macht van de Sovjet Unie inderdaad groot is, moet men er rekening mee houden, dat er zeer veel overdrijving bij is.

2. *Het politieke doel, waarvoor men tenslotte oorlog voert, is doorslaggevend voor het militaire doel en de krachtsinspanning die men daarvoor wenst aan te wenden.*

Het politieke doel van de Sovjet Unie is de wereldoverheersing. Daarom zijn er enorme krachten nodig om dit doel te bereiken. Dit verklaart de geweldige Sovjet Russische strijdkrachten.

3. *Een oorlog begint niet plotseling, hij groeit langzaam aan.*

De „koude oorlog” woedt reeds jaren en heeft zeer zeker zijn hoogtepunt nog niet bereikt.

4. *Een systeem van terreur wordt alleen toegepast door revolutionaire regeringen.*

5. *Zodra een van de partijen zich een nieuw doel stelt en daar op actieve wijze op aan stuurt, al was het alleen maar door het treffen van voorbereidingen, en zodra de tegenstander zich daartegen te weer stelt, ontstaan er spanningen. Deze duren voort totdat een beslissing is gevallen, waarbij of de een zijn nagestreefd*

doel opgeeft of de ander er in berust dat dit doel wordt bereikt.

6. *Een veroveraar beweert altijd vreedelievend te zijn; hij legt het er op aan zonder weerstand het land van zijn tegenstander te kunnen binnenvallen. Men moet dus op zijn hoede zijn en bedacht op verrassende overvallen.*

De door de Sovjets zo geliefde vredesacties en vredescomité's bewijzen deze stelling duidelijk. Daarom moet het Westen zorgen sterk genoeg te zijn om elke verrassende aanval te kunnen afslaan.

7. *Geen enkele oorlog wordt ontkend zonder dat de voorbereiders daarvoor zich hebben afgevraagd wat men er van kan verwachten.*

De beantwoording van deze vraag is voor de Sovjet Unie gemakkelijk, maar wordt moeilijker naarmate het Westen sterker wordt.

8. *Als de te volgen politiek groot en machtig is, zal de oorlog die daarvoor wordt gevoerd ook groot en machtig zijn.*

Een politiek die zich bedient van midelen als de blokkade van Berlijn, het bemoeilijken van het transport, het spelen met vetorecht en het opwekken van oorlogen door satellieten, is allesbehalve groot en machtig te noemen. Zulk een politiek is opportunistisch en naïef. In feite is er moeilijk een betere actie te bedenken om het Westen wakker te schudden en zich te doen beraden op zijn verdediging. Vermoedelijk bevindt de Sovjet Unie zich in een zee van moeilijkheden, die haar belet om een grote en machtige politiek te voeren, die tot een totale oorlog zou leiden.

9. *Rusland kan alleen ten onder worden gebracht door zijn eigen zwakte en de bestaande innerlijke tweedracht; men moet agitatie voeren tot in het diepst van het land.*

Het is wel merkwaardig, dat de Duitsers in 1917 dit beginsel volledig toepasten door Lenin naar Rusland te voeren. Maar de tweedracht is er nog net zo groot als onder het Tsaren-regime, wellicht nog groter, want de huidige geheime politie — de Ge Peee of de M.V.D. is veel groter dan de Okrahna, de geheime politie van de Tsaren.

Clausewitz and the cold war.
The Royal Engineers Journal, bespr. in
MILITARY REVIEW, Jan. 1952.

B. K.

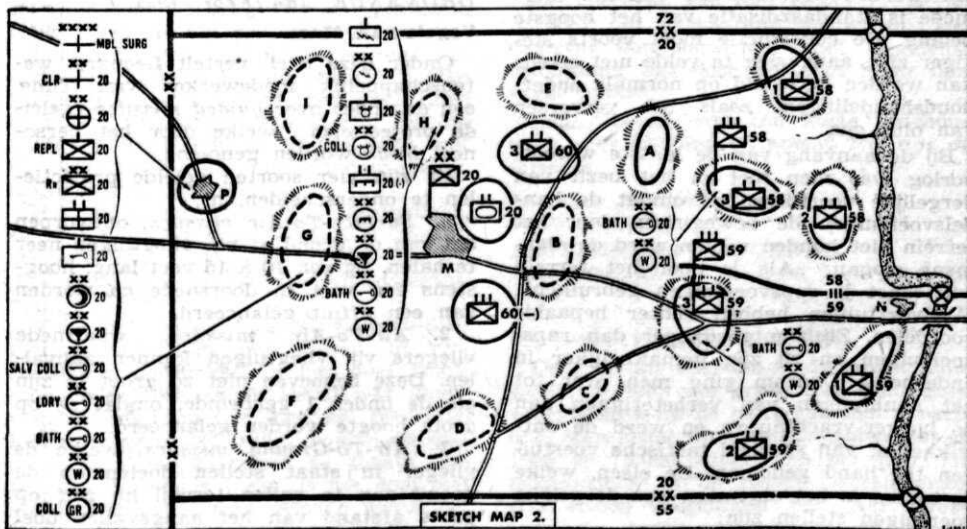
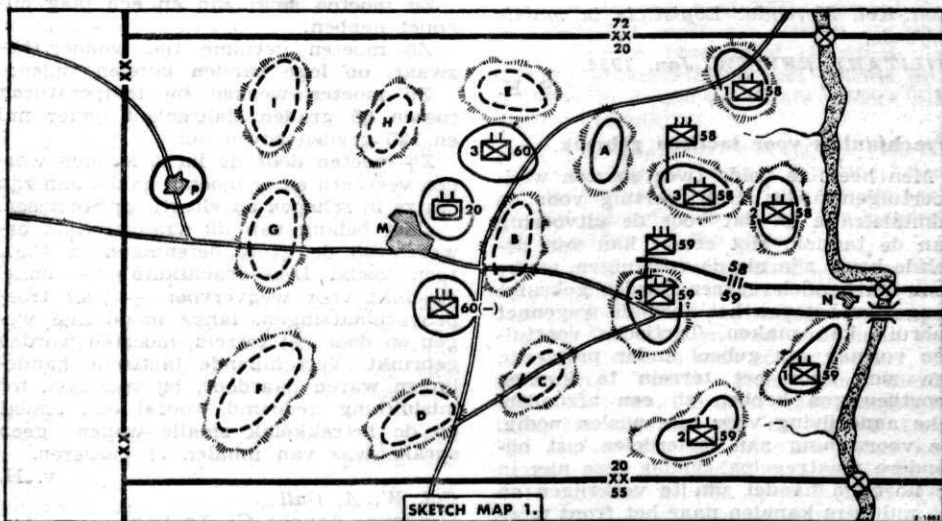

De logistiek in de actieve verdediging

Bij de verdediging op een breed front, ondervindt de logistiek bijzondere moeilijkheden, omdat de vijand veel kansen heeft om achter de eigen voorste linies door te dringen. In de verdediging zijn de logistieke opstellingen verder naar achter geplaatst om de aanvullingsplaatsen te beschermen tegen kleine vijandelijke acties. In elke tactische situatie bepalen drie factoren de plaats van de logistieke opstellingen. 1e. De logistieke eenheden moeten hun werk kunnen verrichten, 2e. de logistieke opstellingen moeten verde-

digd kunnen worden, 3e. de mogelijkheid van verspreide opstelling. Bij de verdediging op breed front zijn deze drie factoren met elkaar in strijd. De beslissing van de G 4 moet dan gebaseerd zijn op: 1e. de eigen situatie, 2e. de situatie van de tegenpartij, 3e. het terrein, 4e. het wegennet, 5e. het type van de logistieke instelling, 6e. de beschikbare logistieke troepen.

De hier onder volgende schetsen geven een aardig beeld van een divisie in de verdediging op breed front. Op schets no. 1 ziet men de tactische opstelling

van de 20e Infanterie Divisie, met twee regimenten voor. Voor de Divisie reserve zijn belangrijke terreingedeelten aangegeven, die in voorkomend geval moeten worden gehouden, en terreingedeelten die een basis vormen voor tegenaanvallen. Op schets no. 2 ziet men in dit tactische raam, de logistieke eenheden ingeschetst, waarbij (let goed op de pijlen) gebruik wordt gemaakt van de tactische goed verdedigbare terreingedeelten. Hierbij bedenke men, dat dit slechts een schema is. (Daarnaast is in het bijzonder schets no. 2 aardig om onze kennis van de tekens na te gaan. B. K.)

Luit.-Kol. Mercado: *Logistics in mobile Defense.*

MILITARY REVIEW, Jan. 1952.

B. K.

Vrachtauto's voor tactisch gebruik.

Men heeft te velde twee soorten wielvoertuigen nodig. Het voertuig voor de administratie en dat voor de uitvoering van de tactiek. Het eerste kan van dezelfde bouw zijn als de voertuigen, welke voor het handelsverkeer worden gebruikt aangezien het van het normale wegennet gebruik kan maken. Tactische voertuigen vormen een geheel ander probleem. Om zich door het terrein te kunnen voortbewegen hebben zij een afzonderlijke aandrijving voor alle wielen nodig. De voorziening aan onderdelen eist bijzondere maatregelen, omdat deze niet in de normale handel zijn te verkrijgen en via militaire kanalen naar het front moeten worden vervoerd. In verband hiermede is standaardisatie van het hoogste belang. De constructie moet voorts steviger zijn, aangezien te velde niet steeds kan worden gerekend op normale onderhoudshandelingen, zoals het verversen van olie, enz.

Bij de aanvang van de laatste wereldoorlog was men niet in het bezit van dergelijke voertuigen en omdat de handelsvoertuigen de bewegingen door het terrein niet konden volgen werd de algemene slogan: „Als je door het terrein wilt moet je rupsvoertuigen gebruiken”. Wielvoertuigen hebben echter bepaalde voordelen. Zij zijn goedkoper dan rupsvoertuigen en zij zijn gemakkelijker in onderhoud. Daarom ging men over tot het aanbrengen van verbeteringen aan de burgervrachtauto's en werd de ontwikkeling van speciaal tactische voertuigen ter hand genomen. De eisen, welke de tactici in het algemeen aan dergelijke voertuigen stellen zijn:

Voldoende klimvermogen tegen een,

uit niet verharde bovengrond bestaande, helling van 60% (met lading);

Doorlopend ontwikkelen van een snelheid van 35 mijl/uur;

Kunnen rijden op een zijdelingse helling van 20%;

300 mijl met een snelheid van 30 mijl/uur kunnen rijden zonder bij te vullen;

Waterhindernissen kunnen doorschrijden met het water tot de hals van de chauffeur;

Alle wielen moeten een onafhankelijke aandrijving hebben;

Een zwevende as (full floating axis) is wenselijk;

Zij moeten smal zijn en een laag silhouet hebben;

Zij moeten geruime tijd, zonder bezwaar, op lege banden kunnen rijden;

Zij moeten werken bij temperaturen tussen 65 graden Fahrenheit onder nul en 125 graden boven nul;

Zij moeten door de lucht kunnen worden vervoerd en er moeten haken aan zijn om ze in schepen en vliegtuigen te hijsen.

(Het belang van dit vraagstuk is bewezen bij de grote oefeningen in 1951, toen veelal DAF-vrachtauto's — enkel geschikt voor wegvervoer — voor troepenverplaatsingen, langs modderige wegen en door het terrein, moesten worden gebruikt. Verschillende tactische handelingen waren daardoor, bij voorbaat, tot mislukking gedoemd, vooral ook omdat op de betrekkelijk smalle wegen geen sprake was van inhalen of passeren.

v. H.

Col. W. A. Call

Ordnance Trucks Go Tactical
ORDNANCE, Jan./Febr. 1952.

Vogels van Mars.

Onder deze titel, vertelt Leonard, wetenschappelijk medewerker van Time, een en ander over *guided missiles* (geleide projectielen), welke door het personeel *birds* worden genoemd.

Er zijn vier soorten geleide projectielen te onderscheiden, nl:

1. *Surface-To-Air missiles*, ontworpen om van de grond af vij. vliegtuigen neer te halen. Zij zijn 10 à 15 voet lang, hoogstens één voet in doorsnede en worden van een affuit gelanceerd.

2. *Air-To-Air missiles*, waarmee vliegers vij. vliegtuigen kunnen aanvallen. Deze behoeven niet zo groot te zijn als de onder 1 genoemde, omdat zij op grote hoogte worden gelanceerd.

3. *Air-To-Ground missiles*, welke de vlieger in staat stellen doelen op de grond aan te vallen terwijl hij zelf op grote afstand van het aangevallen doel blijft.

4. *Ground-To-Ground missiles* zijn het grootst van alle. Hieronder vallen zowel eenvoudige projectielen als de grote monsters met intercontinentaal bereik.

Schr. vermeldt hoe deze projectielen worden gelanceerd en de wijze waarop hun snelheid gedurende de vlucht wordt verhoogd tot vele malen de snelheid van geluid. Juist door hun grote snelheid zijn geleide projectielen als strijdmiddel zo belangrijk. De Duitse V2 werd niet geleid, doch had al een eindsnelheid van ongeveer 4500 km/u. Sindsdien zijn de bereikte snelheden en afstanden nog groter geworden en — hetgeen belangrijker is — kunnen deze projectielen thans naar het doel worden geleid.

Schr. geeft vervolgens enig inzicht in de verschillende methoden, welke thans bij het leiden worden gevolgd.

Voor de *Surface-To-Air missiles* vermeldt hij *Command guidance* en *beam riding*. Bij beide methoden wordt het projectiel naar het neer te halen vliegtuig geleid, waar het door middel van een nabijheidsbuis tot springen wordt gebracht. In het laatste gedeelte van de baan is het leiden van het projectiel zeer moeilijk. Daarom worden de projectielen thans veelal voorzien van zogenaamde *homing devices*, door middel waarvan zij — eenmaal in de omgeving van een vliegtuig geleid — zelf het doel opzoeken.

Voor de *Air-To-Ground missiles* geeft schr. als waarschijnlijkste methoden het *radar-picture guidance system* en het *television guidance system*. Hierbij ziet het projectiel als het ware met radar- of televisieogen. De vlieger neemt hetzelfde beeld waar als het projectiel en kan zodoende het projectiel naar het doel leiden. Ook kan hij het projectiel op elke gewenste hoogte boven het doel doen springen. De vlieger kan hierbij zelf op veilige afstand blijven (in verband met de kromming van het aardoppervlak, maximum $\pm$ 500 mijl).

Het bovenvermelde lijkt fantastisch, doch is het geenszins. In de V.S. zijn nl. reeds eerder met goed gevolg proeven genomen met *television guided-vliegtuigen*.

Voor het leiden van *Surface-To-Surface missiles* kan men kiezen uit verschillende methoden. Is het doel zichtbaar, hetzij met aard- hetzij met luchtwaarneming, dan kan men het projectiel leiden volgens het *radio command guidance system*. Alhoewel de plaats van het doel bekend zal zijn, is het doel niet steeds waar te nemen. Alsdan wordt het projectiel geleid volgens het *radar-pic-*

ture guidance system of het *television guidance system*. Dit is echter slechts mogelijk tot op een afstand van een paar honderd mijl. Voor grotere afstanden neemt men thans proeven op het gebied van o.a. *magnetic (compass) navigation* en *automatic astro-navigation*, waarbij de in het projectiel gebouwde instrumenten automatisch zorgen dat het de gewenste baan volgt.

Het is buitengewoon moeilijk projectielen te maken, welke aan de te stellen eisen voldoen. Daarbij komt dat de mens geen proefvluchten kan meemaken en nadien ook nog rapport hierover uitbrengen. Is een projectiel eenmaal gelanceerd dan moet het verder als verloren worden beschouwd. Vandaar dat men bij proefnemingen met geleide projectielen in de eerste plaats andere methoden gebruikt.

Schrijver geeft hier een indruk van. Hij vermeldt verder enige bijzonderheden over de terreinen waar de proefnemingen worden gehouden en noemt het lanceren een *Sacrifice on the desert*.

Men is thans van mening dat voor wat betreft de voortstuwende kracht voor deze projectielen de oplossing bijna is gevonden. Ten aanzien van het leiden van de projectielen is men echter minder tevreden. Voorts moet men hierbij steeds rekening houden met mogelijke tegenmaatregelen van de vijand. Deze kan nl., evenals hij radio en radar kan storen, ook het leiden van projectielen storen, opdat in elk geval het beoogde resultaat niet zal worden bereikt.

De kostprijs van een geleid projectiel is hoog. In verhouding echter tot een moderne bommenwerper met opgeleide bemanning ligt deze kostprijs lager dan velen denken.

Schr. besluit met een korte beschouwing over hetgeen hij noemt *The age of missiles*.

Jonathan Norton Leonard,
Birds of Mars.

ANTI-AIRCRAFT JOURNAL,
Jan./Febr. 1950

v. d. H.

De Sovjet vliegtuigindustrie

De vliegtuigindustrie in de Sovjet Unie werkt — door zijn grote verspreiding — vermoedelijk op de helft van zijn capaciteit. Men schat de productie-capaciteit in 1960 op 75.000 vliegtuigen per jaar. De topproductie in de tweede wereldoorlog was 40.000 vliegtuigen per jaar. Deze industrie omvat vermoedelijk 25 tot 28

fabrieken voor rompen, 12 tot 15 voor motoren en 40 fabrieken voor alle verdere onderdelen. Om de achterstand in de industrie op te heffen, wordt nog zeer veel door handarbeid verricht. Dat is geen bezwaar, want er zijn ongeschoolde werklrachten genoeg. Aan de aanmaak van machines wordt de nodige aandacht geschonken. Tegen de fabricage van 500 machines voor de vliegtuigproductie in 1940 staan er 2300 in 1950, waaronder „Wodan“-persen, waarvan zij er twee in Duitsland buitmaakten, die voor de vliegtuigindustrie zo belangrijk zijn, dat ook Amerika er nu toe overgegaan is zulke persen te maken. In de fabrieken wordt per dag 10 uur gewerkt. De werkweek is 5½ dag, maar daar komen nog vele extra uren „vrijwillig“ overwerk bij. Er zijn drie industriële zónes voor de vliegtuigindustrie, n.l. de Westelijke, de Centrale of Midden-Siberische zónes en de Oostzónes. Elke zónes is volledig zelfsupporting, wat aan de ene kant voordelen heeft, daar men niet weerloos wordt als één zónes verloren gaat, maar aan de andere kant is dit ook oneconomisch. De nieuwste en grootste vliegtuigfabrieken zijn in het verre Oosten.

The Soviet Union's Aircraft industry, Aviation Age, bespr. in MILITARY REVIEW, Febr. 1952.

B. K.

Tips voor het slagveld

In rapporten uit Korea wordt gevraagd om lichtgevende projectielen van de artillerie, mortieren, parachute flares en lichtkogels.

Per twee man wordt in Korea een lichte luchtmatras verstrekt van Japans maaksel. Opperold heeft hij de grootte van een opperolde regenjas.

Nachtelijke luchtaanvallen op doelen op 600 m voor het eigen front zijn bijzonder goed geslaagd. De doelen waren gemarkeerd door flares en phosphorgranaten van de artillerie. De aanval werd uitgevoerd met bommen en raketten.

De communisten maken een zeer druk gebruik van alle mogelijke soorten mijnen en booby traps.

Een nieuw middel om de Koreaanse luis, die zelfs het D.D.T. weerstaat, te bestrijden is aan de troepen in Korea uitgereikt.

Eveneens is een nieuw voetpoeder ter beschikking gesteld, dat het zweten der voeten belangrijk doet verminderen, waardoor minder gauw last van de koude wordt gekregen.

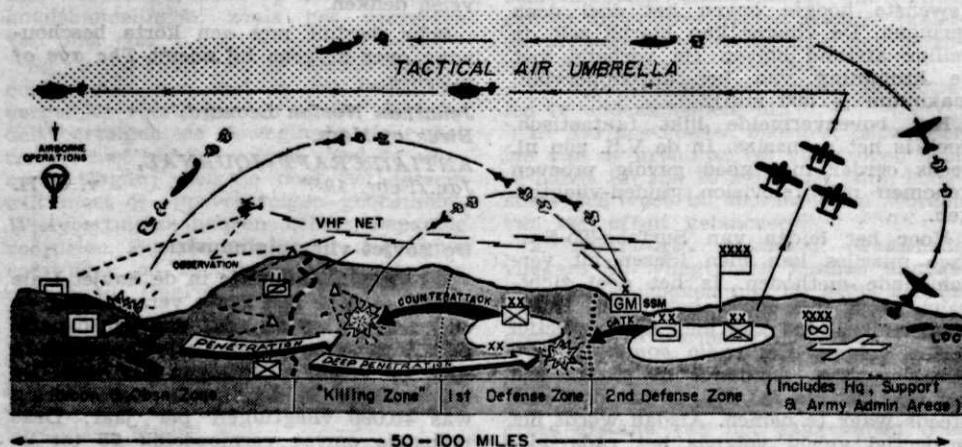
„Battle tips“.

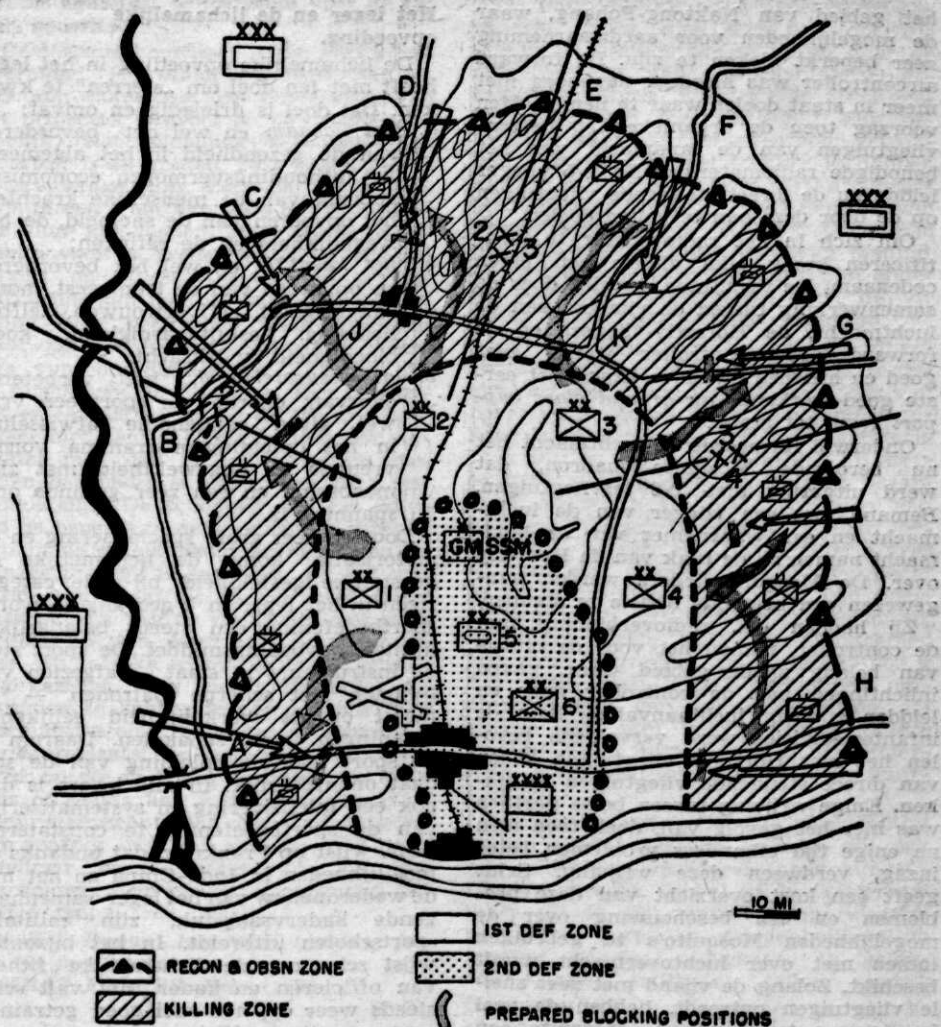
COMBAT FORCES, Febr. 1952.

B. K.

Actieve verdediging tegen een in aantal sterkere tegenpartij

In een geestig artikel laat schrijver een wedergeboren Hannibal (die zich voorstelt als commandant van het Carthaagse Expeditie Corps in het Italiaanse fiasco) theorie geven over de bewegelijke verdediging, waarbij hij er op wijst dat de beginselen van de oorlogvoering onveranderlijk zijn. Hij bespreekt de wijze van optreden van de bezetting van een bruggenhoofd, bestaande uit 4 Infanterie Divisies, een tank- en parachutisten Di-

visie, waarbij elke Infanterie Divisie een front heeft van 30 tot 45 km. Hij licht zijn theorie toe met twee schetsen die een goed idee geven van de wijze waarop de actieve verdediging op breed front kan worden gevoerd.

Luit.-Kol. D. T. Kellett: Five wartimes to mars.

COMBAT FORCES, Jan. 1952.

B. K

Mosquito en Horsefly.

Early in the Korean war the Army's Horsefly bit so deeply into air support control work that the Air Force quickly sent out swarms of Mosquitoes.

Met dit opschrift begint Majoor der Infanterie Dolan zijn artikel waarin hij zijn ervaringen als G 3-lucht van de 2e Infanterie Divisie op het gebied van de directe luchtsteun geeft.

In het begin van de strijd in Korea werden de directe steun verlenende vliegtuigen op de aan te vallen doelen geleid door luchtmacht personeel, dat daartoe naar de divisieën in voorste lijn werd gezonden. Deze forward air controllers hadden rechtstreeks radioverbinding met de vliegtuigen en waren in staat de vliegers door het geven van aanwijzingen naar de aan te vallen doelen te leiden. Dit ging goed tot het 8e Leger terugtrok in

het gebied van Naktong-Pohang, waar de mogelijkheden voor aardwaarneming zeer beperkt bleken te zijn. De forward aircontroller was hierdoor nagenoeg niet meer in staat doelen waar te nemen. Men voorzag toen de organieke L-5 liaison-vliegtuigen van de landmacht van het benodigde radiomaterieel. De L-5 vlieger leidde nu de direct steunende vliegtuigen op de door deze aan te vallen doelen.

Om zich in het radioverkeer te identificeren kreeg elke divisie een eigen codenaam. De resultaten, bereikt door de samenwerking tussen de vliegers van de luchtmacht, de Horsefly-vliegers en de forward groundcontroller waren zeer goed en hiermee kwam in Korea het eerste goed werkende *air-ground close support team* tot stand.

Onderwijl formeerde de luchtmacht het nu beroemde Mosquito-squadron, dat werd uitgerust met T-6 lesvliegtuigen. Bemand met een vlieger van de luchtmacht en een waarnemer van de landmacht namen zij de taak van de Horsefly over. De Mosquitovliegers werden aangewezen een bepaalde divisie te steunen.

Zij hadden o.a. radioverbinding met de controller, namen het voor de divisie van belang zijnde gebied waar, gaven inlichtingen aan de controller door en leidden zonodig luchtaanvallen. Aan de infanteriedivisies werd vervolgens bevelen het met Horsefly vliegtuigen leiden van direct steunende vliegtuigen te staken. Enige wrijving tussen beide partijen was hier het gevolg van, doch toen men na enige tijd elkaanders problemen beter inzag, verdween deze wrijving. Schr. geeft een kort overzicht van deze problemen en een beschouwing over de mogelijkheden Mosquito's te gebruiken indien niet over luchtvermogen wordt beschikt. Zolang de vijand met zeer snelle vliegtuigen optreedt, hebben de veel langzamere typen als de Mosquito een redelijke kans hun taak te vervullen. Er bestaat evenwel zeker behoefte aan een ander type toestel dan het oude T-6 lesvliegtuig, dat door de laag aangebrachte vleugels voor dit doel minder geschikt is. Mogelijk is het nieuwe L-19 landmachtvliegtuig een goede vervanger. Hoe de beslissing in deze ook uitvalt, de bijdrage van de Horsefly- en Mosquitovliegers om in Korea het *air-ground support-system* uitstekend te doen werken, werd hoog gewaardeerd door de in het nauw zittende infanteristen.

Major Michael J. Dolan,
Mosquito and Horsefly.
COMBAT FORCES JOURNAL,
Februari 1952.

v. d. H.

Het leger en de lichamelijke opvoeding.

De lichamelijke opvoeding in het leger heeft niet ten doel om „sterren” te kweken. Dat doel is driedelig en omvat:

- a. *het lichaam* en wel het bevorderen van de gezondheid in het algemeen, het uithoudingsvermogen, economisch gebruik van de menselijke krachten, het opvoeren van de snelheid, de bewegelijkheid en de reflexen;
- b. *het karakter* en wel het bevorderen en opvoeren van de teamgeest, moed, aanvalsgeslacht, zelfvertrouwen, zelfbeheersing, besluitvaardigheid, koelbloedigheid, wilskracht;
- c. *geestesgesteldheid*, het verbeteren daarvan, doordat de sport een vrijwel altijd aangename afwisseling in het opleidingsprogramma vormt, vreugde en opgewektheid met zich meebrengt en een zeer gezonde ontspanning is.

Door de zeer grote specialisering en de motorisatie, komt de lichamelijke en geestelijke gesteldheid bij vele categorieën in het leger in 't gedrang en wordt sportbeoefening een steeds belangrijker militair opvoedingsmiddel. De sport stelt de instructeurs in staat — afgezien van schieten met scherpe patronen — de meest op de werkelijkheid gelijkende oefeningen in te schakelen. Daarom is de sport voor de opleiding van de soldaat onontbeerlijk. In alle legers is dan ook een intensivering en systematisering van de sportbeoefening te constateren. Schr. wijst op Frankrijk, dat ondanks de moeilijkheden in Indo-China en het met de wederopbouw van het leger samenhangende kadervraagstuk, zijn militaire sportscholen uitbreidt. In het bijzonder wijst schr. op de lichamelijke fitheid van officieren en kader. Het valt schr. steeds weer op, hoe snel goed getrainde jonge sportieve officieren in gemakzuchtige en lichamelijk trage kapiteins en dikker wordende majoors veranderen. De zorg voor de fitheid van het officierenkorps mankeert veelal. Het paard, dat steeds een training met zich meebracht en de wil en de moed staalde, is in geen enkel opzicht door iets anders vervangen. Dit is in het bijzonder merkbaar bij cursussen die een meer theoretisch karakter dragen. Slechts een goede sportbeoefening kan hierin voorzien.

Majoor van de G.S. Kaech, *Armee und Körperausbildung.*
ALLG. SCHWEIZ. MIL. ZEITSCHR.,
Februari 1952

B. K.

Groter zijdelings schootsveld voor de 155 mm houwitser.

De 155 mm houwitser is een zeer goede vuurmond. Hij schiet zuiverder dan de 105 mm houwitser, de uitwerking van het projectiel is groot en de dracht aanzienlijk. Het zijdelings schootsveld op de affuit is 49 graden, 24½ graad rechts en 24½ graad links, d.w.z. dat het stuk op 5000 m een front van 4000 m breedte onder vuur kan nemen. Maar dit is onvoldoende voor de brede fronten, die de bataljons op Korea toegewezen krijgen. Natuurlijk kan men de batterijen der afdeling over het front gaan verdelen, maar dan doet men afstand van de machtige vuurconcentratie der afdeling, die de schrik van de Roden is. Een infanterist en een artillerist die de 155 mm houwitser niet kent zal zeggen, waarom verplaatst men dan de gehele affuit niet, indien dat nodig is. Maar dat gaat niet gemakkelijk. De schoppen aan het einde van de benen van de spreidaffuit dringen diep in de grond nadat er geschoten is.

In de praktijk is gebleken, dat het omzetten van de affuit en het weer vuurklaar hebben van de vuurmond niet minder dan 15 min. kost. Dat is ontoelaatbaar. Op talrijke wijzen is naar verbetering gezocht. Men meent de oplossing gevonden te hebben in een afzonderlijke hydraulische spil, die onder de vuurmond wordt geplaatst en waardoor de vuurmond op die spil zeer gemakkelijk naar links of rechts kan worden verplaatst.

Schrijver hoopt, dat deze hydraulische spil spoedig officieel aan de 155 mm houwitser wordt toegevoegd. Het zal dan volgens hem de beste vuurmond ter wereld zijn.

Luit.-Kol. Dupuy: Increased traverse for the 155 mm howitzer.
COMBAT FORCES, Febr. 1952.

B. K.

Geef mij maar gemechaniseerde artillerie.

In Korea wordt het aantal tegenstanders van de motoraffuit steeds minder. In hoeverre mag Korea worden beschouwd als het proefterrein? De toekomst kan vele kleine conflicten — zoals in Korea — voor ons inhouden. In elk geval zullen wij zeker de eerste aanval met parate troepen moeten opvangen. Dat in dergelijke gevechten getrokken artillerie in het geheel niet voldoet is reeds in de 2de wereldoorlog bewezen.

Bij het begin van de gevechten in Korea werd beweerd, dat gemechaniseerde artillerie daar niet bruikbaar zou zijn.

Toen mijn afdeling naar Korea werd gezonden, kreeg men dan ook dikwijls sceptisch commentaar te horen over de mogelijkheden van gemechaniseerde artillerie in Korea. Een van de afdelingscommandanten was zelfs blij, zijn gemechaniseerde vuurmonden voor getrokken vuurmonden met trekker te hebben kunnen omwisselen. De meeste artilleristen twijfelden nog aan de voordelen van de gemechaniseerde artillerie. Thans zijn dezelfde officieren unaniem van mening, dat gemechaniseerde artillerie niet onder de voet zou zijn gelopen doch de vij tanks en inf zou hebben vernietigd.

De infiltratie-tactiek van de vijand veroorzaakte grote verliezen aan materieel en voorraden. In het eerste jaar van de strijd in Korea bezat de vijand nagenoeg geen artillerie. Om onze artillerie toch uit te schakelen overviel hij deze in haar stellingen en op de weg. Daardoor werden haar zware verliezen aan personeel en getrokken vuurmonden toegebracht in een tijd dat artillerie zeer schaars was. Dank zij onze overmacht in de lucht en het ontbreken van doeltreffende vij artilleriebestrijdingsvuren, werd het ideale afdelingsstellinggebied een soort steunpunt van ongeveer 600 x 600 yards. Stelt U zich onder deze omstandigheden een gemechaniseerde afdeling voor met behalve haar andere wapens zoals mitrailleurs en raketwerpers, haar achttien zeer mobiele vuurmonden.

In onze opleiding ligt het zwaartepunt bij de aanval. Daarom moeten wij ook ons materieel waarden naar zijn offensieve kracht. Zowel in de naderingsmars als in de achtervolging, waarbij de meeste vuren op gelegenheidsdoelen moeten worden afgegeven, is gemechaniseerde artillerie „tailor made”. In slechts enkele momenten is zij in stelling en vuurt. U ziet dit en vergelijkt het met de langzame wijze van in stelling komen van getrokken artillerie met het afhaken van de vuurmonden en het uitladen van projectielen, kardoezen enz. U denkt ook aan de moeite waarmee een getrokken vuurmond in de richting moet worden gebracht om een tankaanval op een der flanken te kunnen afslaan en nu ziet U een gemechaniseerde vuurmond de weg afrijden en in 20 seconden een tank buiten gevecht stellen. Dat is gemechaniseerde artillerie, in het bijzonder geschikt voor spoedstellingname en bovendien minder kwetsbaar voor het vuur van lichte wapens dan getrokken artillerie. Radioverbindingen tot en met de stukken dragen het hunne hiertoe bij.

Lijnverbindingen worden echter ook hier steeds zo spoedig mogelijk gelegd en gebruikt.

Voor wat betreft het nadeel, dat met het uitvallen van de motor ook een vuurmond uitvalt zij opgemerkt, dat in Korea vele getrokken vuurmonden verloren gingen omdat de trekkers deze vuurmonden niet meer bereikten dan wel verder volkomen hulpeloos deze vuurmonden trokken. De invoering van een rupstrekker voor de afdeling middelbare artillerie is slechts een gedeeltelijke erkenning van de superioriteit van het rupsvoertuig ten opzichte van het wielvoertuig. Waarom niet konsekwent?

Het drukverschil tussen deze rupstrekker en de 155 mm howitser op motoraffuit is minimaal, terwijl rupstrekker en vuurmond tezamen meer kosten dan de vuurmond op motoraffuit. Alhoewel de getrokken artillerie sneller is te verplaatsen over grote afstanden (strategic mobility), heeft de gemechaniseerde artillerie groter terreinvaardigheid en is zij sneller in en uit stelling (tactical mobility) waar het op het gevechtveld in de eerste plaats op aankomt.

Officieren, die zowel bij de getrokken artillerie als bij de gemechaniseerde artillerie hebben gediend, geven de voorkeur aan laatstgenoemde.

The mobility and devastating punch of the self-propelled 155 mm howitzer, M41, paid off in Korea.

Lt-Col Leon F. La Voie, Make mine SP, COMBAT FORCES JOURNAL, Febr. '52.

v. d. H.

Militaire notities rondom de wereld Verenigde Staten.

De vastgestelde sterkten der luchtmachtgroepen zijn als volgt:

tactische jager-bommenwerpers	75 p. gr.
dagjagers	75 " "
dag- en nachtjagers	36 " "
tactische verkenners	54 " "
strategische verkenners	30 " "
transporters	36 of 48 " "
lichte bommenwerpers	48 " "
middelbare bommenwerpers	35 " "
zware bommenwerpers	30 " "

De zeer zware Ranger training zal voor alle infanterie onderdelen van de Divisiën worden ingevoerd. De ervaring heeft geleerd, dat de bruikbaarheid van de soldaat afhankelijk is van de graad van vertrouwen die hij heeft in zijn wapens, zijn aanvoerders en vooral zijn eigen mogelijkheden. De Ranger training is er speciaal op gericht om dat vertrouwen te ontwikkelen. (Ranger eenheden zijn ongeveer gelijk te stellen met commando eenheden, B. K.)

Het Amerikaanse leger heeft een nieuw soort rubberlaars ontvangen, die zo goed isoleert, dat de drager er van temperaturen van 45° onder nul kan doorstaan zonder nadelige gevolgen. Men verwacht dat deze laars de gevallen van voetbevriezings in Korea ten zeerste zal verminderen.

Engeland.

De R.A.F. neemt proeven met een vliegtuig met plastic vleugels.

In de Britse uniformen zal nylon worden verwerkt. Er zal een uitgebreide proef mee worden genomen. Indien — zoals men verwacht — deze stof sterker zal zijn dan de huidige stof — zal men tot verdere bestellingen overgaan.

Communistisch China

Peking China vormt enorme voorraden van rubber. In de eerste 6 maanden van 1951 werd 69.800 ton rubber aangekocht, tegen 8500 in 1950. Peking China koopt jute en garens op grote schaal in India, tegen voedselleveranties.

Italië.

Italië heeft een nieuwe jet-jager geconstrueerd, de Fiat G. 80. Er zijn twee types de G 80-1 met een Havilland Goblin motor en de G 80-2 met een Rolls Royce motor. De G 80-1 heeft een maximum snelheid van ruim 800 km per uur en een actie radius van 1700 km. De G 80-2 heeft ene maximum snelheid van ruim 850 km per uur en een actie radius van 1100 km.

Engeland.

Engeland heeft een nieuwe jet-jager, de Havilland DH 110, een dag- en nachtjager met twee Roll-Royce Avond jet motoren.

De „Eagle”, het grootste Engelse vliegtuig, sinds 1942 in aanbouw, is thans aan de Navy toegevoegd. Het meet 36.800 ton, heeft een bemanning van 200 koppen en kan 100 vliegtuigen vervoeren.

De Britse troepen op Korea zijn voorzien van een nieuwe winteruniform, die bijzondere bescherming tegen de koude geeft. Deze uniform weegt — met een nieuw type schoenen en de hoofdbedekking — nog geen 10 kg.

MILITARY REVIEW, Januari 1952 en ALLGEMEINE SCHWEIZERISCHES MILITÄR ZEITSCHRIFT, Januari 1952.

B. K.

Te koop gevraagd:

Enige complete jaargangen 1951 van **De Militaire Spectator**. Aanb. Meulenhoff & Co. N.V., Afd. Export, Beulingstraat 2, A'dam C.